Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 69 70 Wydanie P

Poznań, środa dnia 14 lutego 1934

Rok 29

Poznań, 13 lutego.

„Tajni narodowcy"?

Imieniem klubu B. B. wystąpił w dyskusji politycznej, toczącej się od tygodnia w Sejmie na tle budżetu, poseł Paschalski, znany na terenie warszawskim adwokat, prezes „sanacyjnego" Koła Adwokatów Rzeczypospolitej Polskiej, zwanego popularnie „Karp"-iem

P. Paschalski, którego dziewiczą mową w Sejmie w r. 1931 była obrona metod p. Kostka - Biernackiego, stosowanych wobec więźniów brzeskich, przemawiając przy budżecie ministerstwa sprawiedliwości, nie ograniczył się do udzielenia sukursu ministrowi Michałowskiemu, ugodzonemu śmiałym i mocnym atakiem przez marszałka Trąmpczyńskiego, lecz podjął polemikę ideową z prof. Rybarskim i posłem Stypułkowskim.

P. Paschalski starał się wykazać, że „sanatorzy" są — także narodowcami, a to w następujących słowach: „Niema na świecie człowieka, któryby nie należał do jakiegoś narodu, i każdy z nas jest w pierwszym rzędzie Polakiem i tylko Polakiem."

Już samo to prymitywne ujęcie, przypominające znane z „katechizmu" Bełzy: „Kto ty jesteś? Polak mały", dowodzi zupełnego nierozumienia przez p. Paschalskiego ideologji narodowej. Naiwna teorja p. Paschalskiego jest echem szerzonego przez koła radykalno-masońskie i stronnictwa klasowe zaraz po odzyskaniu niepodległości poglądu, że organizowanie polityczne społeczeństwa na podstawie narodowej, dobre i pożyteczne w czasach zaborczych, jest w niepodległem państwie anachronizmem. Nie wdając się w polityczno-filozoficzną dyskusję na ten temat, stwierdzimy krótko, że życie zadało kłam tej teorji nietylko u nas, ale w całym świecie.

Przyjmijmy jednak chwilowo, że p. Paschalski i jego koledzy z „sanacji", chcą być naprawdę uważani za narodowców. Niema w tem nawet nic bardzo dziwnego, jako że w całym świecie prądy narodowe zyskują obecnie na sile i atrakcji, i że coraz trudniej przeciwko nim płynąć. Przyjąwszy to założenie, posłuchajmy zkolei, jak brzmi credo polityczne tych nowych „narodowców". P. Paschalski mówił dalej tak:

„Panowie z tego, że my nie chcemy zagrać na antysemityźmie i na mniejszościach narodowych, nie chcemy rzucać tych haseł w tłum, kujecie przeciw nam broń, bo wiecie, jak dalece jest ona niebezpieczna w okresie kryzysu ekonomicznego, jak z drugiej strony jest krępująca i trudna do odparcia dla nas, jako przedstawicieli obozu rządowego, i choć wiecie jednocześnie, jak głęboko obrażacie i uderzacie w najczulsze struny każdego z nas — jako Polaka".

Trzeba dobrze kilka razy przeczytać ten mglisty wywód, aby coś z niego zrozumieć. Ostatecznie dochodzimy do takiego sensu, że p. Paschalski i jego koledzy, jako przedstawiciele obozu rządowego, nie mogą „grać na antysemityźmie", ale że kucie z tego broni przeciwko nim, czyli zarzucanie, że popierają Żydów, obraża ich jako Polaków. Wniosek z tego wszystkiego płynie taki, że „sanatorzy" — po cichu myślą narodowo, czyli tak, jak my, ale nie mogą tego głośno wypowiadać.

Przyznajemy, że w „sanacji" i wogóle poza obozem narodowym istnieją tacy „tajni narodowcy". Narazie służą oni innym kierunkom politycznym, czy to przez oportunizm, czy przez brak odwagi do zerwania nici, wiążących ich z przeszłością. Ruch narodowy nie ma z tych swoich „tajnych" zwolenników żadnej praktycznej pociechy, ale samo ich zakonspirowane istnienie jest dowodem wielkiej siły atrakcyjnej idei narodowej.

Czy jednak p. Paschalski i kierownicy polityczni „sanacji" naprawdę tej sile ulegli i czy — bodaj w głębi duszy, dla „prywatnego" użytku — są narodowcami, to inna sprawa. Sądzimy raczej, że mglista spowiedź p. Paschalskiego była w rzeczywistości chytrym trickiem politycznym, obliczonym na efekt wśród młodego pokolenia, do którego „sanacja" własną drogą nie może w żaden sposób dotrzeć, a więc próbuje przedostać się choćby przez teren największego przeciwnika ideowego i politycznego.

To przypuszczenie nasuwa nam okoliczność, że p. Paschalski przemawiał właśnie tego samego dnia, kiedy cała prasa „sanacyjna" wystąpiła z artykułami, zachęcającemi młodych narodowców do walki ze „starymi endekami". „Tajny narodowiec" p. Paschalski przemawiał do młodzieży narodowej nietylko w tajnych myślach, ale także w jawnych słowach i czynach.

Jeszcze jedna uwaga dla charakterystyki istotnego sposobu myślenia polityków „sanacyjnych". Minister spraw wewnętrznych Pieracki stanął w swej mowie sejmowej — zresztą nie po raz pierwszy — na gruncie mierzenia polskiego obozu narodowego tą samą miarą, co mniejszości narodowe w państwie, potępiając „przerost nacjonalizmu". Min. Pieracki nie mógł w sposób bardziej jaskrawy podkreślić przepaści ideowej, jaka dzieli polski obóz narodowy od myślenia i postępowania obozu „sanacyjnego".

Nikogo już też nie zadziwi, że minister spraw wewnętrznych, mówiąc o polskiej racji stanu, której służy, wskazał jako wzór z przeszłości dziejowej Polski „wciąganie w krąg idei państwowej innych szczepów rasowych i narodowości". W rzeczywistości — wiadomo — różnie było w dawnej Rzeczypospolitej Polskiej z owem oddaniem się innych szczepów rasowych i narodowości — polskiej idei państwowej, i wiadomo niemniej, czem było dla Polski szlacheckiej to, że nie posiadała rdzennie polskiego silnego stanu średniego, a miała zato miasta zalane Żydami i Niemcami. Wszystko razem skończyło się upadkiem Polski — najpierw pod względem siły wewnętrznej, a potem utratą niepodległości państwowej.

Nasz obóz narodowy ma te fakty żywo przed oczyma i wysnuwa z nich wnioski zupełnie odmienne od tych, o których mówił min. Pieracki, a które są istotną cechą duchowego oblicza obozu „sanacyjnego" wbrew grze taktycznej posła Paschalskiego, obliczonej na bałamucenie pewnych żywiołów obozu narodowego, które jednak bałamucenie — przekonani jesteśmy — pozostanie bezskuteczne.

W Austrji wojna domowa

Krwawe walki z socjalistami toczą się w całym kraju — W akcji bierze udział wojsko, posiłkując się armatami i samochodami pancernemi

SYTUACJA O GODZ. 24

Wiedeń. (PAT.) Sytuacja o godzinie 24 przedstawiała się następująco:

Walki na przedmieściach Wiednia zakończono. We wszystkich dzielnicach stolicy panuje spokój. Tylko w Simmering trwały jeszcze tu i owdzie drobniejsze utarczki policji z robotnikami „Schutzbundu". Policja i wojsko przywróciły spokój.

Na prowincji również panuje spokój. Miasto Brück, gdzie socjaliści przez kilka godzin mieli przewagę, opanowało wojsko i żandarmerja. W Steier są jeszcze zaburzenia, które jednak władze likwidują.

Większość przywódców socjaldemokratycznych aresztowano. Otto Bauer zdołał się ukryć przed pościgiem policji. Urzędowo podaja, że w walkach wczorajszych po stronie wojska i policji padło 12 osób.

OŚWIADCZENIE HITLEROWCÓW

Berlin. (PAT.) Kierownictwo austrjackiej partji narodowo-socjalistycznej z siedzibą w Monachjum ogłasza w sprawie zajść oficjalną enunciację, przyczem winę zrzuca na ks. Starhemberga oraz pewne koła chrześcijańskich socjalistów, które chcąc usunąć konstytucję austrjacką i obwołać dyktaturę Heimwehry, doprowadziły do wybuchu krwawych walk w Wiedniu, Linzu i innych miejscach.

Ruch narodowo-socj. odrzuca łączenie się z socjaldemokracją, ale to stanowisko, wynikające z zasadniczego ustosunkowania się narodowych socjalistów, nie przeszkadza im w dalszem zwalczaniu wszelkimi środkami rządu Dollfussa, aby po obaleniu tego zgubnego dla ludu oraz państwa systemu, stworzyć warunki do nowej organizacji Austrji, odpowiadającej istotnej woli narodu.

KRWAWY BILANS

Berlin. (PAT.) Niemieckie Biuro Informacyjne donosi z Wiednia: W wyniku walk, jakie toczyły się w Gracu i okolicy, padło 37 zabitych. Po stronie wojska i żandarmerii padło 11 a po stronie socjaldemokratów 26.

Berlin. (PAT.) Informują z Wiednia, że straty w walkach nocnych obliczane są według urzędowych danych austrjackich na 20 zabitych i 60 ciężko rannych po stronie rządowej. Niemieckie Biuro Informacyjne donosi, że według jego wiadomości, straty są znacznie większe. Brak jest danych o poległych socjalistach.

ATAK NA DWORZEC WSCHODNI

W późnych godzinach nocnych dworzec wschodni stał się ośrodkiem walk. Po odrzuceniu przez socjaldemokratów ultimatum poddania się, wojska wprowadziły do walki z oddziałami „Schutzbundu" pociągi pancerne i artylerję, która szrapnelami udaremniła usiłowania marksistów wtargnięcia do centrum miasta. Oddziały „Schutzbundu" zostały zepchnięte ponownie w obręb dworca wschodniego, gdzie obsadziły tory kolejowe.

Przeciąganie się walk tłumaczą tem, że rząd austrjacki nie zorjentował się w powadze sytuacji i bojowo świetnie wyekwipowanym „Schutzbundzie", liczącym wiele tysięcy ludzi. Poza tem oddziały wojska na prowincji były rozdrobnione i nie mogły opanować zamieszek.

RZĄD PANEM SYTUACJI?

Berlin. (PAT.) Austrjacki minister oświaty dr. Schuschnig wygłosił o godz. 22 w radjo wiedeńskiem dłuższe przemówienie, skierowane do narodu.

Minister wyraził podziękowanie policji i wojsku oraz wszystkim organom bezpieczeństwa za ofiarną pomoc w przywróceniu ładu i porządku we Wiedniu. Min. oświadczył, że rząd jest całkowicie panem sytuacji. W zakończeniu nazwał kanclerza Dollfussa zbawcą Austrji.

WALKI W WIEDNIU NIE USTAJĄ

Wiedeń. (Tel. wł.) Poniedziałkowe zarządzenia policyjne utrzymane są w Wiedniu w całej rozciągłości również i w dniu dzisiejszym.

Tramwaje są nieczynne, natomiast ruch telefoniczny w mieście, dostawa wody i gazu odbywa się normalnie. Elektrownia funkcjonuje tylko częściowo. Wszystkie sklepy za wyjątkiem żywnościowych są zamknięte. Ludność zachowuje podkreślenia godny spokój. Odgłosy strzałów armatnich oraz ognia karabinów maszynowych rozlegają się w dalszym ciągu. Rząd stosuje bezwzględne środki w celu przywrócenia spokoju. Wojsko stosuje wydatnie artylerję i haubice.

Przed południem toczą się zmagania w dzielnicach Ottakring, Simmering i Doebling. W Ottakring obsadzone przez socjalistów komplety domów miezkalnych Sandleiten, oraz dom robotniczy. Również o dom Karola Marxa w Doebling zażarta walka. I tutaj artylerja gra główną rolę. Działa stoją na wzniesieniu Hohe Warte.

ZMAGANIA SIĘ NA PROWINCJI

Według doniesień z Grazu słychać nadal ogień artylerji z Eggenbergu. Miejscowość Bruck an der Mur zdobyta została wczoraj późnym wieczorem. W ciągu nocy wojsko z niektórych części miasta wyparto. Dopiero silny ogień artyleryjski dziś rano umożliwił siłom rządowym zajęcie miasta z powrotem.

Z obszarów przemysłowych górnej Styrji brak dotychczas wiadomości, gdyż połączenia telefoniczne są zerwane. Straty w zabitych w okręgu Graz określa się na 50 osób.

ZMIENNE POWODZENIE

Wiedeń. (Tel. wł.) Wojsku i policji udało się obsadzić domy robotnicze w dzielnicy Ottakring, natomiast w innych dzielnicach walki znowu się ożywiły. Specjalnie zacięty bój toczy się o kolonję miejskich domów mieszkalnych Sandleiten.

Przy akcji oczyszczającej w Florisdorf zabitych zostało 10 urzędników oraz pewien kapitan sztabowy. W tej dzielnicy wciągnięto do akcji samochody pancerne.

W kolonji mieszkalnej Schlingerhof socjaliści się silnie zabarykadowali. W Meidling policja przystąpiła do szturmu trzech domów gminnych obsadzonych ponownie przez socjalistów.

W elektrowni w dzielnicy Ottakring załoga wojskowa oblegana jest przez rewolucjonistów. Na Simmeringu akcja oczyszczająca postępuje tylko bardzo wolno naprzód. Rzeźnia St. Marx zajęta została przez socjalistów.

W Linzu walka na Freien Berg znów się rozpoczęły, nad Tyrolem zawieszony został stan oblężenia.

KOMUNIKAT URZĘDOWY

Wiedeń. (Tel. wł.) We wtorek przed południem wydano następujący komunikat urzędowy:

W Linzu (stolica górnej Austrji nad Dunajem 189 klm od Wiednia — red.) oczyszcza się obecnie dworzec. Obsadzony on jest w chwili obecnej przez służbę kolejową „Heimatschutz'u".

W Steyr (miasto powiatowe w dolnej Austrji przy ujściu rzeki tej samej nazwy do rz. Enns — red.) zastrzelili socjaliści jednego z dyrektorów zakładów Steyra. Wojsko oraz oddziały Heimatschutz'u przeprowadzają akcję oczyszczającą miasto z „czerwonych".

W Bruck nad Murem (lewy dopływ Drawy, główna rzeka Styrji — red.) po odpowiedniem przygotowaniu artyleryjskiem wzięto szturmem dom socjalistyczny. Na ulicach doszło do krwawych walk. Oddziały „Schutzbund'u" powyrzucały lokatorów wielu domów, obsadzając karabinami maszynowemi całe bloki. I tu jest akcja oczyszczająca w toku.

W Kapfenberg (miasteczko w Styrji, około 13 tys. mieszkańców nad rz. Mürz — red.) oblężona jest komenda żandarmerji. Oddziały wojska oraz „Heimatschutz'u" z Dolnej Austrji są w drodze, aby oblężonych uwolnić.

W Eggenberg (małe miasteczko w Styrji pod Grazem — red.), gdzie dobrze uzbrojeni socjaliści zajęli fabrykę Waagner i Biro oraz walcownię szyn, akcja oczyszczająca jest w toku.

W Grazu (stolica Styrji największe po Wiedniu miasto w Austrji — red.) panuje zupełny spokój. Oddziały wojska oraz „Schutzbund'u" są w pogotowiu.

W Judenburg (miasto powiatowe w Styrji nad rz. Murem — red.) republikański Schutzbund zabarykadował się. Barykady wzięło wojsko szturmem.

W Wiedniu „czerwoni" stawiają najsilniejszy opór w dzielnicy 19 w Marxhofie, w dzielnicy 16, w miejskiej kolonji mieszkalnej Sandleiten, dalej w kilku miejscach dzielnicy 11 i 21. Wszędzie socjaliści uzbrojeni są w karabiny maszynowe, ręczne i w granaty. W celu zwalczenia rewolucjonistów używa się artylerji.

OSTATNIE WIEŚCI Z PROWINCJI

Wiedeń. (Tel. wł.). Miasto Linz zostało oczyszczone w poniedziałek wieczorem, jednak socjaliści usadowili się na osiedlu na wschód od Linzu przy koleji łączącej dworzec główny obok stoczni z drugą stroną Dunaju. W nocy postanowiono przypuścić koncentryczny atak na te ich pozycje. Po odpowiedniem przygotowaniu artyleryjskiem przystąpiono do ataku. Walka trwa.

W Urfahr, które w nocy zajęte zostało przez rewolucjonistów nastąpił po wyparciu ich przedpołudniem spokój. Rewolucjoniści wycofali się do sąsiednich lasów położonych nad granicą czeską. Most przez Dunaj jest jednak nadal obsadzony przez socjalistów.

W gdzinach południowych w Linzu nie słyszano już żadnych strzałów mimo to przypuszcza się, że walki ożywią się popołudniu, chociaż sytuację należy uważać za opanowaną.

Według dotychczasowych wiadomości w Linzu zabite zostały 24 osoby, natomiast w samym szpitalu powszechnym leży 72 ciężko rannych.

33 ZABITYCH

Wiedeń. (Tel. wł.) Komunikaty urzędowe przyznają obecnie 33 zabitych w Wiedniu, oraz 163 ciężko rannych. W Wiedniu w ciągu przedpołudnia nie zaszła żadna zasadnicza zmiana, w niektórych dzielnicach zażądano pilnie posiłków.

Prezydent Lebrun ustępuje?

Paryż. (Tel. wł.). Dziennik „L'Ordre" przynosi pogłoskę o poważnej chorobie prezydenta republiki Lebruna, który jest bardzo przepracowany. W pewnych kołach utrzymują, że już w najbliższym czasie należy się spodziewać kryzysu na stanowisku prezydenckim. Wystąpienie przewodniczącego iżby deputowanych Bouissona z partji socjalistycznej łączy się z tą sprawą.

Wspomniane wiadomości — zaznacza cytowany dziennik, — należy przyjąć z wielką rezerwą, gdyż są one conajmniej przedwczesne. W każdym bądź razie posiedzenie gabinetu, któremu miał przewodniczyć prezydent Lebrun przesunięto z wtorku na czwartek.

Przebieg strajku we Francji

Paryż. (PAT.) Wczorajszy strajk powszechny na prowincji miał przebieg spokojny. Tylko w Dunkierce doszło do starcia pomiędzy robotnikami portowymi, z których część chciała wypuścić parę z kotłów. Przy rozpędzaniu walczących stron przez policję, wiele osób odniosło rany. Aresztowany został sekretarz syndykatu komunistycznego. Wzburzony tłum zaczął domagać się jego zwolnienia. W walce z policją odnieśli rany od uderzeń kamieniami liczni agenci policyjni.

W Roubaix strajkujący robotnicy spalili ciężarowy wóz fabryczny. Grupa strajkujących wkroczyła do jednej z przędzalń wełny, aby przeszkodzić w pracy. W walce został poważnie raniony jeden robotnik.

W Aubervilliers pod Paryżem doszło do starcia pomiędzy komunistami i grupa robotników, udających się do pracy. W jednej z fabryk szczupły posterunek policji zaczął strzelać w powietrze, aby w ten sposób zwrócić uwagę na konieczność przysłania posiłków. Demonstranci rozeszli się. W zajściu nikt nie został raniony.

Wojna celna Paryża z Londynem

Londyn, (PAT). Dzisiejszej nocy wszedł w życie w Anglji 20% podatek celny na towary francuskie. Wszelkie usiłowania porozumienia się spełzły na niczem. Tem samem wypowiedziany został przez Francję traktat handlowy z Anglją, który traci moc obowiązującą po 3 miesiącach.

W kołach francuskich w Londynie wyrażane jest przekonanie, że rząd angielski rozmyślnie zainicjował ten 3-miesięczny okres wzajemnego napięcia i wojny ekonomicznej, aby na tej drodze wywrzeć nacisk na Francję w zakresie spraw rozbrojeniowych. O ile Francja okaże uległość wobec nowych propozycyj rozbrojeniowych Anglji, to rząd Wielkiej Brytanji będzie skłonniejszy do ustępstw w zakresie stosunków handlowych.

Zmiany w ustawie scaleniowej?

Łódź. (Tel. wł.). Bawił tu wicem. pracy i opieki społ. p. Duch, który zaznajamiał się ze stosunkami, wywołanemi w związku z wejściem w życie ustawy scaleniowej i ustawy, powiększającej dzień pracy.

Jak słychać, min. pracy i opieki społ. bada sytuację w tym celu, aby w obowiązującej już ustawie zaprowadzić szereg zmian. Byłoby to zupełnie zrozumiałe, jeśli się zważy, że ustawa ta wywołała w szeregach warstw robotniczych rozgoryczenie i grozi w dalszym ciągu komplikacjami. Do poczynienia zmian nawoływały ostatnio również pisma „sanacyjne", które z powodu nastrojów panujących w warstwach robotniczych przeraziły się.

Min. Beck w Moskwie

Moskwa. (Tel. wł.) Minister Beck wraz z małżonką przybył we wtorek przedpołudniem do Moskwy. Na dworcu witali go komisarz Litwinow z małżonką, Krestinski, komendant moskiewskiego korpusu gen. Kamiński, oraz cały personel poselstwa polskiego.

Samobójstwo

Berlin. (Tel. wł.). Dr. Emil Peter, były burmistrz Grudziądza, popełnił ubiegłej nocy samobójstwo w Detmold. Był on ostatnim burmistrzem Grudziądza za czasów niemieckich i po przejęciu Pomorza przez Polskę w roku 1920 przeniósł się do Niemiec. Został wybrany burmistrzem w Detmold. Z tego stanowiska ustąpił po przewrocie hitlerowskim.

Sprawa ks. Bachoty

Rzeszów. (PAT.) Dziś odbyła się tu rozprawa apelacyjna ks. Władysława Bachoty, b. proboszcza w Rakszawie, który skazany został przez sąd grodzki w Łańcucie za przestępstwo z art. 127 i 170 kodeksu karnego na 7 miesięcy aresztu i 1 000 zł grzywny.

Po przeprowadzeniu rozprawy sąd II instancji zatwierdził wyrok w części, dotyczącej przestępstwa z art. 127 k. k., obniżył jednak karę areztu z 7 na 5 miesięcy, a wykonanie kary zawiesił na 4 lata, z art. 170 k. k. sąd okręgowy oskarżonego uniewinnił.

(Jak wiadomo, skazanie ks. Bachoty nastąpiło za kazanie w związku z jubileuszem pracy społecznej Wincentego Witosa. — Przyp. red.).

Przepowiednia pogody na środę: W dalszym ciągu pogodnie i słonecznie z przejściowemi zachmurzeniami. W nocy przymrozek, w dzień temperatura powyżej zera.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.40 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.3 zł.

Kurs marki niem. i guld gd Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach — zł, gotówką 208.20 zł, za 100 guld. gd. w dewizach — zł, gotówką 172.34 zł.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 13. 2. 1934 r.

Spędzono: wołów 78, buhai 210, krów 512, świń 2 050, cieląt 702, owiec 82 razem 3 634 zwierząt.

Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi

Płacono za 100 kg żywej wagi za:

DYDŁO:

Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgane	64— 70
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	58— 62
Mięsiste tuczone starsze	48— 54
Miernie odżywione	42— 44
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	62— 64
Tuczone mięsiste	54— 58
Nietuczone dobrze odżywione starsze	44— 48
Miernie odżywione	40— 42
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	64— 68
Tuczone mięsiste	50— 58
Nietuczone dobrze odżywione	40— 44
Miernie odżywione	28— 34
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	64— 70
Tuczone mięsiste	58— 62
Nietuczone dobrze odżywione	48— 54
Miernie odżywione	42— 44
Młodzież:	
Dobrze odżywione	40— 44
Miernie odżywione	36— 40
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	68— 74
Tuczone cielęta	56— 60
Dobrze odżywione	48— 54
Miernie odżywione	44— 46
OWCE:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	66— 68
Tuczone starsze skopy i maciórki	54— 60
Dobrze odżywione	00— 00
ŚWINIE (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 100 do 150 kg. żywej wagi	80— 84
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi:	76— 78
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi:	72— 74
Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi	68— 70
Maciory i późne kastraty	68— 76

Przebieg targu normalny.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 13. 2. 1934 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. 57,60, zaś 4% premj. dol. obracano po 54.—

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% dol. listy zast. w złocie po 48½% (przy kursie dolara 8,90), natomiast 4% listy zast. konwert. ofiarowano po 44½ — przy małych obrotach. W końcu płacono za 4½% złotowe listy zast. 44.50 przy braku oddawców.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polski 85.—.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% pożyczka konwersyjna 57,60% P.

4½% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 8,90 48½% +

4% listy zastawn. konw. ostempl. P. Z. K. 44½% O.

(Kurs w złotych)

4% poż. premj. dolar., serja III 54.— +

4½% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 44,50 P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 85.— P.

Tendencja utrzymana.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 13. 2. 1934 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1 żyto 718 g/l. 2. pszenica 749 g/l. 3 owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne

Żyto 760 tonn par. Poznań	14,75
Żyto 30 tonn par. Poznań	14,68½
Żyto 120 tonn par. Poznań	14,65
Pszenica 150 tonn par. Poznań	18.25
Jęczmień brow. 15 t. par. Poznań	16,65
Jęczmień brow. 15 t. par. Poznań	16,50

Ceny orjentacyjne

Żyto	14,50— 14,75
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	17,50— 18,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	15,50— 16,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 695—705 g/l	14,75— 15,25
Jęczmień 675—685 g/l	14,25— 14,75
Usposobienie spokojne.	
Owies nadający się do siewu	12,25— 12,75
Usposobienie spokojne.	
Owies	11,75— 12,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia I gat. 0.55% wł. w	21,00— 22,00
Mąka żytnia I gat. 0.65% wł. w	19,50— 20,75
Mąka żytnia II gat. 55—70% wł. w	16,50— 17,50
Mąka żytnia poślednia ponad 70% wł. w.	13,00— 14,50
Mąka żytnia razowa 0.95% wł. w	17,00— 18,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna gat. IA 20% wł. w	32,75— 34,00
Mąka pszenna gat. IB 45% wł. w.	29,75— 31,50
Mąka pszenna gat IC 60% wł. w.	28,25— 30,00
Mąka pszenna gat. ID 65% wł. w	26,75— 28,50
Mąka pszenna gat. II 45-65% wł. w.	24,75— 26,50
Mąka pszenna gat. III pośl. A 65—70% wł. w	18,00— 19,50
Mąka pszenna gat. III pośl. B ponad 70% wł. w.	15,00— 16,50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie z przemiału standartowego	9,75— 10,50
Otręby pszenne z przemiału standartowego	11,00— 11,50
Otręby pszenne grube z przemiału standartowego	11,50— 12,00
Rzepak zimowy	44,00— 45,00
Siemie lniane	47,00— 50,00
Gorczyca	33,00— 35,00
Wyka latowa	14,50— 15,50
Peluszka	14,50— 15,50
Groch Viktoria	23,00— 26,00
Groch Folgera	20,00— 22,00
Łubin niebieski	6,50— 7,50
Łubin żółty	9,00— 10,00
Seradela	13,00— 14,00
Koniczyna czerwona surowa	170,00—200,00
Koniczyna czerwona 95—97% czyst.	210,00—235,00
Koniczyna biała	70,00—100,00
Koniczyna szwedzka	90,00—110,00
Koniczyna żółta odłuszczona	90,00—110,00
Koniczyna żółta w łuskach	30,00— 35,00
Przelot	90,00—110,00
Tymoteusz	25,00— 30,00
Rajgras angielski	44,00— 50,00
Płatki ziemniaczane	14.00— 15.00
Makuch lniany w taflach	18,50— 19,00
Makuch rzepakowy w tafl.	14,50— 15,00
Makuch słonecznik. w tafl.	16,00— 17,00
Śrut Soja	20,00— 20.50
Mak niebieski	44,00— 50,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1418 tonn, pszenicy 771,5 tonn, jęczmienia 320 tonn, mąki żytniej 105 tonn, mąki pszennej 90 tonn, otrąb żytnich 225 tonn, otrąb pszennych 55 tonn, otrąb jęczmiennych 15 tonn, mieszanki 2 tonny, grochu Viktoria 32,5 tonn, seradeli 20 tonn, łubinu żółtego 45 tonn, łubinu niebieskiego 15 tonn, peluszki 15 tonn, gorczycy 10 tonn, makuchu lnianego 20 tonn, makuchu rzepakowego 5 tonn, siemienia lnianego 4,9 tonn, koniczyny białej 4 tonny, nasion 0,8 tonny.

Rewolta socjalistyczna w Austrji

Przyczyną buntu socjalistów austrjackich we Wiedniu i w Linzu były, formalnie biorąc, znane zamiary rządu kanclerza Dollfussa, przekształcenia ustroju Austrji w kierunku państwa korporacyjnego, a jednocześnie wzmocnienia autorytetu władzy. Plany ustrojowe rządu austrjackiego mają na celu zabezpieczenie Austrji przed hitleryzmem i zwracają się głównie przeciw hitlerowcom, a nie socjalistom, których wpływy i dominujące do niedawna znaczenie zwłaszcza we Wiedniu, ogromnie zmalały. Socjaliści, bojąc się przewrotu hitlerowskiego, nie mogli przeszkadzać energicznym zarządzeniom kanclerza Dollfussa, choć nie zawsze godziły się one z zasadami demokracji parlamentarnej.

Obecne ich wzburzenie było też wywołane nietyle planami rządu, co akcją bojowej organizacji o zacięciu faszystowskiem, Heimwehry, na której czele stoi ks. Starhemberg. Heimwehra, choć przeciwstawia się doktrynie narodowo-socjalistycznej, uważa, że najlepszym sposobem zabezpieczenia się przed hitleryzmem jest zaprowadzenie w Austrji silnego ustroju korporacyjno-faszystowskiego, o podkładzie katolickim. Heimwehra zmierza więc do zniesienia parlamentaryzmu, stronnictw, a nienawiść jej do socjalistów jest tak wielka, jak do hitlerowców.

Kanclerz Dollfuss opiera się stale skrajnemu stanowisku ministrowi Heimwehry, narażając się nawet na konflikty z tą organizacją, mimo że stanowi ona obecnie główną podporę jego rządów. Mówi się również powszechnie, że ks. Starhemberg nosi się z myślą usunięcia z czasem Dollfussa, by stanąć samemu na czele Austrji sfaszyzowanej.

Rewolta socjalistów była w każdym razie bardzo na rękę planom ks. Starhemberga. Rząd przy pomocy Heimwehry zgniótł bunt socjalistów, a zarazem usunął rządy ich z kraju, a zwłaszcza we Wiedniu. Partja socjalistyczna, podobnie jak poprzednio partja hitlerowska, została rozwiązana.

Stłumienie rewolty socjalistów wzmacnia oczywiście pozycję rządu, lecz z drugiej strony pcha go coraz silniej w kierunku metod dyktatorskich, które wymagać będą jeszcze silniejszego oparcia się na Heimwehrze i mogą doprowadzić do oddania jej pełni władzy.

W Niemczech 3 miljony Semitów

„Moment" w depeszy z Berlina donosi o sprawozdaniu, złożonem przez szefa departamentu do spraw rasowych w min. spr. wewn. Rzeszy, dr. Joachima Gerke, o założeniu specjalnych kartotek osób pochodzenia żydowskiego:

„Kartoteki departamentu do spraw rasowych zawierają nazwiska rodzinne około 3 miljonów niemieckich Żydów i pochodzących od Żydów. Dzięki temu wykazowi ma się na oku każdego takiego osobnika w Niemczech."

Specjalne kadry urzędników badają akty stanu cywilnego:

„Sztab 870 urzędników jest zajęty w całej Rzeszy badaniem aktów w różnych gminach, aby wykryć pochodzenie żydowskie, jak również stwierdzić pochodzenie osób, występujących jako Aryjczycy."

Trzeba uzasadnić pochodzenie aryjskie od 1800 r.:

„Rząd będzie uważał za nie-Aryjczyków wszystkie osoby, które nie będą w stanie udowodnić swego pochodzenia od 1 stycznia 1800 r."

Dzieci niewiadomych ojców muszą udowodnić aryjskość matek:

„Poza tem takie osoby muszą udowodnić, że ich matki nie miały stosunków z Żydami. Oprócz tego będą wzięte pod uwagę — ich ustrój fizyczny oraz duchowe skłonności. Dopiero po takich badaniach psychobiologicznych otrzymają oni odpowiednie świadectwa pochodzenia."

Data 1 stycznia 1800 r. jest dlatego decydująca, że „przed 1800 r. nie było małżeństw mieszanych, bowiem Żydzi do tego czasu zachowywali czystość swoich rodzin, a poza tem, że w większych miastach byli oni zamknięci w ghettach."

O wielką ideę

III. Czynniki samozniszczenia w hitleryźmie — „Mesjanizm" rosyjskich komsomolców — Polska w nowym okresie dziejów

Tak, czy inaczej, pozostaje faktem, że wiara w dziejowe posłannictwo narodu niemieckiego jest w hitleryźmie — jak już wyżej podkreśliliśmy — bodaj jeszcze silniejsza, niż wiara w misję Włoch wśród przywódców i zwolenników faszyzmu. „Mesjanizm" Trzeciej Rzeszy zawiera w sobie jednak groźne pierwiastki samozniszczenia, będące wynikiem silnie zakorzenionych cech psychiki niemieckiej: jej niepohamowanych instynktów zaborczych, pogardy dla innych narodów, kultu siły fizycznej. Hitler wprawdzie głosi teraz na zewnątrz hasła wręcz odmienne, hasła równych praw wszystkich narodów do życia i rozwoju, cała jednak działalność publicystyczna i wychowawcza jego partji wewnątrz kraju przesiąknięta jest nawskroś ideologją i etyką „Herrenvolku". Może to po pewnym czasie doprowadzić do wybuchu nowego szału zbiorowego, tak jak w roku 1914.

Jest jeszcze drugi czynnik, bardzo niebezpieczny dla przyszłości ruchu hitlerowskiego — a mianowicie stosunek tego ruchu do religji. Wprawdzie oficjalnie partja narodowo-socjalistyczna stara się zajmować w tej dziedzinie stanowisko poprawne, niemniej w jej łonie jest wiele czynników, zdecydowanie wrogich chrystjanizmowi. Jedne z nich dążą do stworzenia czegoś w rodzaju nowej narodowej religji niemieckiej, wspartej o starogermańskie wierzenia i obrzędy, inne próbu po swojemu przekształcić protestantyzm niemiecki, co stało się powodem nowych gwałtownych walk w jego szeregach. Nie ulega również wątpliwości, że duch niektórych ustaw i metod hitlerowskich nie jest zgodny z nakazami chrześcijaństwa.

Fakty te mogą stać się zczasem powodem poważnego rozbicia duchowego w narodzie niemieckim, a nawet doprowadzić do katastrofy ruchu hitlerowskiego. Bo wprawdzie ruch ten stawia sobie za jeden z głównych celów walkę z doktryną materjalizmu dziejowego, reprezentowaną przez komunizm, ale równocześnie sam wytrąca sobie z ręki najważniejszy w tej walce oręż — a mianowicie zasady chrystjanizmu i jego dorobek duchowy. Podania o Walhalli, starogermańskie sagi i mity bohaterskie są tu za słabym „ersatzem" i nie mogą służyć jako broń skuteczna w obecnem zmaganiu się spirytualizmu z doktryną Trzeciej Międzynarodówki.

Wróćmy jednak do głównego wątku rozważań. Podkreśliliśmy, że czynnik „mesjaniczny" stał się jednym z potężnych bodźców w rozwoju ruchu hitlerowskiego i wogóle w dzisiejszej psychice narodu niemieckiego. Rzecz charakterystyczna, że ów czynnik posłannictwa narodowego (tak!) odgrywa również wielką rolę w dynamice sowieckiego komunizmu, w szczególności jeśli chodzi o młode pokolenie rosyjskie.

„Młodzież ta — pisaliśmy w swoim czasie — w przeciwieństwie do starszego pokolenia rosyjskiego, popiera gorąco poczynania rządów sowieckich i z zapałem odnosi się zwłaszcza do dzieła „piatiletki". Przyjrzyjmy się jednak bliżej źródłom tych nastrojów młodego pokolenia rosyjskiego. Czyż istotnie entuzjazmuje się ono doktryną Marxa z jej beznadziejnym poglądem na świat i życie, z jej oschłością, determinizmem, z jej wrogością wobec wszelkich uczuć i porywów natury religijnej?

„Można być pewnym, że nie. Źródłem entuzjazmu i motorem działania zbiorowego nie może być nigdy doktryna tego rodzaju. I rzeczywiście, wszystko wskazuje na to, że tezy materjalistycznego poglądu na dzieje znajdują się na bardzo dalekim planie w umysłowości młodzieży rosyjskiej mimo ich ciągłego wbijania w mózgi przez wszystkie szkoły sowieckie, przez „rabfaki", broszury i wykłady. Spływają one poprostu po mózgach „komsomolców", opanowanych napięciem uczuciowem, którego źródła leżą zupełnie gdzieindziej.

„Źródeł uwielbień dla „piatiletki" w duszach „komsomolców" szukać należy w potężnym wpływie atrakcyjnym, jaki na młode pokolenie wywiera każda śmiała, i przebojem naprzód idąca twórczość, oraz w poczuciu dumy i ambicji narodowej. Młody robociarz czy student rosyjski nie zdaje sobie sprawy z tego, że gdzieindziej może być lepiej; zupełna izolacja od świata zewnętrznego i świetnie funkcjonujący aparat sugestji zbiorowej, jakim jest propaganda władz sowieckich, wytworzyły w nim przekonanie, że tylko w Rosji świat idzie naprzód, reszta zaś naszego globu pogrążona jest w rozkładzie i nędzy. To go napełnia dumą i poczuciem ważności spełnianej przez niego pracy.

„Czyż w całej propagandzie sowieckiej, w tych wszystkich hasłach, „łozungach", afiszach i transparentach nie wybija się na plan pierwszy akcent rywalizacji narodowej, krzyk o natężenie wszystkich sił, by prześcignąć innych?"

Dodajmy: nietylko „prześcignąć", ale i narzucić innym swe idee i koncepcje. Narzędziem tego swoistego „mesjanizmu" rosyjskiego stała się poza granicami Z. S. S. R. świetnie zorganizowana machina Kominternu z wszystkiemi jego filjami tajnemi i jawnemi, z wszystkiemi „kompartjami", „Moprami" i organizacjami „pionierów", rozsianemi tak gęsto na obu półkulach.

Jakże w tej sytuacji wygląda Polska? Znalazła się ona między dwoma ośrodkami o potężnej dynamice i potężnej sile promieniowania. Nie to jest najważniejsze, że zarówno Niemcy jak Rosja posiadają dziś rządy „autorytetowe" (jak brzmi nomenklatura publicystów hitlerowskich), ale to właśnie, że oba te kraje reprezentują w chwili obecnej ogromną energję psychiczną, z której płynie duch aktywności i ofensywy.

By Polska nietylko wytrzymała ciśnienie, idące ku niej w różnych postaciach z zachodu i ze wschodu, ale także odegrała czynną rolę w rozpoczynającym się nowym okresie dziejowym, nie wystarczy dać jej dobry ustrój, choć i to jest czynnik ogromnej wagi, trzeba przedewszystkiem rozbudować polską ideę narodową, trzeba ideą tą ogarnąć wszystkie warstwy społeczne, trzeba w nich rozbudzić płomień ambicji narodowej i narodowego posłannictwa.

Twierdzimy z najgłębszem przekonaniem, że naród polski stać na wydanie z siebie takiej właśnie idei, zdolnej nietylko wprowadzić kraj nasz na drogę wspaniałego rozwoju, ale mogącej mieć także w dużej mierze znaczenie uniwersalne — idei, przewyższającej znacznie to, co zdziałał faszym, czy hitleryzm.

Zręby tej idei już istnieją, trzeba teraz wielkiego wysiłku, by dalej poprowadzić budowę. Tylko przez taki wysiłek dojdziemy do wielkiej naprawdę Polski.

STEFAN WYRZYKOWSKI.

Ulgi podatkowe dla właścicieli nieruchomości

Wobec znacznego zadłużenia podatkowego miejskiej własności nieruchomej, Związek zrzeszeń właścicieli nieruchomości wyjednał ulgi w dziedzinie częściowego lub całkowitego umorzenia zaległości w państwowym podatku od nieruchomości. Przyznanie tych ulg jest uzależnione od wypełnienia ściśle określonych warunków. Ze względu na wagę i pilność sprawy, Związek zrzeszeń miejskiej własności nieruchomej w Polsce opracował w tej mierze wyjaśnienia, które brzmią w streszczeniu:

Przychód z nieruchomości opodatkowany jest:

1. przez państwowy podatek od nieruchomości, który wynosi 7 proc. podstawy wymiaru,
2. przez 3 proc. dodatek kryzysowy, obliczany od podstawy wymiaru,
3. przez 10 proc. dodatek od państwowego podatku, wymienionego pod 1,
4. przez dodatek samorządowy od państwowego (poz. 1) podatku w wysokości, uchwalonej przez miejscowy Związek samorządowy.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. nr. 31 poz. 292), opiewa w art. 4:

„Upoważnia się ministra skarbu do częściowego lub całkowitego umarzania zaległości w państwowym podatku od nieruchomości (budynków) w wyjątkowych wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, gdyby uiszczenie podatku mogło narazić egzystencję gospodarczą płatnika lub gdyby ściągnięcie komornego od lokatora było rzeczą niemożliwą."

Wyjednany przez Związek Zrzeszeń okólnik min. skarbu z dnia 21. 12. 1933 r. L. D. V. 49212/3/33, daje konkretne wyjaśnienia ogólnikowych okoliczności, wymienionych w podanym art. 4, kiedy ma nastąpić umorzenie podatku od nieruchomości, mianowicie:

a) Władze mogą według własnego uznania umorzyć część podatku od nieruchomości, gdyby uiszczenie podatku mogło zagrozić egzystencji gospodarczej płatnika niezależnie od strat w komornem, tudzież gdy „straty w komornem", spowodowane są niewydzierżawieniem, nieściągalnością komornego, obniżeniem ustawowego komornego wahającego się w granicach od 15 do 20 proc. rocznego komornego brutto z danego domu.

b) W wypadku, gdy straty przenoszą 20 proc. rocznego opodatkowanego komornego brutto, wtedy należy również złożyć odpowiednio umotywowane podanie, a władze z reguły nie mogą odmówić redukcji podatku. Opust podatku odpowiadać ma poniesionej stracie, wynosi więc np. 50 proc. rocznego podatku, jeżeli poniesione straty wynoszą w stosunku rocznym 50 proc. podstawy wymiaru.

Należy jednak pamiętać, że zarówno w pierwszym wypadku, gdy straty przekraczają 15 do 20 proc. rocznego komornego brutto, jak i w drugim, gdy przekraczają 20 proc. — płatnik obowiązany jest udowodnić istnienie tych strat."

Okólnik wymienia w jaki sposób można udowodnić istnienie strat, a więc: przez wyrok zaopatrzony w zaświadczenie komornika o bezskutecznej egzekucji, przez książki rachunkowe, przez kwitarjusze, przez świadków. Wystarczy przeprowadzenie dowodu za pomocą jednego z wyżej wymienionych sposobów.

W praktyce prawdopodobnie najdogodniejszemi okażą się książki i kwitarjusze. Kto nie chce się posługiwać kwitarjuszami, jako materjałem dowodowym, może powołać się na wiarogodnego świadka. W wielu wypadkach podanie będzie mógł Urząd Skarbowy stwierdzić także własnemi aktami, gdyż bezroboczy lokatorzy, nie płacący komornego, nie opłacają również podatku od lokali.

Dodać należy, iż wymienione ulgi będą przyznawane tylko na indywidualne podania płatników, oraz że ulgi stosuje się do kwot zaległego podatku, tudzież, że wymienione wyżej ubytki komornego nie mają wpływu na wymiar podatku, który dokonuje się od pełnego podstawowego komornego.

Dziennikarze wobec ustawy scaleniowej

Dnia 11 b. m. obradował w lokalu Klubu Sprawozdawców Parlamentarnych w Sejmie zarząd główny Zw. Dziennikarzy Rzeczypospolitej Polskiej.

Wśród uchwał, powziętych po wysłuchaniu sprawozdania z działalności Związku w ubiegłym okresie, zarząd powziął m. in. jednomyślnie uchwały, dotyczące ubezpieczeń społecznych. Wobec wejścia w życie z dniem 1-go stycznia r. b. ustawy scaleniowej oraz wobec ogłoszenia rozporządzeń wykonawczych do tej ustawy, przerzucającej ciężar obciążeń socjalnych na rzeszę pracowników umysłowych przy obniżeniu świadczeń socjalnych, Zarząd Główny uważa za konieczne, aby dla zaznajomienia się z teoretyczną i wykonawczą stroną nowej ustawy powołano osobną komisję lub referenta. Referat miałby wejść na porządek dzienny posiedzenia zarządu głównego i walnego zjazdu Zw. Dziennikarzy Rzeczypospolitej.

Strajk włoski

Sosnowiec. (PAT). W fabryce stali Woźniaka w Sosnowcu wybuchł strajk włoski wskutek niewypłacenia robotnikom zarobków. Strajkuje 160 robotników. Delegacja załogi udała się do inspektoratu pracy z prośbą o interwencję.

Interpelacja Klubu Narodowego w Sejmie

„w sprawie stosunku rządu do bandytyzmu politycznego w związku z napadem członków prorządowych organizacyj na redakcję „Słowa Pomorskiego" w Toruniu"

Dnia 31 stycznia, jako w przeddzień imienin p. Prezydenta Mościckiego, odbył się w Toruniu capstrzyk, po którym organizacje prorządowe ruszyły pochodem przez miasto. Gdy pochód wkroczył w ulicę św. Katarzyny i znalazł się przed gmachem wydawnictwa „Słowa Pomorskiego", padła komenda: „stać" i pochód zatrzymał się.

Czwórki wyrównano frontem ku gmachowi „Słowa Pomorskiego", poczem od wyciągniętego szeregu oderwała się grupa przeszło 100 osobników, którzy z okrzykiem: „niech żyje nowa konstytucja!" zaczęli wybijać szyby w oknach wystawowych biur wydawnictwa.

W chwilę później napastnicy wtargnęli hurmem do znajdującego się na parterze biura i z dzikim rykiem poczęli demolować wnętrze lokalu.

Pierwszą czynnością po wtargnięciu napastników do lokalu ekspedycji było rozbicie podrzędnej kasy kontrolnej, w której znajdowało się około 300 złotych w banknotach i w srebrze. Z pieniędzy tych nie pozostało ani śladu.

Następnie zgraja wtargnęła do sąsiedniego pokoju, mieszczącego biuro drukarni i kasę. Kasjerka p. Barylska, nie tracąc przytomności umysłu, rzuciła się do telefonu, wołając do telefonu: „Policja! Bandyci!" W tej chwili rzucono się na nią brutalnie, odepchnięto ją i zerwano ze ściany szafkę centrali telefonicznej, przerywając przewody.

Zabezpieczywszy się w ten sposób, bandyci w dalszym ciągu demolowali urządzenie pokoju: porozbijano szafy, porozrzucano księgi biurowe, druki i papiery, ze ścian pozrywano zegary, porozbijano klosze lamp elektrycznych, zniszczono aparaty telefoniczne, połamano krzesła, stoły i t. p.

Szał niszczycielski napastników wyraził się m. in. w ten sposób, że łomami żelaznemi — jeden taki łom napastnicy zgubili na miejscu zbrodni — niszczono ścianki obalonych na ziemię regałów, pulpitów i szaf.

Kiedy jedna część bandy gospodarzyła w ten barbarzyński sposób w lokalu biurowym, nie oszczędzając również gabinetu dyrektora wydawnictwa, druga partja wtargnęła do położonego obok na parterze oddziału maszyn drukarskich wielkiej hali, mieszczącej maszynę rotacyjną i kilka maszyn płaskich, napastnicy żelaznemi drągami i toporkami rozbijali precyzyjne maszyny, niszcząc w szczególności rozruszniki elektryczne i motory, co świadczy o fachowem kierownictwie i dobrem poinstruowaniu napastników o ich zadaniu.

Rozbijano zestawy, rozsypując czcionki i narażając przez to drukarnię na ogromne straty, sięgające dziesiątków tysięcy złotych. Oprócz maszyn zniszczono duże ilości gotowych druków. Łomami i toporkami rozbito około 50 szyb w oknach hali maszynowej. Nie oszczędzono żadnego klosza przy nowoczesnem oświetleniu zakładu i poprzerywano przewody elektryczne, doprowadzające prąd przemysłowy do motorów, tudzież przewody oświetleniowe.

Nagle rozległ się na ulicy głośny gwizd, który zdawał się być sygnałem do zakończenia demolowania, gdyż po nim natychmiast napastnicy pośpiesznie powrócili na ulicę.

Napastnicy wtargnęli punktualnie o godz. 18,25, opuścili zaś lokal mniej więcej o godz. 18,35, czyli, że dokonali potwornego dzieła zniszczenia w przeciągu ok. 10 minut.

Wyszedłszy na ulicę, napastnicy na komendę uszykowali się w czwórki i ze śpiewem „Pierwszej brygady" odmaszerowali w kierunku śródmieścia, ul. Królowej Jadwigi a następnie ul. Szeroką.

W dwa dni po tym napadzie Polska Agencja Telegraficzna podała oświadczenie prezesa Związku Strzeleckiego m. Torunia p. Lecha Czarlińskiego, który przyznając, że w napadzie brali udział członkowie obozu prorządowego, usprawiedliwiał to ich wystąpienie jako „żywiołowy odruch młodszej generacji obozu prorządowego" przeciwko akcji prasowej „Słowa Pomorskiego". Oświadczenie to złożył p. Czarliński wobec prokuratora Sądu Okręgowego w Toruniu. Identyczne oświadczenia złożyli także: p. Alfons Zgrzebniak, prezes Związku Powstańców i Wojaków O. K. VIII i dr. Konrad Siudowski, prezes Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny w Toruniu.

Dnia 7 lutego b. r. na komisji skarbowo-budżetowej Senatu p. minister spraw wewnętrznych, zainterpelowany w tej sprawie przez senatora ks. Bolta, zajął wobec napadu zupełnie takie samo stanowisko, jak wymienieni prezesi prorządowych organizacyj. P. minister spraw wewnętrznych usprawiedliwiał napad, jako odruch psychiczny, przyczem dał niedwuznacznie do zrozumienia, że jednym z powodów napadu było stanowisko „Słowa Pomorskiego" wobec wojewody pomorskiego p. Kirtiklisa.

To usprawiedliwianie bandytyzmu politycznego przez szefa bezpieczeństwa w państwie wywołało w szerokich kołach społeczeństwa zrozumiałe zdumienie. Nie wdając się w taką czy inną ocenę działalności „Słowa Pomorskiego", musimy stwierdzić, że rząd rozporządza dostatecznemi środkami celem uniemożliwienia wystąpień prasowych, niezgodnych z prawem lub naruszających porządek publiczny. Wiadomo powszechnie, że cenzura działa w Polsce bardzo gorliwie i strzeże pilnie interesów rządu, a nawet poszczególnych osób, należących do obozu rządowego. Oprócz cenzury działają w sprawach prasowych także sądy do których każdy obywatel, a tem bardziej p. wojewoda pomorski, ma szeroko otwartą drogę.

Wprowadzenie do stosunków politycznych tego rodzaju metod wymiaru „sprawiedliwości", jakim był napad toruński, zagraża w najwyższym stopniu porządkowi publicznemu w państwie, a usprawiedliwianie tych metod przez naczelnego stróża tego porządku rzuca bardzo ujemne światło na cały obecny system rządzenia w Polsce.

Wobec tego podpisani zapytują Pana Prezesa Rady Ministrów, jako odpowiedzialnego szefa rządu:

Czy i on także, podobnie, jak p. minister spraw wewnętrznych, usprawiedliwia tego rodzaju „odruchy psychiczne", będące w swej istocie bandytyzmem politycznym, jakich przykładem — nie jedynym — był napad na redakcję „Słowa Pomorskiego" w Toruniu?

Interpelanci.

Żółte niebezpieczeństwo

Żółte niebezpieczeństwo zjawiło się nareszcie na horyzoncie europejskim. Zjawiło się coprawda w innej zupełnie postaci niż prorokował w r. 1902 cesarz Wilhelm II, rozsyłając wówczas wszystkim rządom i monarchom obraz swojego pędzla, wyobrażający nadciągającą od strony Chin burzę wojenną. O Chinach niema już mowy oddawna, nie wchodzą one w grę, chyba jako objekt pożądliwości i ekspansji japońskiej. Natomiast realnym najeźdźcą, który wyłamuje bramy rynków europejskich, groźnym konkurentem przemysłu zachodniego stała się Japonja. Dumping japoński toczy się jak walec parowy, łamie, usuwa i miażdży wszystkie przeszkoy, stojące na jego drodze.

Jak przyszło do tego? Na pytanie odpowiada prezes Imperial Chemical Industries, sir Harry Mac Gowan:

„Przemysłowcy europejscy niedoceniali potencjalnych możliwości produkcji japońskiej. Nie poinformowali się we właściwym czasie o postępach industrjalizacji w Japonji. Azja Wschodnia przedstawia się dzisiaj przybyszowi z Europy w zupełnie odmiennej postaci, niż kilka lat nawet temu, zupełnie inaczej niż ją opisują niefachowi podróżnicy. Japonja jest dzisiaj najpotężniejszym eksporterem na świecie, a jej metody i środki okazują się najskuteczniejsze ze wszystkich dotąd stosowanych. Waluta japońska została zdewaloryzowana mocniej niż wszystkie inne waluty świata, yen spadł o 63%. Już sama tylko zorganizowana inflacja wystarczała do wyparcia konkurentów europejskich z rynków zamorskich. A drugim czynnikiem jest niesłychana taniość produkcji japońskiej."

„Przemysł japoński przyszedł ostatni do mety, ale też zastosował odrazu wszystkie najnowsze zdobycze techniki i organizacji, co pozwoliło mu stanąć odrazu w pierwszym rzędzie i uniknąć przytem błędów i fałszywych posunięć popełnianych przez przemysł europejski o tyle odeń starszy i pracujący dzisiaj z dużemi często stratami. Konkurencji japońskiej możemy stawić czoło tylko w ten sposób, iż zastosujemy u siebie te same metody, któremi posługuje się nasz konkurent, iż obniżym ceny towarów do tego samego poziomu co Japończycy."

„Ludność Japonji zwiększa się corocznie o miljon nowych istnień. Przyrost ten zmusza Japonję do jak największego wyzyskania swoich zdolności eksportowych i do podjęcia walki o rynki światowe, gdyż kraj macierzysty nie może ani wyżywić, ani dać zajęcia nowym miljonom. Z tego więc względu musimy być przygotowani na dalsze prowadzenie ciężkiej walki o podtrzymanie egzystencji przemysłu europejskiego, a walka ta tylko wówczas może być zakończona pomyślnie, o ile przystąpimy do niej w pełni organizacji. Z drugiej strony należy przygotować porozumienie z przemysłem japońskim tak, aby nie trwonić napróżno sił na bezcelową walkę konkurencyjną i zorganizować podział rynków, unormować ceny, uregulować podaż towarów. Słowem należy konkurencję ująć w karby i ramy organizacji, przestudjować ponownie warunki zbytu na rynkach takich np. jak chiński."

E. R.

Z siekierą na młodą małżonkę

Po ceremonji ślubnej opuściła męża

Warszawa. (Tel. wł.) W Będzinie zaraz po powrocie z ceremonji ślubnej w kościele młoda małżonka, Władysława Walentek, oświadczyła swemu mężowi, Stanisławowi Mizerze z Częstochowy, że żyć z nim nie będzie. Pomimo prośb męża wyszła z domu i zamieszkała z jednym z mieszkańców Będzina, z którym przed ślubem utrzymywała bliższą znajomość.

Mizera przybył do mieszkania teściowej, gdzie spotkał się z żoną. Gdy ta mimo prośb nie chciała wrócić, pochwycił siekierę i zadał jej kilka ciosów w głowę, a sam oddał się w ręce policji. Żonę w ciężkim stanie odwieziono do szpitala.

„Izwiestja" o stosunkach polsko-sowieckich

Zasadnicze uwagi w związku z wizytą polskiego ministra spraw zagranicznych

Moskwa. (PAT.) „Izwiestja" zamieszczają artykuł wstępny, poświęcony wizycie min. Becka. Dziennik pisze:

„Fakt, iż min. spr. zagr. Rzeczypospolitej Polskiej po raz pierwszy przybywa do Moskwy w charakterze gościa rządu sowieckiego, podkreśla wielkie znaczenie tego wydarzenia. Wizyta min. spr. zagranicznych Polski jest wyrazem stosunków, łączących obecnie oba kraje.

„Sowiecka opinja publiczna przyjmie z wielką sympatją wszystko, co może przyczynić się do zbliżenia obu sąsiadujących z sobą krajów. Jest to konieczne, bowiem Polska jest naszym największym sąsiadem, a stosunki pomiędzy Polską i ZSRR w znacznym stopniu decydują o sytuacji we wschodniej Europie. Im większe będzie zbliżenie polsko - sowieckie, im ściślejsze będą stosunki między obu krajami, tem więcej utrwali się pokój w tej części Europy. Sowiecka opinja publiczna uważa, iż szczere i uczciwe stosunki pomiędzy Polską a ZSRR są poważnym czynnikiem w sprawie powszechnego pokoju.

„P. min. Beck spotka się w stolicy Związku Sowieckiego z przyjaznem i gorącem przyjęciem, odpowiadającem polityce zbliżenia z Polską. Polityka ta jest jednem z najważniejszych zadań zewnętrznej dyplomacji sowieckiej."

Stronnictwo Narodowe

KOŁO JEŻYCE

Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, 13 b. m. o godz. 20 w sali p. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 11.

Na porządku obrad referat p. red. Sołtysiaka.

Uprasza się o liczne i punktualne przybycie.

Zarząd.

Pomnik Kilińskiego

Warszawa. (PAT.) W związku ze 140 rocznicą powstania pod wodzą Jana Kilińskiego, warszawskie cechy rzemieślnicze postanowiły, by w tym jeszcze roku został odsłonięty pomnik Kilińskiego. W tych dniach komisja artystyczna magistratu zatwierdziła model pomnika, wykonany przez artystę - rzeźbiarza Jackowskiego. W najbliższym czasie zostanie zawarta umowa z zakładem bronzowniczym o odlanie postaci Kilińskiego w spiżu.

Obfite opady śnieżne

Warszawa. (Tel. wł.) Minionej nocy spadł na całym terenie Śląska obfity śnieg, pokrywając wszystkie szosy i drogi i utrudniając wybitnie komunikację. W Wilnie wskutek obfitych opadów woda wdarła się do piwnic i mieszkań niżej położonych.

(w)

Zgon dziennikarza polskiego

Detroit. (PAT.) W Windsor w Kanadzie zmarł dziennikarz polski Władysław Czapski. Urodzony w St. Zjednoczonych, po wybuchu wojny światowej wstąpił do armji kanadyjskiej i był ciężko ranny na froncie francuskim. Był współpracownikiem pism amerykańskich. Pochowano go z honorami wojskowemi.

Zebractwo w Warszawie

Warszawa. (Tel. wł.). W sądzie grodzkim odbyła się rozprawa przeciwko 42 żebrakom, przytrzymanym na ulicach stolicy. Sędzia skazał kilkunastu na umieszczenie w domu pracy przymusowej, a kilka osób na umieszczenie w przytułkach.

Wśród oskarżonych był żebrak, który podawał się za brata jednego z profesorów uniwersytetu warszawskiego. Żebraka do czasu wyjaśnienia sprawy osadzono w domu etapowym przy ul. Przebieg 3.

Komin runął na dach

Warszawa. (Tel. wł.) Podczas wichury, szalejącej przed kilku dniami, w Pabjanicach wiatr przewrócił komin fabryczny 30 m wysokości w zakładach przemysłowych Białoszyńskiego. Komin runął na dach fabryczny, uszkadzając go poważnie.

Wypadku w ludziach nie było. Zakłady są częściowo unieruchomione.

(w)

Kiedy odbędą się wybory do izb rzemieślniczych?

W najbliższych dniach ma zostać ogłoszony regulamin wyborczy dla Izb Rzemieślniczych.

Regulamin przewiduje, że wybory radców mają być przeprowadzone drogą sporządzenia list kandydatów, reprezentujących zawodowe interesy największej liczby przedstawicieli poszczególnych rodzajów rzemiosła w każdym obwodzie wyborczym danego okręgu.

Listy kandydatów na radców mają być zgłoszone pisemnie na ręce przewodniczącego Głównej Komisji Wyborczej.

Dla przeprowadzenia wyborów będzie powołana Główna Komisja oraz komisje obwodowe. Wybory będą się odbywały pod nadzorem władz wojewódzkich.

Jak dotąd — dla pozn. Izby Rzemieślniczej nie został jeszcze ogłoszony statut. O wyborach mówi się, że odbędą się w połowie marca.

Wydział Młodych Stronnictwa Narodowego

Trzecia lekcja kursu kandydatów odbędzie się w środę, 14 b. m. o godzinie 20 w sali Stronnictwa Narodowego św. Marcin 65. — Obecność kandydatów obowiązkowa. Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Ostatnie zgłoszenia na kurs przyjmuje sekretarjat Wydziału Młodych S. N. codziennie od godz. 12—13,30 i od 19,30—21.

Donosiciele, konfidenci i ich ochrona

Jaką rolę odgrywają donosiciele i konfidenci w sprawach karnych — pisze „Słowo Pomorskie" —, wiemy z licznych rozpraw karno - sądowych; są to ludzie przeważnie nieźle płatni, wysiadujący krzesła po kawiarniach i restauracjach, patrolujący po ulicach, po korytarzach sądowych podczas rozpraw, zasiadający wpośród uczestników wszelakich zebrań i pośród słuchaczy na rozprawach sądowych, zwłaszcza politycznych. Nie pracują, nie sieją, jak owe ptaszęta ewangeliczne, a jednakowoż zbierają.

Mało jednakowoż znane jest w społeczeństwie, że donosicielstwo pewnego typu doczekało się autorytatywnego uregulowania prawnego, i to uregulowania zupełnie jawnego, mianowicie w przedmiocie wykrywania przestępstw karno - skarbowych. Mamy na myśli ogłoszone w „Dz. Ustaw" Rozp. Min. Skarbu i Sprawiedl. z 22 kwietnia 1932 poz. 362, które w dwunastu paragrafach traktuje „doniesienia osób nieurzędowych", nie tylko o dokonanych ale nawet o zamierzonych przestępstwach skarbowych (§ 3).

W §§ 3 do 14 traktuje się sposób przyjmowania i traktowania donosicielstwa prywatnego — osób nieurzędowych. Mianowicie: doniesienia pisemne, czy ustne do protokółu zapisuje się nie w ogólnym dzienniku podawczym lecz w dzienniku specjalnym, prowadzonym przez naczelników urzędów dla wszelkich spraw o charakterze poufnym (§ 5).

Na doniesieniach uwidacznia się nie tylko dzień, ale i godzinę złożenia doniesienia (§ 6).

Jeżeli donoszący żąda zachowania swej osoby w tajemnicy, żądaniu temu czyni się zadość i w tym celu doniesienie umieszcza się w zapieczętowanej i olakowanej (dosłownie) kopercie, po uprzedniem sporządzeniu notatek, niezbędnych w celach postępowania karnego z pominięciem nazwiska donoszącego i wszystkiego tego, coby jego osobę zdradzić mogło (§ 8).

Opieczętowanie doniesienia, sprawdzenie sporządzonych zeń notatek i jego przechowywanie pod zamknięciem należy do zakresu działania naczelnika urzędu, a wglądanie weń dozwolone jest poza naczelnikiem urzędu tylko upoważnionym przez naczelnika urzędu funkcjonarjuszom władzy z zastrzeżeniem zachowania tajemnicy osoby donosiciela (§ 9).

Całkowity § 12 brzmi: „Donosiciel może odmówić sporządzenia z nim protokółu co do uczynionego ustnie doniesienia — doniesienie poufne — i wtedy zachowanie jego osoby w tajemnicy obowiązuje nie tylko w stosunku do osoby przez niego obwinionej, ale nadto władza nie może zniewalać swego funkcjonarjusza, by on wyjawił jej osobę donosiciela, konfidenta, od którego dowiedział się o przestępstwie.

Organ, do którego zgłoszono się z doniesieniem, winien zawsze zapytać donoszącego, czy nie zechciałby złożyć swych oświadczeń protokólarnie."

§ 13 postanawia, że jeśli donosiciel odmawia sporządzenia z nim protokółu, to treść doniesienia spisuje się w formie notatki z opuszczeniem wszystkiego tego, coby osobę donosiciela zdradzić mogło.

Tylko w wypadku, gdy doniesienie okazało się zmyślone, władza skarbowa przesyła odpis doniesienia właściwemu prokuratorowi do ścigania donosiciela (§ 11). To znaczy, że jeśli doniesienie było nieprawdziwe z powodu lekkomyślności donosiciela, lub jeśli polega na pozorach itp. — donosiciel pozostaje w ukryciu i bezkarny.

W ten sposób przedstawia się niejako zalegalizowanie donosicielstwa w sprawach karno - skarbowych. W § 12 wprowadzono określenie „donosiciela-konfidenta".

Wyrzuceni z przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych niesumienni pracownicy, nieuczciwi konkurenci, ludzie, chcący zaspokoić żądzę zemsty i t. p., znajdą tu szerokie i skuteczne dla swych celów pole działania, skoro dowiadują się z autorytatywnego miejsca, w jaki sposób zachowuje i gwarantuje się tajemnicę donosicielstwa. Nietrudno będzie takim ludziom doniesienia swe ubrać w taką formę, która będzie pozbawiona cech prostego wymysłu, by zapewnić sobie bezkarność.

Wszak według § 13 przyjmuje się doniesienia ustne nawet od takiego donosiciela, który odmawia sporządzenia z nim protokółu, — a w notatce urzędowej opuszcza się wszystko to, „coby osobę donosiciela zdradzić mogło".

Na dobitkę obarcza się pracą w przedmiocie donosicielstwa naczelnika urzędu skarbowego, mianowicie prowadzeniem dziennika donosicieli.

Tu wszelka krytyka, wszelkie snucie konsekwencyj na temat tego rodzaju donosicielstwa jest zbyteczne, bo skutki jego leżą jak na dłoni dla każdego przedsiębiorcy, który ma w obrocie towary, wymienione art. 1 ustawy karno-skarbowej z 18 marca 1932.

Zainteresowane koła winny na drodze właściwej starać się o uchylenie przepisów o donosicielstwie i o usunięcie praktyk z donosicielami - konfidentami skarbowymi.

Administracja państwowa a życie

Przemówienie pos. Bieleckiego (Kl. Nar.) w Sejmie

Położenie międzynarodowe Polski nie daje w tej chwili powodu do alarmów, tem większa uwaga powinna być zwrócona na wewnętrzne położenie kraju. Przedstawia się ono nad wyraz ciężko. Nie szukam jednak łatwych triumfów i nie zestawiam rzeczywistości z obietnicami wyborczemi, składadanemi przez sanację przed paru laty (tu mówca pokazuje broszurę przedwyborczą BB. z obrazkami ilustrującemi dobrobyt w Polsce pomajowej).

SMUTNA RZECZYWISTOŚĆ

Setki tysięcy bezrobotnych głoduje, niektóre miasta i okolice, jak Zawiercie, Żyrardów, Łódź, Śląsk, Zagłębie wyglądają jak cmentarzyska, inni pracując dwa, trzy dni w tygodniu przymierają głodem, rzemiosło i handel robi bokami, nędza na wsi przybiera rozmiary niebywałe: chłop nie ma na buty, na sól, inwentarz się zmniejsza i t. d. Żeby zobaczyć nędzę chłopską trzeba iść na wieś a nie siedzieć przy zielonych biurkach. Inteligencja bez posad szamoce się i nie ma nadziei uzyskania zarobku. Nawet zapisywanie się do organizacyj prorządowych nie pomaga, gdyż posad wogóle będzie coraz mniej. Rośnie w Polsce bieda, a na tle ogólnej nędzy rośnie powszechnie niezadowolenie, atmosfera jest podniecona i naelektryzowana.

DRAŻNIENIE SPOŁECZEŃSTWA

W tych warunkach stosunek administracji do społeczeństwa winien być nacechowany umiarem i spokojem odznaczać się celowością i rozsądkiem Tymczasem administracja i niepotrzebnie dokucza i drażni obywateli, dusi organizacje narodowe, prześladuje za przekonania, nasyła konfidentów, rozwiązuje bez powodu zebrania, więzi i aresztuje, sypie kary administracyjne za nic i batem napędza do obozu rządzącego. Pogłębia to tylko rozdział między administracją i społeczeństwem, zamiast wyzwalania twórczych pierwiastków w narodzie i wiązania go z państwem odbywa się na szeroką skalę zrażanie do państwa. Biurokracja traktuje zgóry chłopa i robotnika, rzemieślnika i inteligenta. W wyborach samorządowych mamy do zanotowania nie pojedyńcze wypadki przekroczeń, ale całą epidemję nadużyć.

Mówca przytacza tu liczne wypadki konfiskowania list, znikania głosów, nieumieszczania nazwisk na listach i innych wykroczeń przeciw przepisom w powiatach: łomżyńskim, ostrołęckim, sokołowskim, tomaszowskim, miechowskim, tureckim, grójeckim, Nowym Targiem i innym.

ŁAMANIE USTAW

Przynajmniej własne ustawy powinni panowie szanować, ale administracja tak się już przyzwyczaiła do łamania przepisów, że nie może się od tego powstrzymać. Ustawa o zgromadzeniach jest również ciągle niepotrzebnie łamana, policja czepia się nawet niewinnego Bractwa Różańcowego w pow. tomaszowskim, a w Rychwałdzie rozwiązuje tradycyjny „opłatek" narodowców i nie pozwala im spożyć skromnego posiłku. Policja zajmuje się nadto odbieraniem mieczyków Chrobrego, jakby nie było w tej chwili większych zmartwień. Sądy uznają to zresztą za bezprawie i wydają wyroki uniewinniające. Za okrzyk „Niech żyje Obóz Wielkiej Polski", wzniesiony przez p. Żuralskiego na Pomorzu, ukarano go grzywną i z tego powodu toczyły się dwie sprawy sądowe. Obóz Wielkiej Polski nie był wówczas rozwiązany.

MASOWE ARESZTOWANIA

Aresztuje się bez żadnego planu ani powodu po to, aby po pewnym czasie wypuszczać aresztowanych. W ten sposób trzymano w więzieniu niejednokrotnie red. Zajączka, red. Bilana, studenta Jelonkiewicza w Żywieckiem. Kręglewskiego we Wrześni i setki innych, aby potem sprawy umorzyć lub ich wogóle nie wszczynać. W Warszawie przed atakiem gazowym aresztowano dwudziestu kilku narodowców, przetrzymano ich 18 godzin w areszcie i potem wypuszczono. Czyni to wrażenie, że administracja robi ruch w interesie, a tymczasem interes idzie coraz słabiej. Nie dziw, że policja jest przemęczona, bo używa jej się nie do tego, do czego jest przeznaczona.

Stan bezpieczeństwa jest coraz gorszy. W Nowem Mieście nad Drwęcą zniknęła przed dwoma miesiącami matka ks. Dembińskiego i dotąd na ślad jej nie natrafiono. Prócz tego trzeba stwierdzić i zarejestrować, że w r. 1933 użyto policji w Brzozowie do ohydnego mordu politycznego, którego ofiarą padł śp. Jan Chudzik, a druga ofiara zamachu, major Owoc, został ciężko ranny.

FAWORYZOWANIE ŻYDÓW

Stosunek właz do Żydów jest inny niż do Polaków — Żydów faworyzuje się. Jestem zwolennikiem budowy państwa polskiego w jednolitym stylu narodowym, ale gdybym nawet podzielał przestarzałą koncepcję liberalną, to dbałbym o większą równowagę w w traktowaniu Polaków i Żydów. — Tymczasem polskie organizacje nacjonalistyczne, jak O. W. P., zamyka się a żydowskie i niemieckie rozwijają się swobodnie. Polskie pochody rozpędza się, a Żydzi maszerują uzbrojeni bez przeszkód. Wywołuje to wrzenie wśród ludności, stąd zajścia antyżydowskie we Lwowie, Grajewie, Żywieckiem, Łodzi, Częstochowie, Warszawie i t. d. Nie są to sztuczne podżegania, ale samorzutne odruchy ludności polskiej. Trzeba usunąć źródło tych zajść, to jest nadmiar Żydów i ciągły ich napływ z całego świata. Żaden Polak, bez względu na przekonania polityczne, nie może się zgodzić, nie może dopuścić do tego, by Żydzi z całego świata koncentrowali się w Polsce. Kto nie rozumie dziejowej doniosłości walki z Żydami, kto odwraca się do niej tyłem, lub sprowadza ją do sztucznych ruchów, ten jest godzien pożałowania.

Część Żydów musi Polskę opuścić, a reszta musi być ujęta w karby i zeskromnieć, bo w cieniu rządów „sanacyjnych" nabrali oni tupetu. Dowodem ich agresywności, ukamienowanie bezrobotnego w Wolbromiu i napad na młodzież polską w Sniatynie.

WĘSZENIE ZAMACHÓW I SPISKÓW

W działaniu ministerstwa uderza wreszcie denerwująca metoda węszenia zamachów i spisków. Ze zwykłej bójki ulicznej w Częstochowie, w której Polak Markowski pokłuł Żyda Altmana, zrobiono wielki spisek, przeprowadzono kilka rewizyj, aresztowano i przetrzymano zgórą miesiąc trzydziestu narodowców z redaktorem Niebudkiem na czele. Sprowadzono ze Lwowa i z woj. Tarnopolskiego dwu narodowców do Częstochowy, a z Warszawy magistra Domańskiego i więziono ich w Częstochowie. W Rawie Mazowieckiej aresztowano bez powodu trzech narodowców, dwóch braci Ścieszków i Sierakowskiego przewieziono do Piotrkowa i trzymano tam kilka tygodni dlatego, że Żyd Weinsztein wskazał ich policji. Podobnie postępuje się w Skierniewicach.

O INNĄ ATMOSFERĘ

Zamiast chleba i pracy robotnik dostaje baty, jak to było w fabryce „Częstochowianka". I nędzę byłoby łatwiej przenieść, gdyby w Polsce panowała inna atmosfera moralna. Szary zwykły Polak, na którym państwo stoi, jest gnębiony podatkami, egzekucjami, tropieniem politycznem i wzięty w obcęgi biurokratyczne.

Te stosunki stają się wprost nie do zniesienia. W Sejmie, gdzie panowie macie większość odnosicie łatwe zwycięstwo, ale w kraju rzecz się przedstawia inaczej. Rosną tam nowe siły, których panowie nie rozumiecie i to jest wasza tragedja. W całym świecie a ostatnio we Francji rząd związany z aferami i korupcjami musiał dwukrotnie ustąpić pod naciskiem ulicy paryskiej.

Idą dziś czasy, które będą wymagały wielkiego heroizmu, bezinteresowności, poświęcenia, uczciwości, mocnych głów i wielkich idei, a panowie dajecie „kawały" niepoważne, sztuczki różne i terror, który coraz mniej działa, bo się ludność z nim oswaja. Dlatego wasz obóz nie ma jutra, a nasz obóz zasilany nowym przypływem nowych zwolenników z pośród wszystkich warstw narodu, głównie chłopów i robotników, jest tym który zwycięży. (Oklaski).

Pierwszy ambasador Mandżurji w Tokio, gen. Ting Szih - Yuan (na lewo) w otoczeniu dziennikarzy japońskich, którym podaje do wiadomości proklamację niepodległości swego kraju.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Zgony niemowląt w Polsce.

W ciągu III kwartału ub. r. zmarło w Polsce ogółem 25.724 niemowląt, z tego 10.008 w województwach centralnych, 4.449 we wschodnich, 4.058 w zachodnich, oraz 7.209 na terenie województw południowych.

Przeciętnie na 100 urodzin przypadało 11,6 zgonów niemowląt. W porównaniu z tym samym okresem czasu w r. 1932 śmiertelność niemowląt zmniejszyła się znacznie, wówczas bowiem wynosiła 17.6 zgonów na 100 urodzeń.

Powrót do Kościoła

Do oddziału Katolickiej Agencji Prasowej w Krakowie zgłosił się Jan Teper, były kapłan diecezji tarnowskiej, który przez dłuższy czas pozostawał w sekcie Farona, gdzie był „dziekanem", następnie u Hodura, wreszcie u „starokatolików". Obecnie pragnie on wrócić do Kościoła św. i prosi o ogłoszenie w prasie następującego oświadczenia:

„Oświadczam publicznie, że z głębokiego przekonania i po poważnem zastanowieniu, postanawiam powrócić na łono Kościoła rzymsko - katolickiego, jako jedynej ostoi prawdy i świętości. Za odstępstwo od Wiary św. i za dane przez to odstępstwo zgorszenie żałuję publicznie i publicznie najpokorniej przepraszam moją władzę duchowną. Wzywam wszystkich, którzy uwiedzeni moją nauką i moim przykładem, porzucili Kościół katolicki, by do jedności z Ojcem św. powrócili.

W Krakowie, dnia 4 lutego 1934 roku.

(—) Ks. Jan Teper."

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Wtorek, 13 lutego 1934.

Słońce: wschód 7.14 — zachód 17.01 — długość dnia 9 godzin 47 min.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska minus 3 st. Cels. — Pogodnie. Wiatr północny. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 774 mm. W ub. dobie temperatura najwyższa plus 6 st. C., najniższa minus 1 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu dziś plus 0,18 mtr.

Kal. rzk.: Katarzyna, Jan, Dobrosław, Juljan — jutro Walenty Kapl. M.;

Kal. słow.: Jordan Św. — jutro Niemira.

Z POZNANIA

— * **Srebrne gody.** 13 bm. obchodzą znany kupiec drogerzysta Roman Kurczewski wraz z małżonką swoją Heleną z domu Szneider, zamieszkali przy ul. Marsz. Focha 66, srebrne gody małżeńskie. Na intencję Jubilatów odprawi się dnia tego msza św. o godz. 8 w kościele parafjalnym Matki Boskiej Bolesnej na św. Łazarzu.

— * **Prezes Izby Skarbowej** p. Ferdynand Świtalski prosi nas o zaznaczenie, że od października 1932 r. złożył mandat członka Zarządu Spółdzielni Związku Rezerwistów „Ster", wobec czego zwracanie się do niego w sprawach „Steru" jest bezcelowe.

— * **Kursy kucia koni.** Wielkopolska Izba Rolnicza podaje do wiadomości, że następne kursy kucia koni rozpoczną się: z początkiem marca bież. roku w cywilnej szkole kucia koni w Krotoszynie, a z początkiem kwietnia bież. roku w cywilnej szkole kucia koni w Poznaniu.

Na kurs przyjmuje się kowali, którzy złożyli egzamin przewidziany prawem przemysłowem dla zawodu kowalskiego i ukończyli przynajmniej 19 lat.

Zgłoszenia na kurs należy nadsyłać do Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu, ul. Mickiewicza 33, dołączając do zgłoszenia: świadectwo złożenia egzaminu na czeladnika, metrykę urodzenia, świadectwo moralności, życiorys własnoręcznie napisany, świadectwo lekarskie oraz 30 zł wpisowego.

— * **Kradzieże i włamania.** Ub. nocy nieznani złoczyńcy rozbili szybę w oknie cukierni p. Leokadji Łajp, przy ul. Matejki 2 w Poznaniu. Łupem włamywaczy padło kilka butelek wina owocowego oraz większa ilość czekolady i cukierków, łącznej wartości 560 zł. — Tej samej nocy również nieznani jeszcze narazie złoczyńcy usiłowali włamać się do willi p. budowniczego Stranza przy ul. Grunwaldzkiej 52. Włamywaczy spłoszono. (kl)

— * **Bieżąca kronika policyjna** notuje ogółem 24 doniesienia o kradzieżach i włamaniach, zgłoszone w poznańskich komisarjatach policyjnych z ub. doby. (kl)

— * **Aresztowania za kradzieże.** Jako podejrzanego o kradzież kieszonkową, ujęto w dniu 12 bm. 35-letniego robotnika Marcina Talarowskiego z Poznania (ulica Mostowa 29), 23-letniego rob. Stefana Wystraszewskiego z Żegrza (ul. Kościuszki 4), 23-letniego ślusarza Marjana Szulerzewicza (ul. Gen. Kosińskiego 14) i 22-letniego formiarza Leona Andrzejewskiego (ul. Łąkowa 17). — Jako poszukiwanego pod zarzutem kradzieży mieszkaniowych, dokonywanych pod pozorem odnajmowania pokoi, ujęto w Poznaniu 27-letniego Fr. Górala, vel Gorolla, vel Gorela, vel Marjana Maseremela, rodem z Kamienicy w pow. lublinieckim na Śląsku. Wspomniany Góral, posługujący się różnemi nazwiskami, poszukiwany był przez sądy grodzkie w Katowicach i Królewskiej Hucie. — Za kradzież płaszcza w cukierni „Popularna" w Poznaniu przy św. Marcinie kupcowi p. Kazimierzowi Fabisowi z Poznania (ul. Półwiejska 35), ujęto zawodowego przestępcę 32-letniego Stan. Karkowskiego, z zawodu kupca, który mieszkał przy św. Marcinie 27. Karkowskiego osadzono w areszcie policyjnym. (kl)

— * **Kradzieże koni mnożą się.** W ostatnich dniach mnożą się kradzieże koni. W nocy na 12 bm. niewyśledzeni złoczyńcy skradli konia z uprzężą ze stajni rolnika Woj. Machowiaka w Hersztupowie w powiecie leszczyńskim. Jest to siedmioletni karogniady wałach z białą pęciną, wzrostu 1.53 m. — Z zabudowań p. Adeliny Klausingowej w Ludomach w powiecie obornickim skradziono nocą parę koni z uprzężą i powózką. Dzięki natychmiast wszczętemu pościgowi, złodzieje pozostawili konie z powózką w lesie i zbiegli. (kl)

— * **Śmierć ofiary katastrofy.** W szpitalu miejskim zmarła wskutek obrażeń odniesionych podczas najechania samochodem na Ostrowie Tumskim Jadwiga Borowczyk z Poznania, zamieszkała w domu starców przy ul. Bydgoskiej. Przy najechaniu śp. Borowczykówna doznała pęknięcia czaszki i ciężkie te obrażenia stały się przyczyną śmierci. (kl)

— * **Wybryki pijanych osobników.** W poniedziałek wieczorem dwóch podchmielonych osobników, niejaki Tadeusz Handke z Poznania (ul. Skarbowa 18) i drugi przybierający różne nazwiska, rozbiło tępem narzędziem wszystkie szyby w lokalu restauracji p. Pelagji Stróżykowej przy rogu ul. Skarbowej. Podobno osobnicy ci posprzeczali się między sobą o jakieś buty i postanowili porozbijać szyby u szewca. Pomylili się jednak i rozbili szyby w restauracji. — Handkego, który miał rewolwer kal. 6,35 mm., osadzono w areszcie policyjnym. Broń palną, na którą nie miał zezwolenia, zatrzymała policja. Właścicielka restauracji oblicza straty na kilkadziesiąt złotych. (kl)

Z POZNAŃSKIEGO

— * **JAROCIN.** (Z posiedzenia rady miejskiej.) Na ostatniem posiedzeniu rady miejskiej dokonano wyboru członków różnych komisyj, uchwalono zabezpieczenie hipoteczne dla K. K. O. miasta Jarocina, oraz wprowadzono w urząd p. K. Ruczkowskiego z Klubu Narodowego, od którego odebrał zobowiązanie p. burm. Rogalski.

— * **KRUSZWICA.** (Z życia Inwalidów Wojennych). W ub. niedzielę odbyło się walne zebranie miejscowego Koła Inw. Wojennych, któremu przewodniczył p. Cichocki. Ze sprawozdania wynika, że Koło liczy 150 członków, dochód Stow. wynosił 1 416,39 zł, rozchód 1 199,51 zł. Zarządowi udzielono absolutorjum, poczem wybrano nowy zarząd przez aklamację. Po omówieniu kilku spraw zebranie zamknięto.

— (Kradzież). Jacyś niewyśledzeni dotąd sprawcy skradli p. Rydzowi z Witowic zboże ze stogu.

— * **LESZNO.** (Z Kat. Tow. Robotników.) Patronat oraz zarząd okręgowy Kat. Tow. Rob. Polskich okręgu leszczyńskiego donosi, że 18 bm. odbędzie się zjazd kurs i walne zebranie okręgu. Początek obrad naznaczony na godz. 10,15 w sali Domu Katolickiego, poprzedzi uroczyste nabożeństwo w kościele parafjalnym o godzinie 9,30.

— (Z teatru.) Zespół pod dyrekcją Z. Wojciechowskiego wystawia w czwartek 15 bm. operetkę „Krysia leśniczanka" która odbędzie się w hali Hotelu Polskiego.

— (Walne zebranie Narod. Chrześc. Zjednoczenia Rzemiosła.) Narod. Chrześcijańskie Zjednoczenie Rzemiosła odbyło w ub. tygodniu swe walne zebranie. Po sprawozdaniach zarządu i udzieleniu mu absolutorjum przez zebranych wybrano nowe władze, w skład których weszli pp.: Siwek, Nowaczyński i Barański.

— (Zabawa Stronnictwa Narodowego.) W sobotę 10 bm. odbył się na sali Sokoła „Podkoziołek" Stronnictwa Narodowego. W miłym nastroju bawiono się do rana.

— * **ODOLANÓW.** (Nowy zarząd Koła Śpiewackiego.) Nowy zarząd Koła Śpiew. tworzą pp.: M. Ratajczyk — prezes, K. Namysł — wicepr., J. Berkowski — sekr., F. Dziubkówna — zast. sekr., Przymuszyński — dyryg., M. Pawlak — skarb., A. Suszka — biblj., Płocinnik, Zawicka, W. Dymalski — kom. rew.

— (Plaga żebractwa.) Już od dłuższego czasu zauważyć można podejrzane osobistości, które pod pretekstem prośby o jałmużnę dopuszczają się różnych kradzieży. Ostatnio do p. Kostrzewskiej przyszedł pewien rzekomo żebrak po jałmużnę. K. nie mając pod ręką drobnych, udała się do drugiego pokoju po pieniądze, a w międzyczasie żebrak zabrał z szafy 5 zł. P. K. spostrzegłszy kradzież, zawiadomiła posterunek policyjny, który w niedługim czasie ujął złodzieja i osadził go w więzieniu przy tut. sądzie grodzkim.

— * **OPALENICA.** (Pożar.) W zagrodzie gosp. Zybury w Rudnikach powstał w niedzielę w południe pożar, który doszczętnie strawił chlew i stodołę. Przybyła straż pożarna uratowała żywy i martwy inwentarz. Pożar powstał prawdopodobnie od iskry, którą silny wiatr przeniósł na stodołę krytą słomą.

— (Kradzież.) Podczas ostatniej wichury zakradli się złodzieje do rolnika Kargi w Terespotockich i doszczętnie wypróżnili wędzarnię.

— (Jubileuszowe gody.) Pp. Franciszek i Marja z Adamczaków Szulcowie z Urbanowa obchodzili złoty jubileusz małżeński.

— Srebrne gody małżeńskie obchodzili pp. Mateusz i Marja z Szulców Komorowscy. Władysław i Marja z Zielińskich Szulcowie, Piotr i Marja z Silskich Adamczakowie z Urbanowa.

— * **POBIEDZISKA.** („Teść"). W ub. niedzielę miejscowe grono nauczycielskie wystawiło wesołą komedję p. t. „Teść". Czysty zysk przeznaczony został na dożywianie biednych dzieci w tut. szkole powszechnej.

— (Włamanie). Do składu rzeźnickiego p. Jana Nowaczyka przy ul. Gnieźnieńskiej włamali się złodzieje, którzy zabrali większą ilość wędlin, wartości przeszło 200 złotych.

— * **ROGOŹNO.** (Statystyka). W roku 1933 urodziło się chłopców 123, dziewcząt 117, razem 240. Zmarło 173 osoby, ślubów zawarto 89.

— (Kradzieże). Na szkodę gospodarza p. Wrzeszcza z Gościejewa skradziono 29 sztuk drobiu. — Z wiatraka w Nienawiszczu skradziono kilka centr. zboża. — Rolnikowi Perkowi Ant. w Parkowie skradziono większą ilość dartego pierza, wart. około tysiąc złotych. — Gosp. Wizemu w Ludomach skradziono około 20 centr. żyta, które sprawcy wymłócili ze stogu. — Rolnikowi Otonowi Rau'owi z Owieczek skradziono jedną parę szorów.

— * **STRZELNO.** (Przedstawienie strażackie.) W sali parku miejskiego wystawiła ochotnicza straż pożarna wesołą sztukę p. t. „Robert i Bertrand". Młodzi wykonawcy wywiązali się ze swych ról doskonale, to też licznie zgromadzona publiczność nagrodziła ich rzęsistemi oklaskami.

— (Wieczorek Polskiego Czerwonego Krzyża.) Polski Czerwony Krzyż urządził w salach Domu Stowarzyszeń wieczór karnawałowy, na którym liczni goście bawili się bardzo wesoło.

— (Z życia harcerzy.) Tutejsza drużyna harcerska rozwija się wspaniale. — „Harcówka", gdzie koncentruje się życie harcerzy strzelińskich, mieści się w budynku magistratu.

— (Z walnych zebrań) Kurkowe Bractwo strzeleckie odbyło ostatnio swoje nadzwyczajne zebranie, na którem dokonano wyboru następującego zarządu: pp. S. Muszyński — prezes, F. Mueller — zast., K. Borsz — sekr., M. Paternoga — zast. sekr., J. Musiałkiewicz — skarb., I. Puchalski, M. Lewandowicz — radni.

Na zebraniu walnem Zw. Podof. Rez. wybrano zarząd w składzie następującym: pp. J. Musiałkiewicz — prezes, M. Paternoga — zast., T. Roloff — sekr., S. Linettej — zast. sekr., J. Dryjański — skarb., K. Gierasiński — komend., P. Michalak — zast. komend.

— (Wichura.) W nocy z 8 na 9 bm. szalała w mieście i okolicy straszna wichura, która powyrywała płoty, pozrywała dachy, pozrzucała dachówki.

— (Kradzieże.) P. Lesserowi Jerzemu nieznani sprawcy przez wyduszenie szyby w oknie wystawowem skradli towaru za 200 zł. — Rolnikowi Szulcowi złodzieje zabrali kilkanaście sztuk drobiu. — Do chlewu p. J. Kłodzika włamali się złodzieje i skradli przyrządy gospodarstwa domowego. — P. Goeringowej skradziono większą ilość materjałów damskich, złożonych przez klientelę do szycia.

— * **ŚREM.** (Walne zebranie Z. O. R. Koła Śrem). Zarząd Koła śremskiego Zw. Ofic. Rez. zwołuje doroczne walne zebranie na piątek, 16 bm. o godz. 20 do sali kasyna garnizonowego. Na porządku obrad znajduje się wybór nowego zarządu.

— (Sport). Rozegrane w sali kina „Nowości" zawody pięściarskie pomiędzy drużynami „Ś. K. S." i „Sokoła" (Poznań) dały wynik 8:6 dla gości. Najładniejszą walkę dnia pokazał w wadze piórkowej Woźniak (Sokół), zwyciężając przez k. o. Tomaszewskiego (S. K. S.). Walka pokazowa rozegrana pomiędzy mistrzem okręgu Dankowskim, a Woźniakiem nie zadowoliła widzów i została przerwana po drugiem starciu. Sędziował w ringu bardzo dobrze p. Derda. Drużyna Sokoła pozostawiła sympatyczne wrażenie.

Mecz hokejowy na lodzie, rozegrany pomiędzy reprezentacją Śremu i pierwszą drużyną Pogoni poznańskiej zakończył się zwycięstwem śremian w stosunku 3:1 (1:1, 1:0, 1:0). Bramki dla zwycięzców strzelili Burza (2) i Tomczyk (1), dla Pogoni Rodziejczak. Sędziował p. Matuszewski. Zainteresowanie publiczności bardzo duże.

— (Znowu b. strzelec nożowcem.) W czasie sprzeczki oraz bójki, wynikłej na ulicy Małej Rzeźnickiej pomiędzy braćmi Ignacym i Marjanem Duszyńskimi, a Marjanem Kasprzakiem, ten ostatni został ciężko poraniony nożem przez Marjana Duszyńskiego. Poranionego przeniesiono w stanie ciężkim do szpitala powiatowego, nożowcem zaopiekowała się policja. Krwawe starcie uliczne wywołało ogólne poruszenie w mieście oraz liczne komentarze, gdyż nożowiec jest b. pensjonarjuszem domu poprawczego, a niedawno jeszcze na święcie „Weteranów" paradował w mundurze „strzeleckim". Dziś go się „Brygada" prawdopodobnie wyrzeknie.

— (Zabawy karnawałowe.) W poniedziałek 12 bm. Rodzina Policyjna urządziła zabawę karnawałową. We wtorek 13 bm. o godz. 18 z inicjatywy Młodych Narodowców odbędzie się „Podkoziołek" w sympatycznym lokalu p. Worsztynowicza.

— * **SWARZĘDZ.** (Kradzież.) Niewykryci dotąd sprawcy skradli ostatnio część płotu koło tut. kościoła parafjalnego. Jest to czyn godny potępienia. Niewątpliwie policja wykryje sprawców tej kradzieży.

— (Skutki wichury.) Szalejąca nad Swarzędzem wichura wyrządziła wielkie szkody, obalając płoty, zrzucając dachówki z dachów, łamiąc drzewa itd.

— (Plenarne zebranie S. M. P.) S. M. P. odbyło swe plenarne zebranie, które zagaił prezes p. Ochowiak. Na zebraniu ks. patron Walkowiak mówił na temat alkoholizmu. Zebranie zakończono pieśnią „Hej, do apelu".

— (Akademja papieska.) Z inicjatywy patronatu i zarządu Młodych Polek i S. M. P. odbędzie się 18 bm. w sali Hotelu Polskiego akademja papieska.

— (Z Tow. Pielgrzym.) Tow. Pielgrzym urządziło w sali p. M. Schleicherta pod przewodnictwem p. Gryniego zebranie, na którem interesujący odczyt wygłosił sekretarz p. Gawarecki.

Kronika karnawałowa

Uwaga. Wszyscy, którzy pragną wesoło spędzić ostatnią chwilę karnawału roku 1934 zechcą łaskawie zaszczycić Swem przybyciem nasz tradycyjny Podkoziołek, urządzony przez Harcerską Drużynę „Wilków Morskich" we wtorek, dnia 13 lutego br. w reprezentacyjnej sali Domu Rzemieślniczego przy ul. Fr. Ratajczaka. Clou karnawału, moc atrakcyj, matelot taniec marynarzy, wykonany przez członków Drużyny. Wstęp od osoby tylko 1,50 zł włącznie podatku. Początek o godz. 19,30. Resztę zaproszeń otrzymać można w firmie A. Rose, ul. Nowa. zg 5549/50

Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół" Poznań Wilda urządza dnia 13 lutego 1934 r. o godz. 20 w sali p. Zawadki, Górna Wilda 75 „Podkoziołek" na który uprzejmie zaprasza Zarząd. zg 5565/6

Tradycyjny „Śledź" Farmaceutów odbędzie się we wtorek, dnia 13 lutego w salach Belwederu. Orkiestra Jass-Boro-Band. Humor jak u nas zwykle. Początek o godzinie 19. zg 5523

Podkoziołek Bratniaka W. S. H.

Chcesz zaznać zabawy zdrowej,
Najlepszej w tym karnawale,
Prawdziwie serdecznie, wesołej,
Nie wahaj się dzisiaj wcale,
Lecz śpiesz do W. S. Handlowej
Na sławny jej „Podkoziołek",
Muzyki takt wyborowej
Napewno stworzy „humorek".

zg 5567

— (W rocznicę odzyskania morza). W 14 rocznicę odzyskania morza odbyła się „Akademja morska", podczas której p. Wojciechowski wygłosił przemówienie n. t. marynarki wojennej, a p. Szczawiński mówił o znaczeniu Gdyni. Akademja urozmaicona była śpiewami, tańcami i deklamacją.

— * **SZAMOTUŁY.** (Powst. i Woj.) Roczne walne zebranie Tow. Powst. i Woj. odbędzie się w środę 14 bm. o godzinie 20 w sali hotelu Eldorado.

— (Liga morska i kolonjalna.) Liga morska i kolonjalna oddział Szamotuły urządziła w sali p. Sundmannowej obchód 14 rocznicy odzyskania morza. Program składał się z treściwego referatu p. inż. Kasprzyckiego i odśpiewania przez chór Lutni „Nasz Bałtyk" i „Pieśń Rybacka". W drugiej części wyświetlono kilka filmów.

— (Skutki ostatniej wichury.) Ostatnia wichura wyrządziła u nas większe szkody, łamiąc drzewa, przewracając płoty, na kilku domach poważnie uszkodzone zostały dachy. Bolesną dla mieszkańców naszych szkodę wyrządziła wichura na północnej stronie rynku, gdzie wiatr wywrócił i złamał około 15 metrów wysoki krzyż, którego historja sięga blisko 100 lat wstecz. Przez rozerwanie sieci elektrycznej, miasto pogrążone było dłuższy czas w ciemnościach.

— (Kradzieże.) Na szkodę maj. Bytyń skradziono około 15 ctr. pszenicy. Z ogrodu p. Edm. Marka w Pierwoszewie zabrali nieznani sprawcy dwa ule z pszczołami.

— (Mali artyści.) W sali Domu Sierot odegrały dzieci, uczęszczające do ochronki, kilka sztuczek teatralnych, przeplatanych tańcami i krakowiakiem. W przerwie przygrywała orkiestra, składająca się z sierotek. Całość wypadła bardzo dobrze.

— * **SZAMOCIN.** (Z życia Tow. Powst. i Wojaków). W niedzielę, 5 bm. odbyło się zebranie Tow. Powst. i Wojaków, na którem p. Pawlicki wygłosił odczyt o Henryku Sienkiewiczu, a referat o gazach wygłosił por. rez. p. Dworecki. Uchwalono urządzić ćwiczenia terenowe wspólnie z „Sokołem" i S. M. P.

— (Z Tow. śpiewu). W niedzielę, 11 b. m. urządza Tow. śpiewu im. Ign. Paderewskiego w sali „Concordia" na zakończenie karnawału przedstawienie i zabawę taneczną. Odegraną będzie trzyaktówka „Damy i huzary". Na zabawie będzie wiele niespodzianek.

— Miesięczne zebranie „Sokoła" odbyło się przy licznym udziale członków, na którem uchwalono urządzić zabawę 15 kwietnia z występem drużyn ćwiczących. Ćwiczenia odbywają się regularnie we wtorki i czwartki od godz. 7 wieczorem w sali „Concordia".

Nowe wybory w Śmiglu

Śmigiel, 12 lutego.

Przeprowadzone w lecie ub. roku wybory do rady miejskiej zostały unieważnione. Główna komisja wyborcza rozpisała ponowne wybory, które odbędą się 18 bm. Miasto podzielone zostało na 2 okręgi wyborcze i wybiera 12 radnych.

W skład komisji wyborczej wchodzą pp.: Bolesław Antkowiak, Franciszek Kusik, Leon Korbik, Stanisław Jarka, Jan Leśniak i Jan Szajowski.

Obóz narodowy idzie do wyborów z własną listą, na której znajdą się czołowe nazwiska miejscowego społeczeństwa.

Jak komuniści chcieli zbolszewizować Gdynię

Proces 17 wywrotowców w Starogardzie zakończył się surowemi wyrokami

Starogard, 12 lutego.

Jak już donosiliśmy, przed tutejszym sądem okręgowym toczył się począwszy od 6 b. m. wielki proces 17-tu działaczy komunistycznych z Gdyni. Przebieg rozprawy odsłonił w całej wyrazistości zuchwałe wręcz metody działania wywrotowców na terenie wybrzeża. Najlepiej zobrazował działalność tę jeden ze świadków w procesie, aspirant wydziału śledczego Kuziel, zeznając m. in. co następuje:

30 lipca 1932 r. przybył do Gdyni z ramienia K. C. K. P. P. osk. Brudziński i rozwija ożywioną działalność w hotelu robotniczym na Grabówku oraz przy Państw. Urzędzie Pośrednictwa Pracy, gdzie zbierali się bezrobotni po zasiłek. Najpierw kooptuje pojedyńczych członków, których ze sobą kontaktuje, zakładając pojedyńcze komórki K. P. K. We wrześniu zapoznał się osk. z Kuśniarą, Milewczykiem i Targaczewskim, których nakłania do przystąpienia do K. P. P., polecając im pełnić funkcję instruktorów organizujących się komórek. Dalej wciągnięto Wojtysiaka i Betynę, w którego mieszkaniu schodzili się Brudziński i Rawski, wygłaszając referaty na temat ustroju komunistycznego i wychwalając urządzenia społeczne, polityczne i gospodarcze Rosji Sowieckiej.

Pierwszym przejawem zewnętrznym tej działalności zorganizowanych jaczejek było przeprowadzenie kampanji 15-lecia rewolucji październikowej. W tym celu Brudziński wykonał 4 transparenty komunistyczne z okolicznościowemi hasłami, z których z pewnych przyczyn tylko jeden wywieszono. Na początku r. 1933 Piotrowski z niejakim Kiedrzyńskim wyjeżdża do Gdańska, gdzie spotyka się z członkami K. C. K. P. P., kryjącymi się pod pseudonimami Piotra i Pawła oraz pewnym trzecim osobnikiem. Wynikiem owej konferencji było utworzenie w Gdyni Komitetu Okręgowego K. P. P. W tym celu odwołuje K. C. K. P. P. Brudzińskiego, przysyłając na jego miejsce innego prowodyra, który występuje pod pseudonimem „Zygmunt". Pod nowem kierownictwem wzmaga się działalność czerwonych wywrotowców. Na terenie hotelu robotniczego założono komórkę „Meksyk".

W końcu lutego Rawski wysyła na kongres komunistyczny do Gdańska Brunona Króla, jako przedstawiciela Kaszubów. W styczniu przywieziono do Milewczyka 10 kg. literatury komunistycznej, podpisanej przez K. P. P. O. K., którą w mieście rozkolportowano. W wyborach do rady miejskiej wystawiono z polecenia funkcjonarjuszy K. C. K. P. P. własną listę komunistyczną pod nazwą „Solidarność pracujących i bezrobotnych m. Gdyni". Zalegalizowanie tej listy ułatwia znacznie propagandę wśród robotników, a w związku z tem pracę organizacyjną. Wszyscy oskarżeni biorą żywy udział w agitacji na rzecz tej listy jako kandydaci wzgl. jej mężowie zaufania. W marcu i kwietniu odbywają się w lesie koło Etapu Obozu Emigracyjnego konferencje, na których przywódcy mówią o sytuacji międzynarodowej, konspiracji, dyscyplinie, kooptowaniu nowych członków i o przerzuceniu pracy komunistycznej na wieś. W związku z ostatnią konferencją Piotrowski wykonuje 10 transparentów i przygotowuje demonstracje pierwszomajowe.

Projektowana masówka jednakowoż nie doszła do skutku i transparenty nie zostały wywieszone, gdyż władze bezpieczeństwa sparaliżowały plany wywrotowców przez osadzenie ich w areszcie. „Zygmunt" zdołał zbiec. Brudziński w Grudziądzu organizuje jako kierownik M. O. P. R. wśród rodzin skazanych komunistów komórki M. O. P. R., werbując członków do tychże komórek niezależnie od utrzymywania kontaktów z członkami K. P. P. Tam też następuje jego aresztowanie. Przy aresztowanych wzgl. w ich mieszkaniach znaleziony obfity materjał dowodowy w postaci transparentów, ulotek i bibuły komunistycznej.

Jedna ze znalezionych piosenek wzywa marynarzy do wymordowania oficerów i przypięcia do swych bluz krwią świeżą barwne kokardy".

Po kilkudniowej rozprawie sąd ogłosił wyrok, skazujący Bronisława Brudzińskiego na 7 lat, Juljana Piotrowskiego, robotnika, na 5 lat, Rudolfa Kuźniara, agitatora, Stanisława Suszyńskiego, muzyka, Wincentego Kozłowskiego, robotnika, Jana Rawskiego — każdego na 4 lata, Jana Wojdera na 3 lata, Fr. Milewczyka, Maks. Bargaczewskiego — każdego na 2 lata, Reinholda Krauzego, Jana Wojtysiaka, Majera Ładnego (żyda) — każdego na 1½ roku, Hieronima Jarzębowskiego, Betynę, Niedzielskiego i Gulewicza — każdego na 1 rok więzienia. Osk. Skoczek został zwolniony od winy i kary. Ponadto Brudzińskiego pozbawiono praw honorowych i obywatelskich na 6 lat, a pozostałych na przeciąg 3 lat.

„Kupujcie polskie śledzie z polskiego morza"!

Kapitalny pomysł p. Cegiełki z m. Łodzi

Łódź, 12 lutego.

Członek Stronnictwa Narodowego p. Stanisław Cegiełka powziął szczęśliwą myśl zajęcia się handlem śledziami, który dotychczas na terenie b. Królestwa jest monopolem Żydów. Cegiełka wykupił patent i stanął z beczką śledzi na rynku bałuckim w Łodzi. Na głowę założył czapkę z napisem: „Polskie śledzie" i sprzedając, wykrzykiwał przez tubę: „Kupujcie polskie śledzie z polskiego morza!" Tak trwało kilka dni. P. Cegiełka sprzedawał śledzie, a Żydzi, stojący obok, tracili w handlu na rzecz konkurenta. Ponieważ w dodatku sprzedawał lepsze śledzie, niż handlarze żydowscy po tej samej, co oni, cenie, doszło do tego, że zaczęli u niego kupować także Żydzi. To już wyprowadziło z równowagi konkurentów żydowskich. Sprowadzili policję, która skonfiskowała p. Cegiełce tubę i zabroniła zakładania czapki z napisem: „Polskie śledzie".

Gdy p. Cegiełka na drugi tydzień zjawił się znów na rynku, aby sprzedawać śledzie, policja zabroniła mu tego i zabrała go najpierw do komisarjatu, a stąd do starostwa grodzkiego, które ukarało p. Cegiełke 10 zł grzywną. Od wyroku odwołał się p. Cegiełka do sądu okręgowego, który zwolnił p. Cegiełkę od winy i kary, stwierdzając, że w Polsce wolno sprzedawać śledzie z polskiego morza.

Sfingowany napad w Antoninku

Zamiast rzekomych bandytów aresztowano mistyfikatora

Swarzędz (Tel wł.) Minionej nocy z niedzieli na poniedziałek nieznani złoczyńcy napadli na mieszkanie p. Zielińskiego w Antoninku pod Swarzędzem. Napadnięty jednak zdołał uciec na stację kolejową Antoninek, gdzie wezwał telefonem policję swarzędzką, która przybyła niezwłocznie na miejsce napadu z psem policyjnym. Bandyci tymczasem zdołali zbiec. Energiczne dochodzenia prowadzi posterunek P. P. w Swarzędzu.

Swarzędz. (Tel. wł.) Energiczne śledztwo przeciwko rzekomym bandytom, którzy dokonali rzekomego napadu na Zielińskiego w Antoninku, zakończyło się b. szybko i dało nadspodziewany wynik. Okazało się mianowicie, że Zieliński sam sfingował napad i sam strzelał z rewolweru. Wobec tego policja zaaresztowała Zielińskiego i osadziła go w areszcie.

„Tu się nie głosuje na komendę!"

Charakterystyczne sceny z posiedzenia rady miejskiej w Jarocinie

Jarocin, 13 lutego.

Na ostatniem zebraniu tut. rady miejskiej podczas namiętnej dyskusji nad sprawą bezpłatnego przydzielenia koksu dla dyrektora gimnazjum występowano kategorycznie przeciwko szafowaniu groszem publicznym. W czasie głosowania w tej sprawie przewodniczący „sanacyjnego" klubu radzieckiego notarjusz dr. Mróz odwrócił się w kierunku radnego Walczaka z B. B., wołając: „Podnieś pan rękę". Na ławach klubu narodowego padły wówczas krzyki, „Tu się nie głosuje na komendę!"

Po utarczce słownej z radnymi narodowymi, którzy w ostry sposób skrytykowali podobne postępowanie i zachowanie się przewodniczącego „sanacyjnego" klubu radzieckiego, ten zwrócił się do radnego Walczaka z zapytaniem, czy brał udział w głosowaniu, na co p. radny Walczak odpowiedział: „Jeszcze u wielkanocnej spowiedzi nie jestem". Zachowanie się przewodniczącego „sanacyjnego" klubu radzieckiego wywołało dużo wesołości i jest różnie komentowane.

S. p. Tadeusz Janowski

Toruń, 13 lutego.

W niedzielę, 11 b. m. w godzinach popołudniowych, po długotrwałej ciężkiej chorobie zmarł w szpitalu miejskim radca miejski Tadeusz Janowski, major rezerwy, wielce zasłużony obywatel miasta Torunia, b. pierwszy polski wojskowy komendant Torunia w r. 1920. Ś. p. radca Tadeusz Janowski żył lat 70.

Pogrzeb odbędzie się we czwartek, 15 b. m. o godz. 16.15 z kościoła św. Jakóba

Walczykowski znów na widowni

Damasławek 13 lutego.

Znany z rozprawy sądowej urzędnik pocztowy w Podobowicach pod Damasławkiem Stan. Walczykowski, który oskarżony był o współudział w kradzieży pieniędzy w urzędzie pocztowym w Podobowicach, dokonanej przez członków Zw. Strzeleckiego, znalazł się ostatnio przed sądem okręgowym w Bydgoszczy. Akt oskarżenia zarzucał mu, iż przywłaszczył sobie kwotę 1.100 zł. Walczykowski pełnił funkcję agenta pocztowego w Podobowicach i pewnego dnia przyjął jako wpłatę na P. K. O. sumę 1 100 zł na nazwisko Antoniny Słowińskiej, nie wpisując tej kwoty ani w wykazie dziennym wpłat, ani w rachunku miesięcznym z obrotu w P. K. O. Sumę tę Walczykowski sobie przywłaszczył, a dowód wpłaty zniszczył. Oskarżony Walczykowski przyznał się do winy, tłumacząc się, że pieniądze zużył na leczenie chorej żony. Wyrokiem sądu skazany został na rok więzienia. Dodać trzeba, że Walczykowski pełnił dłuższy czas funkcję wicepr. w Zw. Strzeleckim.

PORZUĆCIE TROSKI — CIESZCIE SIĘ!

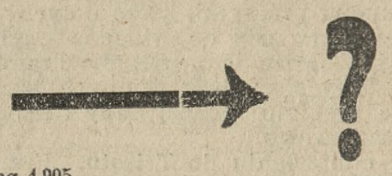

ng 4 905

Składki i pokwitowania

Na Tow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo przy Farze: Żuromski zamiast kwiatów dla śp. Anieli Kurczewskiej 10 zł; — Z. Wroniewicz zamiast kwiatów dla śp. A. Kurczewskiej 5 zł; — Leonardowie Nalaskowscy zamiast kwiatów na trumnę śp. Anieli Kurczewskiej 20 zł; — razem 35 zł.

Sytuacja w przemyśle elektrycznym w Bydgoszczy

Interesująca dyskusja w Stowarzyszeniu Techników

Ostatnie zebranie dyskusyjne Stow. Techników poświęcone było omówieniu jednego z najlepiej prosperujących działów przemysłu bydkoskiego, mianowicie przemysłowi elektrycznemu. Zebranie prowadził wiceprezes inż. Lechowski, zagaił dyskusję dłuższym referatem inż. Bladowski, poczem zabierało głos liczne grono przedstawicieli życia gospodarczego, jak: naczelny dyrektor firmy Kabel Polski, inż. Gayczak, właściciel fabryki przyborów elektrycznych, inż. Ciszewski, dyr. Elektrowni Miejskiej, inż. Tymowski, inż. Hermel, inż. Odrżywolski i t. d.

Bydgoski przemysł elektryczny jest reprezentowany przez kilka firm większych oraz przez zgórą 20 przedsiębiorstw elektrotechniczno - instalacyjnych. Najpoważniejszym zakładem wytwórczym jest „Kabel Polski", firma znana w całej Polsce i mająca już nawet pewną dobrą sławę poza granicami kraju. Przedsiębiorstwo to powstało bezpośrednio po przejęciu Bydgoszczy przez Polskę i było dziełem inicjatywy i pieniędzy polskich. Do jego stworzenia przyczynił się w poważnej mierze Bank Związku Spółek Zarobkowych, a do rozszerzenia i uruchomienia nowych działów produkcji Tow. Siła i Światło. Rozwój „Kabla Polskiego" szedł odrazu szybkiemi krokami, a produkcja tej fabryki znajdowała duży rynek zbytu wobec silnego prądu elektryfikowania Polski.

Niestety pożar, który strawił urządzenia i zabudowania fabryczne w r. 1928, zachwiał firmą w podstawach. Dla odbudowania i wznowienia produkcji trzeba było uciec się do kapitału niepolskiego, który też do dnia dzisiejszego tkwi w tem przedsiębiorstwie głęboko. Okres kryzysu po latach dobrej konjunktury wywołał zastój w ruchu elektryfikacyjnym, co odbiło się bardzo mocno na produkcji i zbycie fabryki. Wyraźnie świadczy o tem fakt, że obrót „Kabla Polskiego" spadł w ostatnich kilku latach czterokrotnie i r. 1933 wykazuje 3 miljony, gdy poprzednio obrót dochodził do 12 miljonów. Fabryka ta jednak prosperuje jeszcze nieźle i można mieć widoki, że pomyślnie przetrwa zaciągający się okres kryzysu.

Niezwykłym okazem na tle powszechnego upadku życia gospodarczego jest bydgoska fabryka przyborów elektrycznych inż. Stefana Ciszewskiego. Istnieje ona w naszem mieście od lat 10 i w tym czasie z małego warsztatu zwolna a systematycznie przetworzyła się w duże przedsiębiorstwo przemysłowe, zwiększające z roku na rok swoją produkcję, zasięg wpływów i obroty. Fabryka, prowadzona sprężyście przez jej właściciela, dzielnego fachowca-technika, umiejącego przewidywać konjunkturę i zgóry przystosowywać się do jej warunków, doszła do poważnego już obrotu miljona złotych. Produkcja jej rozchodzi się głównie po ziemiach zachodnich, sięga jednak także w głąb Polski, gdzie znajduje coraz to nowych chętnych odbiorców.

Jeśli chodzi o mniejsze zakłady elektrotechniczne, przeważnie przedsiębiorstwa instalacyjne, to prosperowały one przez szereg lat zupełnie dobrze. Ostatnio jednak, gdy z powodu kryzysu robót jest mało, zaczyna wytwarzać się pomiędzy instalatorami gwałtowna konkurencja, przybierająca niejednokrotnie formy zupełnie dzikie, a przeto szkodzące samym instalatorom, jak również bardzo często i klientom.

Mówcy dyskusyjni zwracali uwagę na liczne bolączki przemysłu elektrycznego. Na czoło tych bolączek wysuwa się drożyzna surowca i półsurowca (co stwierdzano również z dużym naciskiem n: poprzednich wieczorach dyskusyjnych przy omawianiu innych działów przemysłu), a także drożyzna przewozu kolejowego. W konkluzji obrad wysunięto tezę, że przemysł elektryczny uważać należy za jeden z pomyślniej rozwijających się działów życia gospodarczego Bydgoszczy i że przed tym przemysłem stoją widoki pomyślnego rozkwitu, o ile tylko usunięte będą wymienione w dyskusji trudności i o ile — rozumie się — nie ulegnie dalszemu pogłębieniu przeżywany obecnie kryzys gospodarczy.

Następne zebranie dyskusyjne odbędzie się w piątek na temat przemysłu budowlanego.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Porty niemieckie — w defensywie

„Frankfurter Zeitung" zamieściła w ubiegłym tygodniu artykuł, mówiący o tem, jak „Port hamburski broni swej pozycji". Ponieważ od przeszło pół roku toczy się walka konkurencyjna między portami polskiemi, niemieckiemi i adrjatyckiemi, warto posłuchać głosu frankfurckiego o tej walce, która pozostawi po sobie głębokie ślady i zapewne wywoła poważne zmiany w dotychczasowych kierunkach dróg transportowych, związanych z Europą środkową i południowo-wschodnią.

Publicysta frankfurcki stwierdza, że wszystkie, bez wyjątku, porty niemieckie znajdują się w defensywie przeciwko konkurencji, jaka ostatnio rozgorzała. Najsilniej współzawodnictwo rozgrywa się na Bałtyku, gdzie zarówno angielskie linje okrętowe, jak i polskie, szwedzkie, fińskie i amerykańskie nawiązują bezpośrednie połączenia między portami bałtyckiemi a Ameryką i Dalekim Wschodem. Objaw ten dotkliwie daje się we znaki wielkim miejscom przeładunkowym, jakiemi do niedawna niepodzielnie były porty niemieckie, trudniące się reekspedycją między „dalekim światem" i portami Bałtyku.

Z uznaniem, lecz nie bez żalu, „Frankfurter Zeitung" notuje wspaniały rozkwit portu gdyńskiego, podnosząc fakt, iż w środkowej Europie był on jedynym portem, w którym obrót towarowy w r. 1933 się nie skurczył. (Szkoda, że pismo niemieckie nie zaznaczyło, iż obrót Gdyni w ubiegłym roku — 6.207.736 tonn — nietylko się nie skurczył, lecz wzrósł o cały miljon w porównaniu z r. 1932 — 5.244.490 t.)

Oczywiście, na tle tych cyfr, zastój panujący w Hamburgu i innych portach nastraja Niemców dość płaczliwie. Sądząc z omawianego artykułu, Rzesza nie nosi się z myślą o kontrataku taryfowym. Raczej projektuje się wzmocnienie defensywy, która miałaby polegać na skanalizowaniu przesyłek morskich niemieckich przez porty niemieckie. Znaczy to, że zamierza się odebrać Antwerpji i Rotterdamowi przesyłki, które dotychczas via te porty szły do Niemiec wzgl. z Niemiec. Poza tem istnieje zamiar rozbudowy sieci dróg wodnych, szczególnie systemu górnej Łaby i kanału hanzeatyckiego.

W odniesieniu do Triestu, „Frankfurter Ztg." przynosi charakterystyczną wiadomość: Z początkiem roku bieżącego wiedeńscy hurtownicy branży spożywczej otrzymali okólnik tryjesteńskiego kupiectwa importowego, zawierający wiadomość o refakcjach (refakcja = ulga taryfowo-przewozowa, stosowana w drodze zwrotu) przyznawanych przy imporcie towarów kolonjalnych via Triest do Austrji. Okazuje się, że kupiec wiedeński, który sprowadzi wagon 10-tonnowy kawy przez Triest otrzyma 1.000 szylingów refakcji, co nietylko opłaci fracht Triest—Wiedeń (740 szylingów), lecz da jeszcze pokaźną premję! Niemcy — zdaje się słusznie — podejrzewają, iż te nadzwyczajne udogodnienia, z jakich korzysta Triest, tłumaczą się wolą kanclerza Dollfussa „odciągnięcia" importu austrjackiego od hitlerowskiego Hamburga. Warto tutaj przypomnieć, co niedawno na ten temat pisał „Der Oesterreichische Volkswirt":

„Popieranie portów niemieckich uważała Austrja za swój obowiązek polityczny. Jednak całkowita zmiana polityki niemieckiej zmusza teraz Austrję do przypomnienia sobie o porcie w Trieście, który mimo swego włoskiego pochodzenia ludności był lojalnie austrjackim przez pół tysiąca lat."

Na zakończenie zaryzykujemy twierdzenie, że w walce konkurencyjnej między portami niemieckiemi, Triestem i Gdynią — prawdopodobnie wiernymi Rzeszy pozostaną tylko Węgry. Interes Austrji skłania ją ku Triestowi, zaś Czechosłowację — ku Gdyni.

(z) **Wzrost ożywienia w handlu detalicznym w Niemczech.** Obroty w niemieckim handlu detalicznym wykazują w ostatnich czasach coraz większe ożywienie. W grudniu r. ub. statystyka notuje aż 21 miljardów R. M. ogólnego obrotu w handlu detalicznym w Niemczech, co w porównaniu z tym samym okresem w 1932 r. oznacza wzrost o 17 proc.

RYNKI PIENIĘŻNE I TOWAROWE

Pieniądz i papiery wartościowe

Uwaga światowych giełd papierów wartościowych koncentrowała się w tygodniu ubiegłym na krwawych wypadkach we Francji. Giełdy zareagowały na wiadomości te ogólną zniżką, która, rzecz oczywista, dotknęła szczególnie silnie paryską. Dymisja gabinetu Daladier'a przyjęta została przez światowe rynki papierów wartościowych z dużem zadowoleniem, które objawiło się w zwyżce notowań i ożywieniu się obrotów. Drugim momentem, oddziałującym na tendencje giełd, były znaczne wahania kursów walut anglosaskich i franka szwajcarskiego, jakoteż wzmożony ruch złota na międzynarodowych rynkach finansowych, a w szczególności olbrzymie sprzedaże złota do Stanów Zjednoczonych, stojące w związku z prowizoryczną stabilizacją dolara na obniżonym poziomie.

Giełda nowojorska wykazywała początkowo nastrój spokojny, potem nastąpiło pod wpływem pomyślniejszych wiadomości z Paryża większe ożywienie, które objęło w pierwszym rzędzie akcje miedziane i instytucyj użyteczności publicznej. Pożyczki polskie po haussie w poprzednich tygodniach poniosły w okresie sprawozdawczym, z powodu wzmożonej realizacji zysków przez spekulację, znaczne straty. W dniu 8. b. m. notowano (w nawiasach cyfry z 3. b. m.): 8 proc. Poż. Stabilizacyjna 91.87½ (93.75), 6 proc. Poż. Dolarowa 65.00 (71.00), 7 proc. Poż. m. Warszawy 58.00 (60.37½), 7 proc. Poż. Śląska 58.00 (61.12½). Na giełdzie londyńskiej panowała do połowy tygodnia silna depresja, wywołana wypadkami paryskiemi. Objęcie rządów przez Doumergue'a i spodziewane w związku z tem uspokojenie sytuacji wewnętrznej we Francji wpłynęło na poprawę tendencji i wzrost tranzakcyj. Giełda paryska wykazywała bardzo poważne wahania zarówno w dziale akcyj, jak i papierów procentowych. Na wiadomość o ustąpieniu Daladier'a i powierzeniu steru rządów Doumergue'owi, tendencja osiągnęła znaczną poprawę i obroty poważnie wzrosły. W Berlinie przeważała tendencja słaba, a w Wiedniu notowania ulegały niewielkim tylko wahaniom przy obrotach umiarkowanych.

Na giełdzie warszawskiej dała się zauważyć dość duża zniżka akcyj Banku Polskiego, natomiast zwyżka akcyj metalowych. Obroty były większe, niż w okresie poprzednim. Pożyczki państwowe i listy zastawne cieszyły się nadal dobrym popytem. Na prywatnym rynku dolarowym zaznaczyły się w tygodniu ubiegłym dość duże wahania. Banknoty dolarowe podniosły się początkowo z 5.50 na 5.56, spadając potem do 5.51 — 5.48 — 5.44 i osiągając ostatecznie kurs 5.41. Dewizy New York notowano na giełdzie warszawskiej 5.50 — 5.52½ — 5.55 — 5.50 — 5.45½ 5.42½ — 5.40½, a kabel 5.52 — 5.54 — 5.56 — 5.52 — 5.46 — 5.43½ — 5.41. W grupie dewiz europejskich znaczne wahania wykazywały Londyn, Zurych i Berlin. Dewizy te w końcu tygodnia uległy dużej zniżce. Również Amsterdam nieco się obniżył. Tranzakcje czerwońcami sowieckiemi zawierano prywatnie po 1.05 — 1.00 — 1.05 — 1.10. Ruble złote utrzymywały się w granicach 4.62 — 4.64 — 4.67, za ruble srebrne płacono 1.45, za bilon srebrny rosyjski 65 gr, a za dolary złote 8.97.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub. tygodniu następująco:

	5. 2.	6. 2.	7. 2.	8. 2.	9. 2.	10. 2.
Pszenica						
Warszawa	21,00	21.00	21.00	21,00	21,00	—
Poznań	18,00	17.75	17.75	17,75	18,00	18,00
Bydgoszcz	—	18,25	18,00	—	—	—
Łódź	—	—	—	20.75	—	—
Żyto						
Warszawa	14,75	14.75	14,75	14,75	14,75	—
Poznań	14,75	14.75	14.75	14,75	14,75	14,75
Bydgoszcz	14 75	14.75	—	14.75	14,75	14,75
Łódź	—	—	—	14 00	—	—
Jęczmień						
Warszawa	13 75	13.75	13.75	13.75	14.00	—
Poznań	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15.00
Bydgoszcz	—	—	—	—	—	—
Łódź	12.00	12.00	12.00	13.50	—	—
Owies						
Warszawa	12,00	12,00	12.00	12,00	12,00	—
Poznań	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00
Bydgoszcz	—	—	—	—	—	—
Łódź	—	—	—	12,75	—	—

Jak donosi „The Economist", mocniejsza tendencja na rynkach pszenicznych, panująca od kilku tygodni, utrzymała się naogół mimo skromnych rozmiarów obrotów światowych. To wzmocnienie się cen przypisywane jest z jednej strony niższym zbiorom zeszłorocznym, które prawdopodobnie nie pokryją całego zapotrzebowania światowego, wobec czego uzasadniona jest nadzieja, iż nagromadzone w poprzednich latach zapasy skurczą się nieco. Pozatem doniesienia o stanie zasiewów ozimych brzmią raczej pesymistycznie. Dołącza się do tego również stwierdzenie o zmniejszeniu (wprawdzie tylko o 4 proc.) obszaru zasiewu w Stanach Zjednoczonych. Podobne zjawisko obserwuje się w Niemczech, na Węgrzech i w Rumunji. — Zastanawiające jest skurczenie się obrotów pszenicą. Eksport z Kanady n. p. zmniejszył się począwszy od 1 sierpnia r. ub. w porównaniu z odpowiednim okresem roku poprzedniego z 167 na 113 milj buszli. Pewne zaniepokojenie w kołach kanadyjskich budzi akcja eksportowa rosyjska, jakkolwiek w Europie nie zaznaczyła się ona poważniej.

W Polsce sytuacja pozostała bez zmian.

Nabiał

Na krajowym rynku maślanym nastąpiło w tygodniu sprawozdawczym ożywienie obrotów przy tendencji lekko zwyżkowej. Nagromadzone zapasy masła znalazły częściowo zbyt w południowych ośrodkach konsumcyjnych, gdzie produkcja ulega sezonowemu spadkowi. Spodziewany wzrost spożycia w okresie postu również wpłynął na ożywienie tendencji. Ponadto centralom handlowym udało się znowu nawiązać kontakt z zagranicą i usuwać nadwyżki, nie znajdujące zbytu w kraju. Eksport do Niemiec jest obecnie uniemożliwiony naskutek obciążenia masła importowanego dodatkową opłatą wyrównawczą w wysokości 60 mk. od 100 kg. Opłata ta stanowi różnicę pomiędzy ceną światową a ceną osiąganą na rynku niemieckim.

W Poznaniu osiągano w sprzedaży hurtowej 2,60—2,70 zł, w drobnym hurcie 2,80 zł, w detalu do 3,20 zł za 1 kg I gat. Ceny drobnego hurtu w pozostałych ośrodkach spożycia dochodzą do 3,00 zł za kg. — Na rynkach zagranicznych przeważała w tygodniu ub. tendencja słaba.

ŁOM SŁODOWY
Dra WANDERA
doskonały przy
KASZLU i CHRYPCE
Wobec licznych naśladownictw żądać tylko łomu Wandera!
dr 4 798

Ceny sera i mleka konsumcyjnego nadal niezmienione.

Jaja

Dzięki łagodnej temperaturze nowa produkcja wzrasta bardzo szybko. Ceny osiągnęły poziom niebywale niski, normalnie o tej porze niespotykany. Z uwagi na wzrost zapotrzebowania w związku z rozpoczęciem wielkiego postu chwilowo nie oczekuje się większego spadku cen. W Warszawie osiągano w hurtowej sprzedaży za 24 kopy jaj świeżych niesegregowanych 85—90 zł.

Warunki eksportu pod wpływem rosnących ograniczeń importowych wśród państw zaborczych doznały pogorszenia. Dochodzą wiadomości o zamierzonych ograniczeniach importu jaj polskich do Hiszpanji, która wysunęła się na czoło naszych odbiorców. W związku z pogorszeniem się warunków eksportu zapadła decyzja premjowania eksportu jaj, narazie przez miesiące luty i marzec.

Bydło i mięso

Mimo zmniejszonej podaży zwierząt rzeźnych na targowicach prowincjonalnych panowała w tygodniu ub. martwota. Notowania były przy zmniejszonem zapotrzebowaniu utrzymane względnie wykazały tendencję zniżkową, zwłaszcza na rynku trzody chlewnej. Sytuacja eksportowa doznała pewnej poprawy, jednak rozmiary eksportu są tak stosunkowo drobne, że nie są w stanie wywrzeć widocznego wpływu na położenie rynku wewnętrznego.

KRONIKA GOSPODARCZA

Spadek dolara, funta oraz korony czeskiej

W poniedziałek 12 bm. zanotowano na giełdach dalszy lekki spadek dolara oraz funta. Wystąpił również spadek korony czeskiej, co jest zupełnie zrozumiałe z uwagi na zamierzone posunięcia w kierunku dewaluacji korony. Spadek dolara i funta, stosunkowo słaby, postępuje jednak ostatnio dosyć konsekwentnie. Odnosi się wrażenie, że amerykański fundusz interwencyjny unika zbyt gwałtownych posunięć dewaluacyjnych, obawiając się utraty panowania nad kursem dolara. Podobnie i angielski fundusz walutowy dobrze panuje nad funtem, obniżając go równolegle ze spadającym dolarem. Odpływ złota z zachodniej Europy postępuje nadal.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Termin składania zeznań o obrocie** za rok 1933 dla instytucyj kredytu krótkoterminowego (banków akcyjnych) został okólnikiem Nr. D. V 2266/4/34 przedłużony do dnia 15 marca b. r. (a)

(p) **Ważne dla płatników podatków od lokali.** Ministerstwo skarbu w jednym z okólników rozesłanych w ostatnich dniach do Izb Skarbowych wyjaśniło, że dla wszystkich lokali podlegających ustawie o ochronie lokatorów podstawą wymiaru podatku od lokali jest komorne lub wartość czynszowa mieszkania z czerwca 1914 r., a nie komorne umowne, tj. ustalone w umowach pomiędzy właścicielami domów a lokatorami i przeważnie wyższe od odpowiednio przerachowanego komornego z r. 1914. Komorne umowne (faktyczne) służy za podstawę wymiaru tylko przy opodatkowaniu lokali w domach niepodlegających ustawie o ochronie lokatorów. Płatnicy, którym wymierzono podatek od lokali na r. 1934 niezgodnie z powyższem wyjaśnieniem, winni złożyć w Urzędzie Skarbowym swego okręgu odwołanie w ciągu dni 14 od dnia następnego po doręczeniu nakazu płatniczego. Zwracamy uwagę, że odwołania złożone po tym terminie będą pozostawiane przez Urzędy Skarbowe bez rozpatrzenia.

(p) **Opłata stemplowa od fotografji.** Ministerstwo skarbu wyjaśniło, że, jeżeli do podania, podlegającego opłacie stemplowej, załączono fotografję, uważa się ją za załącznik, od którego należy uiścić opłatę w wysokości 50 gr. (k)

Z KRAJU

(k) **Dwa przedsiębiorstwa konkurencyjne w jednej nieruchomości.** Izba przem. handl. w Poznaniu, na życzenie sądu grodzkiego, stwierdziła, że wynajęcie lokalu przedsiębiorstwu konkurencyjnemu w nieruchomości, w której prowadzi się już przedsiębiorstwo takiej samej branży, sprzeciwia się zwyczajowi handlowemu. (AZ)

(k) **Mydła gdańskiej produkcji na rynkach Polski Zachodniej.** Na terenie Polski Zachodniej, szczególniej zaś województwa pomorskiego, zauważono w tygodniach ostatnich wzmożoną konkurencję mydeł produkcji fabryk gdańskich. Mydło gdańskie, gorsze pod względem jakości od produkowanego przez nasze regjonalne wytwórnie, stara się konkurować ceną, którą ustala się o ca 10 proc. niżej od poziomu cen mydeł produkcji krajowej. (AZ)

(k) **Czterokrotne zwiększenie ilości wystawców na Targach Poznańskich.** Zainteresowanie Targami Poznańskiemi w r. bież. jest bez porównania większe, niż w r zeszłym. Przypisać to należy tworzeniu w całej Polsce Rady Interesentów, która sobie stawi jako naczelne zadanie skłonienia kupiectwa wszystkich województw do poczynienia zakupów na Targach Poznańskich w pewnej określonej proporcji rocznego obrotu.

(k) **Prasa zagraniczna na rynku polskim.** Przywóz czasopism zagranicznych do Polski wzrósł w czasach ostatnich, jakkolwiek czasopisma polskie spadają zarówno w kolportażu, jak i w prenumeracie. Mając droższy od zagranicy papier, farby oraz robociznę, czasopisma polskie coraz trudniejszą muszą staczać konkurencję z zagranicą, szczególnie na terenie Polski Zachodniej. Zagadnieniem importu czasopism zagranicznych zajęły się ostatnio czynniki miarodajne. (AZS)

(k) **Zbędny import.** Przywóz kwasu winnego i cytrynowego w 1933 r. wyniósł 35.000 kg. wartości ca. 150 tys. zł. Jest to import całkowicie zbędny, gdyż produkcja polska w niczem nie różni sie od zagranicznej, ani pod względem gatunku, ani liczby odmian. Import ten podważa rentowność polskiej produkcji, stanowiąc pozatem zbędne obciążenie naszego bilansu handlowego. Przeciwdziałanie temu stanowi rzeczy zależne jest od naszej polityki kontyngentowej. Wymienione towary znajdują się bowiem na listach towarów zakazanych do przywozu, ale umowy kontyngentowe z szeregiem państw stwarzają podstawę do tego importu.

Z ZAGRANICY

(z) **Stan bezrobocia w Czechosłowacji.** Liczba bezrobotnych w Czechosłowacji wynosiła z końcem stycznia 835.651 osób, t. j. o 55.664 osób więcej, niż z końcem grudnia. W styczniu r. ub liczba bezrobotnych wynosiła 872.775 osób i wzrosła w ciągu stycznia o 126.464 osób. Z zestawienia tego wynika, że w porównaniu z r. ub. nastąpiła pewna poprawa.

(z) **Niedobór budżetowy Niemiec.** Deficyt budżetowy Niemiec za okres kwiecień — grudzień roku budżetowego 1933/34 wyniósł (uwzględniając poprzednie niedobory), 1.454 miljonów RM wobec 1.512 milj. RM w odpowiednim okresie poprzedniego roku budżetowego.

(z) **Złoto płynie do Ameryki.** Pisma nowojorskie komunikują, że ostatnio przybyły do Stanów Zjednoczonych transporty złota w następującej wysokości: z Meksyku za 2.520.000 dol., z Londynu — 6.858.600 dol., wreszcie z Paryża — 1.125.400 dol. Należy przypuszczać, że transport złota, który przyszedł z Londynu, jest właściwie pochodzenia kontynentalnego. Jednocześnie zapas złota, odłożonego do rezerwy na określone cele, bardzo poważnie spadł i wynosi 11,3 milj. dolarów, czyli jest najmniejszy, poczynając od 1925 r.

SPORT

Piłka nożna

Zebranie plenarne poznańskiego okr. kolegjum sędziów piłki nożnej jednomyślnie postanowiło zaprotestować przeciw zakusom na niezawisłość sędziów. Również jednomyślnie uchwalono, w wypadku stworzenia wydziałów spraw sędziowskich przy OZPN nie zgłosić akcesu do tej organizacji.

Pięściarstwo

Tegoroczne mistrzostwa pięściarskie Okręgu Poznańskiego zapowiadają się nadzwyczaj ciekawie. Odbędą się one w dniach od 16 do 18 bm. w cyrku „Olimpia" przy ul. Poznańskiej. Dotychczas nienotowana ilość zgłoszeń (67 zawodników) tak z prowincji jak i z Poznania świadczy, że wobec wyrównanej klasy zawodników w poszczególnych wagach, walki będą bardzo zacięte. Zawodnicy „Warty" którzy w ubiegłych latach bezapelacyjnie zdobywali tytuły mistrz. będą musieli maksimum wysiłków wydać, aby swoje tytuły obronić. Ze zgłoszonych dwudziestupięciu zawodników „Warty" między innymi walczą: Sobkowiak, Wirski, Sipiński, Rogalski, Wolniakowski, Jarecki, Kajnar, Anioła, Majchrzycki, Jukart, Szymura, Piłat i Mrówka. Z innych klubów zasługują na wyszczególnienie: z Drużyny Błękitnej: Książkowski, Walkowiak i Przybylski. Z Sokoła pozn.: Romański, Woźniak i Dankowski. Ze Stelli: Jaśkowiak i Lelewski. Z „HCP": Misiorny i Wojewoda. Z „Polonji" Leszno: Szułczyński i Błaszczak. Z „Cuiavia-Zdrój": Lewandowski, Radomski, Zieliński Fr. i Zieliński Sylwester, Jóźkowiak i Rogowski. Zawody rozpoczynają się 16 bm. o godz. 20. 17 bm. o godz. 19 a w niedzielę 18 o godz. 11 i wieczorem o godz. 20. Pogłoski o niedopuszczeniu do mistrzostw zawodników Drużyny Błękitnych są nieprawdziwe. (kom)

„Wawel" Kraków i „Sokół" Poznań 8:6. Zawody te zakończyły się bardzo przykrym zgrzytem z powodu rażąco stronniczego wyniku spotkania w wadze półciężkiej Pokrzywnickiego (S) z Morawą (W). Sędzia Kocur z Katowic mimo ogromnej przewagi P. dla pozyskania sympatji publiczności której ulubieńcem jest Morawa, dał jemu wygraną. Pokrzywnicki rozpoczyna walkę żywiołowym atakiem i już po pół minucie zapoznaje się Morawa z deskami. Sędzia liczy do 8. M. wstaje oszołomiony a po kilku chwilach P. ładuje kilka ciosów w żołądek i przeciwnik znowu leży do 8. Powtarza się to w pierwszem kole jeszcze dwa razy a sędzia wyraźnie przetrzymuje czas posyłając Pokrzywnickiego do narożnika, oraz rozpoczyna spóźnione liczenie i w obu wypadkach dociąga też do ośmiu. Przewaga Pokrzywnickiego jest druzgocąca, a M. nadludzką wytrzymałością dotrwał do końca. Sędzia już wtenczas winien walkę przerwać ponieważ nie jest celem i zadaniem walki w ringu między amatorami aby przeciwnika masakrowano. W drugiem starciu P. odpoczywa aby nabrać nowych sił; koło jest remisowe. W ostatniem M. rozpoczyna atakować; P. w tej chwili ripostuje lecz ciosy jego już nie mają tej siły. W pewnej chwili otrzymuje P. prawy sierpowy w szczękę i pada do ośmiu, co dało sędziemu p. Kocurowi asumpt do ogłoszenia zwycięstwa M.

Inne wyniki były następujące (według kolejności wag): Szczurek (W) i Pela II (S). Pela prowadzi pewnie przez wszystkie koła mimo, że przeciwnik jego o 2 wagi cięższy, wygrywając zasłużenie. Sworzeniowski (W) i Romański I (S). Sokół przez wszystkie starcia przeważał posyłając swego przeciwnika na deski w I i w III rundzie do 3 wzgl. 4. — Chrostek (W) i Woźniak (S). W pierwszem starciu Chr. trzymając przeciwnika jedną ręką, a drugą trafia w żołądek. Sędzia tego nie zauważa i W. powstaje przy dziewięciu lecz prowadzący do dalszej walki nie dopuszcza. — Pancer (W) i Ladek (S). Poznańczyk góruje, zwyciężając pewnie przy stałej przewadze taktycznej i technicznej. — Kolonko (W) i Dankowski (S). D. przegrywa ponieważ nie zdołał jeszcze w pełni powrócić do sił po niedawno przebytej chorobie. — Kurek (W) i Dykczak (S). Poznańczyk ma właściwie półśrednią, istniała zatem różnica wagi ponad 7 kg.; w tych warunkach walka była bezcelowa i w pierwszem kole poddał się.

Sam wynik świadczy chlubnie o walorach pięściarzy sokolich, mieli bowiem przeważnie do czynienia z mistrzami Krakowa i występowali z chorym Dankowskim oraz bez Urbaniaka.

W domu, w tramwaju, w pociągu — najpożyteczniej i najmilej spędzisz czas, czytając ciekawą „Ilustrację Polską".

Oszczędny radjoamator wybiera odrazu najlepsze lampy radjowe t. j. PHILIPS „MINIWATT" Różnica w cenie minimalna w jakości i wydajności olbrzymia.

Tg 161

RADJO

Środa, dnia 14 lutego 1934 r.

Poznań (346 m) **13.00** płyty; **14.02** giełda; **14.10** kwadrans Tow. Ziem. Wlkp.; **16.40** kącik językowy (wygł. prof. Szyperski); **17.50** Wielkopolski poeta R. Berwiński (wygł. p. Busiakiewicz); **22.00** „Sylwetki dawnych dziennikarzy poznańskich" — wygł. p. red. B. Jarochowski; **22.15** muzyka poważna z płyt.

Warszawa (1415 m) **7.00** audycja poranna; **12.05** muzyka popularna z płyt; **15.40** recital fortepianowy; **16.10** program dla dzieci; **16.40** skrzynka pocztowa; **16.55** koncert kameralny w wyk. kwartetu smyczkowego; **17.50** „Skrzynka pocztowa rolnicza"; **18.00** „Widzenie Fausta" czyli postępy techniki — wygł. dr. Feliks Burdecki; **18.20** recital organowy prof. Bronisława Rutkowskiego (tr z Konserwatorjum); **18.40** pieśni w wyk. Stanisława Znicza (baryton); **19.25** „Cierpienia i zwycięstwa twórców" — wygł. Janusz Stępowski (feljeton literacki); **19.47** dziennik wieczorny; **20.00** „Myśli wybrane"; **20.02** śpiewy gregorjańskie z płyt; **20.15** tr. koncertu Stow. Miłośników Dawnej Muzyki (tr. z Konserwatorjum); **21.15** „Przemysł ludowy na Huculszczyźnie" — wygł. p. Jerzy Maciejewski (feljeton); **21.30** muzyka lekka; **22.00** muzyka poważna.

Programy zagraniczne. Daventry: 16.15 koncert z Bournemouth; Oslo: **17.15** recital skrzypcowy Juana Manena; **Wiedeń:** 19.35 „Pory roku", oratorjum Haydna (tr. z Musikvereinssaal); **Beromuenster:** 19.50 (Zurich). „Wolny strzelec", opera Wagnera; **Sztockholm:** 20.00 koncert symf. z udz. skrzypka Bronisława Gimpla; **Oslo:** 20.00 współczesna muzyka norweska; **Praga:** 20.05 koncert symf.; **Heilsberg:** 20.10 „Der Holzdieb", opera kom. Marschnera; **Medjolan:** 20.40 „Fiołek z Montemartre'u", opt. Kalmana; **Poste Parisien:** 21.00 „19 lat", operetka Pascala Bastia; **Daventry:** 21.15 koncert symf. z udz. pianisty Artura Schnabla (tr. z Queens Hallu); **Strasburg:** 21.30 koncert symf.; **Paryż (Radio Paris):** 24.00 koncert symf.

Dobre anodówki kupujemy
w fmie „OGNIWO" Poznań, W. Garbary 19

Pg 2 851-6.111

Projektowanie, badanie i porady techniczne „Radiola", Biuro Radjotechniczne, Poznań Gwarna 11. Telefon 35-55.

ng 4 759

Dziś — dziś — dziś „podkoziołek"! w N. Domu Akad.!

Dziś kto żywy, prosty, krzywy, stary, młody, z brodą lub bez brody, kaktus, róża, lilja i fijołek — wszyscy dziś śpieszą na „podkoziołek". Będzie śledzik arcy-Hernesowy, śmieszny program stratosferyczny, będzie bicie w tarabany, do północy będą tany. I jeszcze liczne inne przyjemności. Na podkoziołek więc śpieszcie goście! Licznie, hucznie i bunczucznie, weźcie więc udział w dzisiejszej Tej uczcie. Już od godz. 18 w salach Domu Akademickiego przy ul. Wałach Leszczyńskiego.

Przeciwko zmęczeniu oczu przy świetle sztucznem:

SZKŁA OKULAROWE URO-PUNKTAL ZEISS'a

zmniejszają zbyt mocne działanie promieni ultraczerwonych do normy naturalnego światła dziennego.

Do nabycia w magazynach optycznych.

CARL ZEISS JENA

Wyczerpujący opis „URO" wysyła na żądanie bezpłatnie CARL ZEISS w Jenie lub Jen. Repr. na Polskę, Warszawa, ul. Moniuszki 2.

Pg 2871-6.12

TEATRY

Dziś występ Eugenjusza Mossakowskiego

W dzisiejszem przedstawieniu „Rigoletto" wystąpi w roli tytułowej znakomity baryton opery warszawskiej Eugenjusz Mossakowski. Świetny ten artysta wystąpi po raz pierwszy w operze poznańskiej, to też zainteresowanie jest wielkie. Dalszą obsadę stanowią pp. Olgina, Hupertowa, Nochowicz, Raczkowski, Szpinger, Urbanowicz, Warchalewski i Gruszczyński. Dyryguje kapelmistrz Stefan Barański.

W środę po raz drugi opera Borodina „Kniaź Igor", która przez interesującą akcję, pierwszorzędną obsadę i nowe dekoracje odniosła na premjerze wielkie powodzenie, co rokuje operze tej długi żywot na naszej scenie.

Z Teatru Polskiego

Dziś ostatnia nowość repertuarowa satyryczna komedja W. Raorta **„Waterloo"**. Jutro po raz 28 arcywesoła krotochwila **„On i jego sobowtór"**. W czwartek wielkie dzieło Szekspira „Hamlet". W próbach „Czwarty do bridga", Adama Grzymały Siedleckiego i świetna farsa w przeróbce K. Szuberta „Ciapciuć".

Teatr Nowy

W dniach najbliższych premjera rewelacyjnej inscenizacji montażowej arcydzieła Lwa Tołstoja „Zmartwychwstanie" z gościnnym występem artystki Teatru Narodowego w Warszawie p. Haliny Cieszkowskiej, ulubienicy publiczności poznańskiej.

Niebezpieczeństwa, płynące z wprowadzenia funduszu przeciwpożarowego

Uregulowanie całego kompleksu zagadnień, dotyczących ochronienia mienia publicznego i mienia prywatnego przed klęską pożarów — jest niewątpliwie objawem, ze stanowiska społecznego, dodatnim. I dlatego też projekt ustawy przeciwpożarowej, nad którym onegdaj obradowała rada ministrów, powitać należy jako bezsprzecznie rzecz potrzebną i wskazaną.

Chodzi jednak o to, aby wykonanie tego planu przyniosło faktyczne korzyści, a w niczem nie szkodziło, ani szerokiej rzeszy ludzi, ubezpieczających się na wypadek ognia, ani tym instytucjom i towarzystwom, które akcję ubezpieczeń ujmują w swoje ręce.

Otóż pod tym względem ostatni projekt zawiera pewien punkt, budzący poważne zastrzeżenia, którym trzeba dać już teraz wyraz, by na przyszłość uniknąć wszelkich nieporozumień i szkód.

Chodzi o koncept stworzenia nowego funduszu (widzimy, że fundusze są w dalszym ciągu modne). — „Fuduszu przeciwpożarowego". Ma on powstać drogą dopłaty do składek ogniowych w wysokości o 7%. Dopłatą tę ściągać będzie się z towarzystw ubezpieczeniowych.

Stwierdzić zatem przedewszystkiem należy, że pod pozorem takiej dopłaty instytucje, zajmujące się ubezpieczeniem od ognia, zostaną obciążone nowemi świadczeniami, będącemi w gruncie rzeczy niczem innem, jak nową formą podatku obrotowego i to wprost w zabójczej wysokości, bo wynoszącej aż 7% wysokości nigdzie i w żadnej dziedzinie niespotykanej.

Jakie byłyby tego następstwa?

Towarzystwa ubezpieczeniowe — rzecz zrozumiała — broniłyby się przed tem obciążeniem. Więc poszłyby po linji przerzucenia nowego ciężaru na — ubezpieczonych. Musiałyby podnieść taryfy, a więc podrożyć ubezpieczenia. O ileby tego nie zdołały uczynić, znalazłyby się w konieczności likwidowania swych działów ogniowych. Gdyby zaś zdołały to uczynić, co wydaje się jednak trudnem, następstwa tego byłyby również fatalne. Część ubezpieczonych odpadłaby, nie wytrzymując wygórowanych stawek od ognia, zwłaszcza w rolnictwie, wobec pauperyzacji rolnika; wysoka taryfa, obciążona dodatkową składką 7%, działać musiałaby odstraszająco.

I oto pierwsze następstwa realizacji tego niefortunnego pomysłu.

Ale posiada on również i inne cechy poważnej niesprawiedliwości w rozłożeniu ciężarów na poszczególne warstwy społeczne.

Przypuśćmy, że ten „Fundusz przeciwpożarniczy", zebrany z 7 proc. składek, powstałby. Zadaniem jego byłoby, oczywiście, zorganizowanie straży pożarnych, udoskonalenie istniejącego aparatu ratowniczego. Któżby z tego w pierwszym rzędzie korzystał? Oczywiście, nieubezpieczeni. Fundusz zatem składać się będzie wyłącznie z opłat ubezpieczonych, a korzystać zeń będą ci, którzy żadnych świadczeń na rzecz ochrony przed pożarem nie wnoszą..... Zatem ludzie przezorniejsi płacić będą za lekkomyślnych, nieprzezornych... A w miarę, jak rozwinie się coraz lepsza organizacja przeciwpożarnicza w kraju, ilość tych nieprzezornych, t. j. nie płacących wogóle na ubezpieczenie od ognia, — będzie, oczywiście wzrastała..... Bo któżby kwapił się płacić wysokie składki, kiedy zadarmo może mieć pogotowie obronne i jakie takie bezpieczeństwo pożarowe.

Jest więc w tym projekcie moment niesprawiedliwości społecznej, bardzo silnie występujący, na który już teraz trzeba zwrócić uwagę. ng aczw

7% dodatek do składek — pomijając już jego nierealną wysokość — spadły na towarzystwa ubezpieczeniowe, a poprzez nie bezpośrednio na szerokie rzesze społeczeństwa, w momencie szalejącego kryzysu gospodarczego, kiedy przecież zdrową tendencją jest unikanie wszelakich nowych obciążeń i zwiększenia kosztów.

Ujemne następstwa takiego zarządzenia są łatwe do przewidzenia; fatalne, a nawet katastrofalne dla instytucyj ubezpieczeniowych i dla rzeszy obywatelskiej i dla życia gospodarczego wogóle. I dlatego też nowy projekt winien być poddany rozumnej i ostrożnej rewizji. Zasada, że w Polsce jest wiele jeszcze do zrobienia na polu ochrony przeciwpożarowej jest, niewątpliwie słuszna. Ale wcielenie tej zasady w życiu nie może się odbyć kosztem zachwiania egzystencji towarzystw ubezpieczeniowych, ani w formie podrożenia opłat za ubezpieczenia w piątym roku kryzysu.

W. W.

W Roku Świętym

na resztę kosztów Budowy Pomnika Najśw. Serca P. Jezusa w Poznaniu ofiarowali do dnia 11. 2. 34 r.

329 996 Sp

Ze skarbony przy Pomniku wybrano:

21. 1. 34	15.65
22. 1. 34	25.97
23. 1. 34	24.36
24. 1. 34	17.61
25. 1. 34	12.67
26. 1. 34	19.49
27. 1. 34	11.27
28. 1. 34	6.52
29. 1. 34	10.58
30. 1. 34	22.65
31. 1. 34	14.17
1. 2. 34	20.76
2. 2. 34	9.33
3. 2. 34	15.89
4. 2. 34	18.24
5. 2. 34	23.08
6. 2. 34	12.—
7. 2. 34	8.37
8. 2. 34	20.59
9. 2. 34	11.22
10. 2. 34	11.29
11. 2. 34	3.95

Z. K. z gor. pr. o zdrowie dla siebie 5.—
Morkowski, Poznań 10.— mkn. w złocie
Marja Weinowa, Poznań 25.—
K. B. z podz. za odzyskane zdr. z pr. o dal. opiekę 3.—
S. G., Poznań 15.89
N. N. z podz. za odebr. ł. z pr. o dal. 2.—
St. H. Klingowie, Poznań za odebr. ł. z pr. o opiekę i błog. nadal 3.—
Edm. Janiszewski, Sękowo 10.— mkn. w złocie i 3.—
Kółko Włościanek, Sokolniki 3.—
Barkowski, Rogoźno 2.—
Byle St. M. Pol. Boduszewo p. M. Gośl. 27.05
W. W. Poznań, ul. Bukowska 2.—
M. Lisakowa, Wolenica z podz. za odebr. łaski 4.—
Łucj. Bielski, Poz. z podz. za zdr. z pr. o dalsze łaski 5.—
I. Tasiemski, Poznań 10.—
Malewska, Piechcin za odebrane łaski z pr. o dal. 10.—
A. Wolska, Poz. z podz. za odebr. ł. 5.—
Marja z Ludw. Rencowie, Krzyżowniki 5.—
K. Teller, Warszawa 1.—
N. N. Gniezno z podz. za odebr. ł. z pr. o dalsze 15.—
St. E. Poznań z podz. za zdrowie siostry 20.—
J. Stemnitzówna, Potulin 4.—
C. Stemnitzówna, Potulin 3.—
Fr. Stemnitz, Potulin 3.—
H. Brodniewicz, Lwów 2.—
Wł. Begerowa, Nakło z podziękowaniem za odebr. łaski 10.—
August Hr. Krasicki, Lesko 2.—
St. Kwiatkowska, Skępe 2.—
S. Kosińska, Dom. Małków 2.—
K. Spychalski, Ostrów 5.—
Fr. Żalik Brzoza 10.—
T. Juniczak, Poznań 5.—
E. Ginterówna, Lubasz zebrane ofiary od znajomych 20.—
K. Szmybrowski, Jutrosin 5.—
I. Sikora, Kielce —.80
W. Luszkiewicz, Lwów 2.—
O. Kauczyńska, Lwów 1.—
Kat. Stow. Kob., Kopanica 4.20
Dolatkowscy, Gdynia za odebr. ł. z pr. o dal. opiekę 3.—
J. Zielińska, Kościan zebrane: ofiarodawcy proszą o modlitwę 10.—
Wł. Zboralski, Leszno 3.—
Kółko Włościanek, Łyszczyn 10.—
H. Szyndler, Warszawa 2.—
Zofja P. z P. z gor. pr. o wysł. 1.—
J. Zieleniewska, Kraków 2.50
W. Leksander, Kraków 2.—
Ppułk. St. Lipiński, Wągrowiec 1.—
G. Gogulska, Poznań 10.—
J. Taciak, Środa 10.—
M. Gościcka, Borków 5.—
M. Lewaj, Wieliczka 2.—
J. Nowakowski, Gostyń 2.—
J. Pudrówna, Szczucin 5.—
J. Jędruchowa, Wołomin 2.—
E. Łodziński, Kraków 2.—
A. Szymanowski, Lwów 5.—
W. Szubert, Wronki II rata 5.—
J. Maciejewski, Łęczyca 5.—
Dr. J. Wiewiorowski, Kraków 1.—
Ksawery Hr. Grochowski, Warszawa 40.—
M. Sierakowski, Warszawa 4.—
M. Rodkiewiczowa, Warszawa 1.—
N. N. Grabów z pr. o ł. 5.—
H. Czerchowa, Zebrzydowice 5.—
K. W. Krotoszyn 10.—
Ks. Jerzycki, Boruszyn od P. Kabatowej z Młynkowa 3.—
Z. K. z Gostynia z podz. za odebr. łaski 10.—
H. Intek, Sieraków, z podz. za odzysk. zdrowie 2.—
St. Sz. Śmigiel na intencję 2.—
Wł. Kominek, Środa z podziękowaniem za ocalenie w napadzie rabunk. 15.—
B. Warmowicz, Toruń 1.—
Stow. Młodzieży Polskiej Oćwiech 5.—
P. Kóra, Olkusz 5.—
J. Pogorzelski, Ciechanów zebrane 22.35
M. Przybyła, Zbąszyń 2.—
A. Kiegurowa, Grudziądz 1.—
J. W. S. z Pieckowa z podziękowaniem za otrz. ł. z pr. o zdr. i błog. 10.—
Dr. med. A. Kobyliński, Brusy 10.—
W. St. Starzyński, Sandomierz 10.—
M. Wyczałkowska, Dębowa 1.—
J. Iwanicki, Inowrocław 5.—
M. Lipkowska, Warszawa 1.—
Kółko Włościanek, Granowo 5.70
St. Pawłowski, Warszawa 1.—
Namysł, Poznań 2.—
St. sierż. L. Nowicki, Toruń 1.—
J. S. Bielski, Lwów 5.—
I. Radziszewski, Warszawa 4.—
K. Martynkowa, Czechosłowacja zebrane 32.17
J. Józefowska, Dziewierzno z pr. o zdrowie 5.—
A. Paszczyńska, Brzeżany 2.50
Z. Późniak, Lwów 2.—
St. Dawczyński, Koziegłowy 2.—
Głos Narodu, Kraków zebrane składki w Administracji 55.—
M. Deborska, Kraków 3.—
K. i M. Patalas, Poznań 2.—
T. Klepczarkówna, Łódź 5.—
K. Tomczak, Twardowo 5.—
Zic cki, Kostrzyn dal. rata 30.—
W. Pankowiak, Ostrów 15.—
S. Thiede, Czersk 5.—
J. Kretkowski, Nakło 5.—

Konto P. K. O. nr. 207 470. — Sekretarjat św. Marcin 69, m. 17.

Chcemy Emulsji Scotta!

Jak rzeżko i wesoło wyglądają te dzieci!

Swe kwitnące zdrowie zawdzięczają Emulsji Tranowej Scotta!

Dla wielu dzieci zima jest okresem ciągłych niedomagań, a często najlżejsze nawet przeziębienie wywołuje u nich poważne schorzenia. Są jednak dzieci, które nie chorują w ciągu zimy ani razu. Piją one bowiem codziennie Emulsję Tranową Scotta, która wzmacnia, krzepi i uodparnia organizm. Emulsja Scotta jest lekkostrawna i przyjemna w smaku.

Kto więc dba o zdrowie swych dzieci, winien im dawać regularnie

Emulsję Tranową Scotta!

Do nabycia już od zł. 2.—.
ng 4893

BAL W SERWANTCE

Dziś w serwantce mahoniowej
Na posadzce kryształowej
Odbywa się bal —
Markiz, diuki i comtessy
Margrabiny i duchessy
Wszyscy są en gale.

Już zaczęli menueta
Bo tak każe etykieta
Starodawny szyk —
Więc w te senne śpiewne tony
Markiz sunie rozmarzony
Dama robi dyg.

Potem lekko główkę skłoni
A jej lico się zapłoni
Jak te róże dwie —
Bowiem markiz na kolano
Kląkł przed swą umiłowaną
Szepcąc: kocham cię...

A w tem słyszę, północ bije...
Już czar bajki nie ożyje
Szkoda, tak mi żal —
Może jutro znów zobaczę
Czy „on" śmieje się, czy płacze
Czy znowu jest bal —

I widziałam dzisiaj rano —
Markiz nogę miał złamaną
Z tych miłosnych prób —
Ale klęczał w „nią" wpatrzony
I wtulony w jej robrony
U maleńkich stóp...

Puszczykówko. MARJA OSTEN.

Gazy trujące nie są groźne

Jeden z najbardziej znanych chemików angielskich dr. Freeth, uważany za autorytet w kwestji gazów trujących, wygłosił ostatnio sensacyjny w treści swej odczyt o t zw. gazach bojowych. Opinja dr. Freeth'a o skuteczności tych gazów podczas działań wojennych jest wręcz niezgodna z tem, co myśli szeroki ogół i niektórzy fachowcy. A więc dr. Freeth jest zdania, że obawa przed wojną chemiczną jest grubo wyolbrzymiona, albowiem działanie gazów trujących nie będzie w rzeczywistości tak straszne jak to sobie ludzie wyobrażają. Zatrucie całych miast jest wogóle nie do pomyślenia, mówi chemik angielski. Znamy bardzo zjadliwe gazy trujące, które wydzielają w mocno skoncentrowanej postaci autobusy. Otóż setki tych autobusów krążą po ulicach Londynu, a jednak wentylacja powietrza nie pozwala na działanie skuteczne gazów, które rozpraszają się wnet w powietrzu. Gazy lekkie, twierdzi dr. Freeth, mogą działać trująco tylko wtedy, gdy powietrze jest zupełnie spokojne, lekki zaś powiew wiatru wystarcza już do rozpędzenia ich, do rozproszenia. Natomiast gazy ciężkie, które nie ulegają tak łatwo rozproszeniu, są mniej niebezpieczne dlatego. że poruszają się wolno i obejmują niewielkie tylko przestrzenie. Pozatem istnieje cały szereg środków ochronnych przeciw gazom oraz preparatów chemicznych odkażających. Reasumując wszystko, twierdzi dr. Freeth, że wojna gazowa i jej niebezpieczeństwo jest mocno przesadzone.

List, który wywołał... wojnę domową

W Saint Nazaire we Francji odbył się zabawny proces. Sprawa wywołała wesołość nie tylko na sali sądowej, ale w całem mieście i najbliższej okolicy. Bo też powód sprawy był niecodzienny.

Poszło o list, o najzwyklejszy list z życzeniami noworocznemi, który napisany w jak najlepszych intencjach, wywołał wojnę domową w pewnej małej wiosce tutejszego departamentu. W pobliżu miejscowości Guerande w Mesquer znajduje się mała wioska Kerhue, zamieszkała ogółem przez 20 rodzin. Wioska, która się zresztą niczem nie odznacza od wielu innych osiedli tego samego rodzaju, posiada jednak jedną osobliwość. Oto połowa jej mieszkańców nazywa się Coquard, podobnie zresztą jak w Poznańskiem w pewnych okolicach są liczni Kaczmarkowie. Otóż, niestety, nie wszyscy Coquard'owie żyją z sobą w dobrych stosunkach, a raczej, mówiąc szczerze, wielu z nich żyje ze swymi krewniakami, jak pies z kotem. Mieszkańcy Kerhue niewiele pisują listów i niewiele ich otrzymują. Jednakże dnia 3 stycznia b. r. do wioski przyszedł list zaadresowany krótko: Coquard.

Roznosiciel poczty zaszedł do wioski, ale gdy na miejscu miał oddać list, natrafił na nieprzezwyciężoną trudność. Dobrze... wiadomo, że list jest do Coquard, ale do którego?...

Jest ich przecież pół wioski, a na liście nie napisano imienia. Biedny roznosiciel zaczął się pocić. Co tu robić? Jak znaleźć właściwego odbiorcę listu? Wprawdzie, gdyby otworzył list, napewno dowiedziałby się, do kogo jest on przeznaczony, ale jak tu złamać najważniejszy z przepisów służbowych, zakazujący urzędnikom otwierania listów...

Nagle dzielnemu roznosicielowi wpadła genjalna wprost myśl do głowy. Postanowił zebrać wszystkich przedstawicieli licznego rodu Coquard'ów i za pomocą osobistych dochodzeń wykryć właściwego odbiorcę listu. Od postanowienia do wykonania nie trwało nawet i pół godziny. — Wkrótce wszyscy Coquard'owie dowiedzieli się o radosnej wieści przyjścia listu. Jednakże sprawy nie przybrały takiego obrotu, jaki przewidywał roznosiciel. Zamiast załatwienia sprawy, wiec ten dał początek sporom, które przybrały olbrzymie rozmiary, jak na tak spokojną zwykle wioskę. Okazało się, że wielu było Coquard'ów, którzy przypuszczali, że list jest dla nich. Jeden, Teofil, powiada: List z Nantes (list był bowiem datowany z Nantes), to zapewne dla mnie...

Inny Coquard zarzekał się, że posiada krewnych w Nantes i że spodziewa się od nich listu. Trzeci, żeby nie okazać się gorszym, nie chciał ustąpić i żądał listu dla siebie. Rezultatem tej afery, tak niewinnej w istocie, była bójka generalna, albowiem do kłótni mężów wdały się ich połowice. — Wszystkie stare zawiści wyszły na wierzch. Chwycono za szczotki i inne narzędzia mordercze.

Ten i ów oberwał porządnie po głowie i... innych delikatnych częściach ciała. Bilansem walki było poranienie dość ciężkie Franciszki Coquard w głowę. — Gdy cała ta afera dostała się do akt sądowych, a potem na rozprawę, prokurator wygłosił surową mowę o stosunkach w Kerhue, o zawiściach i niechęci jednych do drugich, a zakończył sentencją, że to zawsze kobiety dolewają oliwy do ognia.

Franciszka Coquard, jedyna, która wyszła z awantury z cięższą raną, nie jest godna litości. Wobec tego skazano „operatora" głowy niewiasty tylko na lekką grzywnę. — Mężczyźni powinni się zająć swemi niewiastami, żeby wprowadzić ostatecznie spokój do tak pięknej wioski, awantura bowiem, wynikła z powodu jednego listu, przynosi tylko hańbę całej okolicy.

Taką naukę dostali na drogę kłótliwi mieszkańcy wioski. Zaledwie Coquard'owie opuścili salę sądową, a już spór rozgorzał na nowo, do kogo właściwie list był przeznaczony. W owej tragicznej bójce list zaginął i prawdopodobnie nigdy nikt się nie dowie, dla kogo był przeznaczony.

W samolocie po złoto do Afryki

Słynny rekordzista automobilowy, sir Malcolm Compbell i jego przyjaciel, sir Allan Cobhan, organizują ekspedycję lotniczą do środkowej Afryki. Ekspedycja wyruszy w drogę w tych dniach. Sir Campbell zamierza dotrzeć do wnętrza pustyni Kalahari, do miejsca, gdzie znajdują się podobno bogate żyły złota. Wiadomość o istnieniu złotego kruszcu w tych okolicach, nietkniętych jeszcze stopą białego człowieka, otrzymał sir Campbell od córki znanego badacza fauny i flory afrykańskiej, Mackintona. Ekspedycja potrwa kilka tygodni, o ile wszystko będzie szło pomyślnie, aczkolwiek sir Campbell przewiduje, iż trzeba będzie walczyć z wielkiemi trudnościami. Trzy samoloty zaopatrzone we wszystko, co może być potrzebne dla dłuższego pobytu w bezludnej i bezwodnej pustyni piaszczystej, stoją gotowe do odlotu w Croydon pod Londynem.

Kiedy wydarza się najwiecej wypadków ulicznych?

Statystyka, przeprowadzona przez władze miejskie Paryża, wykazała, iż największa ilość wypadków ulicznych spowodowana jest przez osoby „wahające się". Następnie idą „roztargnieni", a po nich „nieostrożni". Jeśli chodzi o wiek ofiar, najczęściej ulegają wypadkom starcy pomiędzy 65 a 74 rokiem życia i dzieci pomiędzy 5 a 9 rokiem. Z dni tygodnia najwięcej obfituje w wypadki sobota, po niej zaś niedziela. Poniedziałki bywają najspokojniejsze.

W Czechosłowacji mało chętnych do żeniaczki

W Czechosłowacji według ostatnich wykazów statystycznych znajduje się 3.300.000 kawalerów, z czego 2.200.000 w wieku poniżej 24 lat, a 16.654 w wieku powyżej 65 lat. Pomimo tak wielkiej stosunkowo liczby młodych, nieżonatych ludzi, liczba zawieranych związków małżeńskich w Czechosłowacji dość niska, co tłumaczą kryzysem i ciężką walką o byt.

„MIAFLOR" krem i puder znany
W firmie polskiej wyrabiany:
Kto więc kupi - ten nie traci.
Sam zyskuje - kraj bogaci!
KREM PUDER MIAFLOR
UTRZYMUJE DELIKATNĄ I PIĘKNĄ CERĘ
HENRYK ŻAK · POZNAŃ
P 2869 - Ż 1776

Metuzalem wśród słoni

W Poł. Karolinie (U. S. A.), w mieście Kork, zdechł w ogrodzie zoologicznym najstarszy i największy słoń. Okaz ten liczył 92 lata i ważył zgórą pięć tonn. Metuzalem słoniowy zachorował na wrzód w pysku, co spowodowało pomimo starań weterynarza śmierć sędziwego „Bobby".

Najpiękniejsze poselstwo w Warszawie

Ktokolwiek przechodzi ulicą Koszykową w Warszawie, zwróci niewątpliwie uwagę na wspaniały pałac nowoczesny, w którym mieści się poselstwo czechosłowackie. Rząd bratniego narodu zwrócił bowiem szczególną uwagę na przedstawicielstwa swe w obu stolicach słowiańskich, w Warszawie i Beogradzie i uposażył je jak najstaranniej. Projekty gmachów opracowali najlepsi architekci czechosłowaccy, a urządzeniem wnętrz kierowali najwybitniejsi artyści, pomysły ich oddano do wykonania pierwszorzędnym firmom meblarskim i t. d.. to też poselstwo czechosłowackie w Warszawie uchodzi dumnie za najpiękniejsze i godnie reprezentuje kulturę tego bratniego narodu słowiańskiego. Zajmujący o tem, bogato ilustrowany feljeton przynosi ostatni (7) numer Ilustracji Polskiej. W tym samym numerze opowiada barwnie o swych przygodach w południowej Afryce śmiały podróżnik, p. Kazimierz Nowak, Wielkopolanin, który ma już za sobą 16.000 kilometrów drogi, odbytej poprzez pustynię i puszczę Czarnego Lądu na rowerze. Prócz artykułów pomniejszych Czytelnicy znajdą w tym ostatnim numerze mnóstwo zdjęć aktualnych z kraju i zagranicy, odcinek powieści Ossendowskiego, nowelę, mody, humor, stronę młodzieży, rozrywki umysłowe i t. d.

Z ostatnich walk na ulicach Paryża: kuchnie polowe do zaopatrzenia biwakującej w pobliżu „grand palais" załogi wojskowej i policyjnej.

Dziś w Teatrze Nowym po raz 40 komedjo-reportaż „Pieniądz nie jest wszystkiem", który bije wszystkie rekordy, gdyż na wczorajszem 39-tem przedstawieniu zabrakło w kasie biletów. Wiele osób przychodzi po raz drugi lub nawet trzeci bawić się na tej nadzwyczajnej sztuce tak odpowiedniej na wesołe zakończenie karnawału.

NAJNOWSZA ZDOBYCZ POLSKI

PIERWSZY KRAJOWY NOŻYK Z PODŁUŻNYM WYKROJEM

DZIĘKI WYKROJOWI NOŻYKI TE SĄ LEPIEJ ZAHARTOWANE I TRWAJĄ DŁUŻEJ NIŻ NOŻYKI PRZESTARZAŁEGO TYPU Z TRZEMA OTWORAMI ZA PACZKĘ (5 SZTUK) ZŁ. 1.25 — ŻĄDAĆ WSZĘDZIE

ng 4578

Dziś „Śledź" artystów

Ani fraka nie trzeba nakładać, ani dużo forsy zabierać ze sobą, a mimo to będzie bardzo wesoło i tanecznie, zaś po dwunastej w nocy tylko wesoło, ale już nietanecznie, bo jakże: Popielec. Przypominamy więc: dzisiaj we wtorek, jako w ostatni dzień tegorocznego karnawału, zabawa Związku Zawodowego Artystów Plastyków w Iksie, plac Wolności 14a, początek o godzinie 9 wieczorem. Słowo „zabawa" brzmi trochę zbyt poważnie, a więc podkoziołek, śledź, szaleństwo, heca, czy jak sobie tam chcecie.

Koncert symfoniczny
w Teatrze Wielkim

W czwartek, dnia 15 b. m. odbędzie się koncert symfoniczny z okazji 25 rocznicy śmierci wielkiego kompozytora Mieczysława Karłowicza. Pod dyrekcją dr. Z. Laszowskiego odegra orkiestra Karłowicza poemat symfoniczny „Stanisław i Anna Oświecimowie" i „Odwieczne pieśni". Solista Bolesław Woytowicz odegra „Fantazję Polską" Paderewskiego na fortepian. Tegoż wieczoru nastąpi prawykonanie koncertu fletowego Tad. Z. Kasserna w wykonaniu A. Boczka.

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— **Stała Czytelniczka ze Starego Miasta.** Ogłaszamy dosłownie komunikaty sekretarjatu Uniwierystetu Pozn. (K)

— **A. R. M.** Nie możemy dokładnie obliczyć, bo nie podał Pan miesiąca i roku, w którym hipoteka powstała. Należą się nadal odsetki po 4½ proc. Prosimy napisać jeszcze raz i podać dokładnie daty. (K)

— **R. T. Poznań.** Art. 3 punkt 7 ustawy z 2 sierpnia 1926 o podatku od lokalu — Dz. Ustaw 1926 poz. 550. (K)

— **A. Z. 76.** Może Pan uzyskać tylko jedno zaopatrzenie inwalidzkie, a to z ZUPU. Tamże poinformują Pana szczegółowo, jak należy postąpić, aby nabyte poprzednio uprawnienia zachowały ważność. (K)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 12 bm. zgłoszono: Franciszka Nowicka z d. Włodarczykówna 60 l. Gustaw Beyer, handlowiec, 73 l. Ludwik Trafankowski, piekarz 54 l. Hermann Zagermann, garncarz, 70 l. Czesława Modzelewiczowa z d. Fetter, 25 l. Henryk Aleksander Klimecki 16 dni. Jadwiga Borowczykówna, służąca, 30 l. Urszula Lewandowska, uczennica szkolna, 12 l. Władysław Musiał, strzelec 7 p. s. k., robotnik, 21 l. Antonina Zawodna 1 mies. Leokadja Urbanówna robotnica, 21 l. Wojciech Bajerlein wymiernik, 84 l. Helena Iwanowska z d. Mielochówna, 24 l. Urszula Gawrońska 2 godz. Teresa Stachowiakowa z d. Czajczanka, 47 l. Gabryel Wiśniewski, murarz, 21 l. Michał Czajka robotnik, 60 l. Janina Mueller bez zawodu, 17 l. Edmund Strzelecki, strażak, 37 l. Andrzej Kaczmarek, robotnik, 27 l. Stanisław Wrembel, robotnik, 27 l. Jan Lueck, emerytowany kolejarz, 61 l. Marja Ostrowska 5 minut.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Wielki popularny koncert Dana w Poznaniu

Najsławniejszy w Polsce jedyny i bezkonkurencyjny CHÓR DANA, którego każdorazowy występ w naszem mieście cieszy się zawsze olbrzymiem i zasłużonem powodzeniem na ogólne życzenie tysięcznej rzeszy publiczności, która z powodu nocnej pory nie miała dotychczas sposobności podziwiać cudnych piosenek znakomitego zespołu — przybywa niebawem do Poznania i wystąpi jedyny raz w niedzielę, 18. lutego o godz. 12 w poł. w teatrze „Słońce". Znakomity zespół wykona nowy zupełnie, wspaniały program obejmujący 18 najpiękniejszych piosenek. Bliższe szczegóły jutro! Ceny miejsc najniższe od 1—3 zł. Szturm po bilety rozpoczyna się jutro w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20. Tel. 56-38. zg 5568

Puder Bebe Szofmana - skarb dziecka i matki

ng 4730

Dnia 11 lutego 1934 r., zasnął w Bogu, zaopatrzony Sakramentami św., ś. p.

Tadeusz Janowski

Filister h. c. Kl „Baltia", Radca Magistratu m. Torunia, major rezerwy i pierwszy polski komendant placu w Toruniu.

W Zmarłym Filistrze straciliśmy serdecznego i gorliwego opiekuna Korporacji i gorącego patrjotę. Idei korporacyjnej służył Zmarły niezłomnie do końca Swego ofiarnego i pełnego poświęceń życia. Pamięć o Nim w sercach naszych nigdy nie wygaśnie. R. i. p.

Koło Filistrów i Konwent Korporacji „Baltia".

Poznań, dnia 12 lutego 1934 r.

Eksportacja zwłok odbędzie się w środę, dnia 14. bm. o godz. 17-ej z kaplicy Szpitala Miejskiego w Toruniu do kościoła św. Jakóba. Nazajutrz o godz. 8,30 msza św. żałobna, a o godz. 16,15 wyprowadzenie zwłok z kościoła św. Jakóba na cmentarz staromiejski. zg 5563

Ś. p.

Tadeusz Kosicki

b. słuchacz Akademji Sztuk Pięknych w Monachjum, kapitan wojsk polskich, odznaczony Medalem Niepodległości, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem za wojnę 1918-1920 r., Medalem Dziesięciolecia odzyskania Niepodległości, Złotym Krzyżem „Pro Eccelsia et pontifica", Medalami francuskiemi „de la Victoire" oraz „Interallié"

po długich i ciężkich cierpieniach, oddał ducha Bogu, dnia 11 lutego 1934 r. w Otwocku, przeżywszy lat 42. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w Warszawie w kościele św. Karola Boromeusza na Powązkach w czwartek, 15 lutego o godz. 9.30; bezpośrednio potem zwłoki złożone zostaną do grobu rodzinnego, o czem zawiadamiają Krewnych, Przyjaciół i Znajomych

pogrążeni w ciężkim smutku

zg 5570 **żona, córeczki, rodzice, siostry, brat i rodzina.**

†

W dniu 11 lutego 1934 r., o godz. 15,30, zasnął w Bogu, zaopatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, teść, dziadek i szwagier, ś. p.

Tadeusz Janowski

lekarz-dentysta. — Radca Magistratu Miasta Torunia. — Major rez. W. P. — Kawaler orderów: Krzyża Niepodległości, Krzyża Walecznych, Złotego Krzyża Zasługi i szeregu innych odznaczeń.

w 70 roku życia, o czem zawiadamiają

w ciężkim smutku pogrążeni

Toruń, 11 lutego 1934 r. **żona i rodzina**

Eksportacja zwłok w środę, 14. bm. o godz. 17 z kaplicy Szpitala Miejskiego do kościoła św. Jakóba, nazajutrz o godz. 8,30 msza św. żałobna, o godz. 16.15 wyprowadzenie zwłok z kościoła św. Jakóba na cmentarz staromiejski przy ul. św. Jerzego.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się. ng 4903

Dnia 11 lutego 1934 r. o godz. 6,30 rano spodobało się Panu Bogu zabrać do Siebie, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach w 12 wiośnie życia naszą najukochańszą córeczkę, siostrzyczkę i kuzyneczkę, ś. p.

Urszulkę Lewandowską

uczennicę szkoły pod wezw. Najśw. Serca P. Jezusa.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 15. bm. o godz. 4 z kostnicy Przemienienia Pańskiego.

W nieutulonym żalu pogrążeni

zg 5561 **ojciec, rodzeństwo i rodzina.**

Poznań, Rynek Śródecki 17.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Dnia 12 lutego 1934, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy ojciec, teść, dziadek i wuj, ś. p.

Wojciech Bajerlein

przeżywszy lat 84. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 15. bm. po południu o godz. 3 z domu żałoby Winiary, ul. Włościańska 2 na stary cmentarz św. Wojciecha, o czem donosi

w smutku pogrążony

dg 971 **Maksymiljan Bajerlein z rodziną.**

Poznań-Winiary, dnia 13. II. 1934.

Zakład Pogrzebowy Bracia Nowak. Poznań. Plac Nowomiejski 10 tel. 10-46.

W poniedziałek, 12 lutego 1934 roku, zmarł po ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., w 37 roku życia, ś. p.

Edmund Suchecki

strażak ogniowy.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 15. bm., o godz. 15,30 z kostnicy przy ul. Sielskiej na cmentarz parafjalny. dg 967

Komendant i Koledzy Miejskiej Zawodowej Straży Pożarnej stoł. m. Poznania.

DOM

w ruchliwym mieście okolicy Bydgoszczy, 2 składy, 1 próżny, nadający się na skład bławatów i towarów krótkich, 4 mieszk. i śpichrze sprzedam za 25 000 zł, wpłaty 15—20 tys. Oferty Kurjer Poznański zg 5564.

TOPOLE

grube, gładkie kupuję. Oferty **Zbąszyń I** Skrzynka pocztowa 10.

Pg 2873-53.346

Ogrodowe

ramy, szyby inspektowe, rury, piec do ogrzewania cieplarni tanio sprzedam. Wawrzyniaka 43, mieszkanie 10. zd 24 130

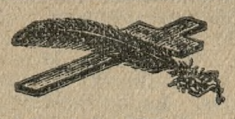

W poniedziałek, dnia 12 lutego 1934 r. o godz. 8,45, zasnął w Bogu, po dłuższych cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój drogi mąż, nasz ukochany ojciec, dziadek i brat, ś. p.

Lucjan Szmyt

przeżywszy lat 64. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 15. bm. o godz. 14,45 z kaplicy cmentarnej na Górczynie parafji św. Marcina.

W głębokim smutku pogrążeni

żona z dziećmi i rodzina.

Poznań, ul. Ogrodowa 15 m. 5.
Gaj — Wielki. zg 5571

Radjoaparaty

okazyjnie sprzedajemy:

4 lampowy bateryjny używany z głośnikiem „NORA", akumulatorem i anodówką **140** zł —

4 lampowy ekranowy marki Radjohaus „Horny" Wiedeń z lampami **140** złotych.

Polecamy nowoczesne aparaty sieciowe i bateryjne marki **„PRIMAVOX"** po cenach bardzo przystępnych. Pg 2850-6,110

OGNIWO — Poznań
Wielkie Garbary 19

Przyjmujemy asygnaty F-y „Kredyt"

Jeszcze kilka dni!

Resztki towarów „Białego Tygodnia" po cenach najtańszych

KAŁAMAJSKI

Zakupione przedmioty dekoracyjne upraszam odbierać możliwie w godzinach przedpołudniowych.

Pg 2875/6-712/13

Tradycja górą!

Chcesz utrzymać tradycję i spędzić beztrosko

PODKOZIOŁEK

Idź we wtorek, dnia 13 lutego 1934 do

„PALAIS DE DANSE"

tel. 11-92 **ul. Piekary 16/17** tle. 11-92

Moc niespodzianek. Wylosowanie kilka cennych nagród

Pierwszorzędny atrakcyjny program z niezrównaną **Irą Ari** na czele.

Zakończenie Karnawału

„BALEM DOMOWYM"

pod hasłem: "BAWIMY SIĘ DO RANA!

Ceny niepodwyższone. Wstęp wolny. Początek o 9-ej wiecz.

dg 970 **DYREKCJA**

Jak pozbyłam się zmarszczek w wieku 60-u lat

i osiągnęłam wygląd młodszy o 20 lat

„Liczę już 60 lat, wiek, w którym kobieta przeważnie nie dba już o powabny wygląd. Lecz zachciało mi się wyłącznie przez ciekawość, wypróbować na mej pomarszczonej i zniszczonej twarzy działanie znakomitego paryskiego Odżywczego dla Skóry Kremu Tokalon.

Łatwo sobie wyobrazić moje zdumienie gdy po miesiącu takiej pielęgnacji powiedziano mi wręcz: „Pani młodnieje". Zachęcona temi uwagami, wytrwałam i w przeciągu 5-u miesięcy stał się cud: każdy kto mnie widzi obecnie mówi, że wyglądam najwyżej na 40 — 45 lat. Cera moja jest czysta i piękna, lekko zaróżowiona i mam zaledwie cień zmarszczek. Cudowne!

Sądząc z tego, gdyby wszystkie kobiety zechciały używać waszego Kremu Tokalon, nie byłoby już wcale starych babek."

Uwaga. Autorka powyższego listu woli nie wyjawiać swego nazwiska, lecz jej oryginalny list jest w każdej chwili do obejrzenia. Gwarantujemy sumą 50.000 złotych, że Odżywczy Krem Tokalon zawiera wysoce odżywcze składniki, które według zdania wielkich specjalistów, są potrzebne skórze, by utrzymać ją świeżą, jędrną i pozbawioną zmarszczek. Należy używać Odżywczego Kremu Tokalon różowego co wieczór, białego zaś co rano. Po jednej nocy już będzie Pani zdumiona i zachwycona rezultatem. Ręczymy za wynik, w przeciwnym razie zwracamy pieniądze.

ng 4899

UWAGA!

Śledzie świeże

łupacze (dorsze) kabeljon na kotlety

poleca najtaniej dg 969

POZNANSKA CENTRALA RYB

Al. Marcinkowskiego 5. — filja Chwaliszewo 6.
Hurt. Telefon 25-71 Detal.

Plac przemysłowy

przeszło 2 morgi niezabudowany z bocznicą kolejową, blisko stacji w Poznaniu, w całości lub częściowo sprzedam po niskiej cenie. Oferty Kurjer Poznański zg 5569.

Poważne przedsiębiorstwo chemiczno-farmaceutyczne poszukuje

młodego urzędnika

do działu sprzedaży. Język niemiecki konieczny, stenografja pożądana. Stanowisko jest zaraz do objęcia, Oferty Kurjer Pozn. pod **zg 5562**

Zarząd majętności Przysiek pow. Toruń **poszukuje** od 1 kwietnia 1934 r. **posady** dla swego dawniejszego

nadszwajcara

którego pod każdym względem polecić może. Oferty kierować pod adr.: **J. Okonkowski, Stołężyn, poczta Wapno.**
ng 4908

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu

zamierza zamianować i zaprzysiąc jako rzeczoznawcę w sprawach hutniczych i metalurgicznych

p. inż. Józefa Gawlasa z Poznania.

Ewentualne sprzeciwy należy wnosić do biura Izby, Poznań, Mickiewicza 31 do dnia 25. II. 34 r. dg 962

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu.

Uchwała. W sprawie odroczenia wypłat nad majątkiem firmy Balta właśc. Brzeski i Ska, Sp. z o. o. w Poznaniu uchyla się postępowanie zapobiegawcze z powodu prawomocnego zawarcia układu zapobiegawczego (art. 28 ust. 2 rozp. z 6 marca 1928). Poznań, dnia 3 lutego 1934. **Sąd Grodzki.** ng 4613

F-a „GDYNIARYB" właśc. Chorobiński

POZNAŃ, Kantaka 7

poleca na post dg 824

Żywe ryby, Sielawki, Bydlingi, Łosoś, Węgorze oraz Konserwy rybne.

Woskowe walki do parlografu

nowe, używane a nawet połamane

kupuję

płacąc **najwyższe ceny.** — Oferty Kurjer Poznański zg 5557

Szkło

okienne, ogrodowe, dachowe, kit i t. d.
szyby wystawowe i lustra
hurtownie — detalicznie

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła
Sp. Akc. Pg 2551-7,15
Poznań, Małe Garbary 7 a. Tel. 28-63.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1. KAMIENICE

Dom
pod Poznaniem 2 piętrowy z wolnem składem, dwupokojowem mieszkaniem i morgą ziemi sprzedam. Informacje Strzelecka 31, Biuro Domu. Od 12—1.
zdg 22 991

Administracji
kamienicy poszukuje sumienny, długoletni były sekretarz adwokacki, poważne referencje. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 880

Kaucję
gotówką złoży doświadczony administrator przy otrzymaniu administracji domu. Poważne oferty do Kurjera Poznańskiego
zdg 23 960

Willę
wielkopańską, 9 pokojową, wolna stempli, podatków, najpiękniejszej dzielnicy Poznania sprzedam za 55 000. Oferty nabywców Kurjer Poznański zdg 24 199

Kamienica
dochód 9000 cena 55000 wpłaty 35000. Małecki, Rybaki 20.
zdg 24 032

Kamienica
(Gnieźnie), pierwszorzędna, narożnikowa 135.000 ustawowy dochód 100 000 wpłaty 40 000 lub zamienię na folwarczek. Nowak, — Poznań, Kramarska 15, telefon 16-89. zdg 23 976

Kamienicę
bardzo komfortową, mieszkania 7 i 8 pokojowe sprzedam tanio, szybko decydującemu się. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 109

Kamienica
czteropiętrowa, narożnikowa, dochód 12 000, wpłaty 50 000 sprzedam lub zamienię na mniejszą. Metelski, Ratajczaka 11, I.
zdg 24 203

2. PIENIĄDZ

Szukam
wspólnika 1 000 złotych zapewniam dzienny zysk 20 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 23 876

Wspólnika
do poważnej fabryki korków z kapitałem 15—20 000 zł poszukuje się. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 23 012

Biuro Zleceń i Pośrednictwa
Stary Rynek 6. Za opłatą kosztów biurowych w wysokości 2 do 5 złotych pośredniczy w wyszukiwaniu pożyczek gotówkowych.
Pg 2 872-53,356

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Samotnym
chronicznie chorym, stały pobyt tanio. Sanatorjum „Salus", Kraków. ng 4 870

6. OŻENKI

Oficer
posiadający majątek wartości pół miljona zł poszukuje żony. Ścisła dyskrecja zapewniona. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 007

Wdowa
40 lat, przystojna, wykształcona nie dzisiejszych poglądów, bogata w zalety serca z córeczką szuka idealnego starszego pana. Cel matrymonjalny. Fotografja konieczna. Dyskrecja rzecz honoru. Ofetry Kurjer Pozn. zdg 28 850

Szatynka
miła, lecz biedna, lat 20 poszukuje znajomości celem ożenku. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 865

Kawaler
lat 32, kupiec, szatyn, posiadający nieruchomość oraz gotówkę, pragnie poznać panienkę do lat 28, średniego wzrostu, miłą, inteligentną, gospodarną, z gotówką. Cel matrymonjalny. Oferty z fotografją za której zwrot ręczę, proszę nadesłać do Kurjera Poznańskiego zdg 23 918

Panna
starszym wieku posiada domek poszukuje męża od lat 40 małą gotówką. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 23 981

Urzędnik
z Warszawy, inwalida, ziemianin, lat 31, wysoki, przystojny, ożeni się z Wielkopolaneczką zgrabną, gospodarną, łagodnego charakteru. Adres: Warszawa-Główna, poste-restante okazicielowi dowodu osobistego Nr. 270982.
zdg 24 228

Sklep
dla marszantki lub fotografistki na prowincji do wynajęcia. Ożenek możliwy. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 057

7. SPRZEDAŻE

Meble najtaniej J. Baranowski
Poznań. Podgórna 13.
Pg 2519-23,59

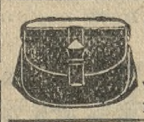

14 Dni Tanich Torebek
Wiktor Czysz, Szkolna 11. Pg 2 089-5,3

Losy
I. klasy, najszczęśliwsze, tylko u kolektora Kędziory. Poznań, Sieroca 5/6, narożnik Nowej.
zdg 17 900

Automatyczny kran bocianowy
noszący 1 500 kg sprzedam lub zamienię na dobry motocykl. Górczyńska 14, parter. dg 915

Koń
zimnokrwisty (belgik) klacz brudno kasztan 168 cm, 8 lat, własnego howu tanio do sprzedania. Jan Wilczyński, Kórnik, powiat Śrem. zdg 24 068

Spedytorstwo
w wielkiem mieście pow. na pograniczu z powodu choroby korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 4846

Meble białe
łóżka żelazne, szafy, tapczany, materace sprężynowe najtaniej. Asygnaty „Kredyt" „Sprzęt Domowy". św. Marcin 9/10.
Pg 2548-53,296

Drukarnię
mniejszą sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 152

Wózki
wyprawki niemowlęce. Gwarna 11, dom tylny. Przyjmuje asygnaty Kredyt. zdg 23 456

Pianino
sprzedam. Dąbrowskiego 72, mieszkanie 5. zdg 23 874

Motor
elektryczny prąd stały 1 KM. do sprzedania. Introligatornia, Aleje Marcinkowskiego 25. zdg 23 885

Dom
piekarnią (piec piersiowy) powiatowem mieście sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 23 901

Radjoaparat
3 lampowy głośnik Philips 95 zł. Grobla 6 m. 3. rg 1 596

Koń
1,68 wysoki mocny. Bóżnicza 15, m. 4. rg 1 585

Sprzedam
kamieniczkę wraz z piekarnią i składem nowo budowaną Gniezno, Libelta Piaski 62 pośrednicy wykluczeni. rg 1 583

Najtaniej
Szkło stołowe — szlifow. Porcelanę — Alpakę
Fa. C. Ratt
27. Grudnia 4, I. ptr. zdg 24 140

Sypialkę
dębową bardzo korzystnie sprzedam. Marsz. Focha 67, miesz. 16. zdg 24 074

Kanapy
gramofon szafkowy. Adres Kurjer Poznański zdg 23 904

Skład
kolonjalny delikatesowy — najruchliwsza ulica tanio sprzeda Focha 39, mieszkanie 17. zdg 23 905

Skład
kapeluszy damskich najlepszy punkt Poznania, pierwszorzędna klientela sprzedam z powodu wyjazdu. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 908

Zamienię
moją majętność ziemską korzystnie wydzierżawioną na realności miejskie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 23 833

Wózek
dziecięcy. Grunwaldzka 5, m. 6. zdg 23 849

Drogerję
przy ruchliwej ulicy sprzedam, dzierżawa niska, do objęcia 10 000 Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 23 995

Piękna
sypialka grubo złocona, tylko dla znawców korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Fa. „Express" wł. Fr. Wilczyński, Dom Ekspedycyjny, Małe Garbary 5. ng 4 897

Samochód
osobowy, Ford 1929, sprzedam tanio. Agencja gazet. M. Kujawski, Śrem. ng 4 901

Skład
papieru, centrum, mieszkaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 857

Wózek
dobrze utrzymany sprzedam. — Graniczna 9/10, I. zdg 23 863

Singera
krawiecka Dominikańska 1 — 1. rg 1 578

Sypialnię
dębową nową, obraz relig. kapę. Adres Kurjer Poznański zdg 23 985

Skład
kolonjalny i delikatesów, dobrze prosperujący sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 23 888/9

Klubowy
garnitur jak nowy okazyjnie. — Skarbowa 21, podwórzu, m. 28. zdg 24 016

Skład
kolonjalny, towarem, maglem, 3-pokojowem mieszkaniem korzystnie sprzedam. Wskaże adres Kurjer Poznański zdg 23 933

Tanio
smoking eleg. ubranie nowe, szare, figurę szczupłą. Podgórna 2, m. 5. zdg 24 111

Kolonjalka
z mieszkaniem 2 pokojowem, maglem sprzedam cena 3 200. Adres Orędownik zd 23 915

Tapczany
okazyjnie. Tapicernia. Małeckiego 33 Łazarz. zdg 24 106

Kiosk
śródmieście sprzedam adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 24 095

Skład
krótkich towarów i kapel. korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 093

Sprzedam
piekarnię w Poznaniu, spowodu wyprowadzenia się na piekarnie w własnym domu Górna Wilda 75 m. 6 tel. 70—34. zdg 24 089

Meble używane
wszelkiego rodzaju okazyjnie — Dom Komisowy, Wroniecka 6/8. zdg 24 179

Sypialnia
ciemna, dębowa, lustra kryształ, marmur biały oraz piękny obraz, garnitur kryształowy na umywalnię sprzedam zaraz. Rynek Łazarski 5 mieszkanie 1, od 4—6. zdg 24 186

Zamienię
„Lekarz ratujący zdrowie" na walizkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 115

Kamieniczkę
w Dębcu nową korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 209

Komódka
mahoniowa. Pawłowski, Słowackiego 22. Pg 2 878-53.360

Stół
mahoniowy, okrągły, rozciągany, Pawłowski, Słowackiego 22. Pg 2 877-53.352

Maszynę
pismo aktowe tanio. Szkolna 6, 1. zdg 24 155

Pianino
tanio, Woźna 10 podwórze prawo, IV. zdg 24 172

Kolonjalkę
20 lat w jednych rękach, dwupokojowe mieszkanie, tanio czynsz z powodu choroby sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 24 173

Formy
wielkanocne, czekoladowe, wypożycze sprzedam. Matejki 3. — podwórze, lewo. zdg 24 202

Pianino
na sprzedaż. Marcina 22, m. 8. zdg 24 201

Na post
syrop ciemne jadalny 37 groszy, syrop z smakiem miodowym 42 grosze; marmelada owocowa 57 groszy; powidła śliwkowe 75 groszy za ½ kilo poleca w składach fabrycznych Śledziński, Wroniecak 17 Stary Rynek 12, Wielka 15, Stary Rynek 35 (wejście z Wiankowej). zdg 24 238

82 morgi
pszennej budynkami, 3 konie, 15 bydła przy Jarocinie 23 000, wpłaty 17 000. Otręba, Jarocin, Kilińskiego 2. zdg 24 223

Willa
Jarocinie onwa 6 pokoi, 2 kuchnie, chlew, morga ogrodu 11 600. Otręba Jarocin, Kilińskiego 2. zdg 24 222

Drogerja
na Górnym Śląsku z mieszkaniem tanio do sprzedania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 052

10. MAJĄTKI

Majątek
340 mórg, wpłaty 75.000; 350 — 60 000, 600 — 25 000; 500 — 70 000 sprzeda Juska, Poznań, Woźna 14, parter. zdg 23 955

11. KUPNA

Maszynę
do pisania kupię. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdg 23 205

Lustra
kryształowe kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 884

Twaróg
kupię w większych ilościach. — Oferty z podaniem % i ceny Kurjer Poznański zdg 23 902

Kupię
dywan 250×350. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 23 906

Domek
ogrodem, komunikacja, blisko Poznania kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 929

Kupię
kraty suwane 2,50×1.40, kasę National tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 937

Jadadnię
używaną kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 917

Repozytorjum
ca. 6—8 mtr. długie z kontuarem i gablotkę oszkloną lub części także oddzielnie kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 178

Olchę
w dłużycach od 3 m wzwyż i 20 m w czubku oraz walki kupuję. Szczegółowe oferty z podaniem ceny franko wagon stacja załadowcza. Oferty Kurjer Poznański ng 4 789

Słup żelazny
do budowli ca. 2.50 i 2.75 mtr. kupię. Śledziński, Wroniecka 17, telefon 1242. zdg 24 160

W powiatowem mieście
kupię dom średniej wielkości za gotówkę. Dokładne, spieszne dane Kurjer Poznański zdg 24 224

Maszynę
do szycia kupię dobrze zapłacę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 234

Kupuję
starą biżuterję, złoto, srebro, brylanty „Occasion", Alej Marcinkowskiego 23 zdg 24 150

12. DO WYNAJĘCIA

Pięciopokojowe
I. piętro, elektryczność, od gospodarza. Długa 3, mieszkanie 9. dg 953

Pod Poznaniem
skład, dwupokojowe kuchnia, morga ziemi, zaraz do wynajęcia. Informacje Strzelecka 31. Biuro domu od 12—1. zdg 22 990

Dwupokojowe
kuchnia 55,— zaraz. Baranowska, Grobla 17. zdg 23 760

Pokój
wynajmie zaraz. Czereśniowa 13, Dębiec. zdg 23 925

Sześciopokojowe
I. słoneczne, ogrzew. centralne zaraz. Józefa 5. zdg 23 854

Czteropokojowe
i siedmiopokojowe mieszkanie — komfortowe. Matejki 48/49 portjer. zdg 23 935

Mieszkanie
3- i 6-pokojowe z centralnem ogrzewaniem i z wszelkiemi wygodami. Ul. Wielka 21, m. 4a. zdg 23 941

Słoneczne
mieszkanie siedmiopokojowe, centrum III piętro za umiarkowanym czynszem. Zgłoszenia do portjera, Ogrodowa 10. zdg 24 022

Sześciopokojowe
słoneczne I. Chełmońskiego 4. zdg 23 958

Czteropokojowe
konfortowe, centr. ogrzew. IV p. Matejki 68 m. 6 zdg 24 040

Dwupokojowe
słoneczne, ciepłe, czynsz miesięczny. Nagórski Wilda Łanowa 15 (przystanek Cegielskiego) zdg 24 027

Mieszkanie
3 pokojowe z przynależnościami, cześć umebl., przy Starym Rynku za zgodą gospodarza do oddania. Inforamcyj udzieli Wrocławska 35, mieszkanie 3. zdg 24 159

Pokój
kuchnia 40 miesięcznie. Kaucja 200. Bukowski Nisko 5. zdg 24 174

Trzypokojowe
komfort, łazienka, elektryczność, blisko dworca. Pawłęty, Luboń, Fabryka Drożdży. zdg 24 192

Dwupokojowe
kuchnia (Focha) czynsz zgóry. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 189

Trzypokojowe
Łazarz, komfortowe, słoneczne. Adres Kurjer Pozn. zdg 24 062

2 pokoje
kuchnia rok zgóry. Kochanowskiego 17 m. 2. zdg 24 145

Trzypokojowe
łazienka 56, dwupokojowe 31, jednopokojowe 22, od gospodarza wynajmię zaraz „Pawilon" Marszałka Focha 15. zdg 24 141

3
pokoje kuchnia. Dębiec, Południowa 63, I. p. zdg 24 168

Mieszkania
każdej wielkości korzystnie i szybko od 16—20. Adres Kurjer Poznański zdg 24 138

13. SZUKA MIESZK

Dwupokojowego
kuchnią do 45.— od 1. 6. szuka pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański d 907

Wojskowy
poszukuje 1—2 pokoi kuchnia Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 866

Pokoju
kuchnia od gospodarza poszukuję. Zapłacę rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 859

Mieszkanie
1 lub 2 pokoi wprost od gospodarza poszukuje kupiec. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 950

Pokoju
kuchni śródmieściu od gospodarza za pół roczną dzierżawę stała posada. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 025

P. Właścicieli
domów prośbą o pokój i kuchnię ewentualnie 1 pokój na Jeżycach Łazarz-Górczyn. Czynsz rzetelnie płatny. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 23 899/900

4 pokoi
I., II. piętro, śródmieście poszukuje kupiec samodzielny. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 005

Mieszkania
dwupokojowego od gospodarza — solidny lokator. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 001

2 pokoje
z kuchnią łazienką poszukuje urzędnik wypłacalny. Telefon 29—79. zdg 22 805

Porucznik
poszukuje 4 z kuchnią, łazienką, wprost od gospodarza. Jeżyce, Łazarz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 101

2 — 3
pokoi z wygodami, poszukuje emerytka, niewyżej II czynsz pół zgóry. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 096

Pokoju
próżnego gospodarza centrum poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 161

Mieszkania
pokoju kuchnią od gospodarza 1 kwietnia, czynsz pół roku zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 163

Policjant
2—4 pokojowe okolica czwartego Komisarjatu od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 175

Poszukuję
mieszkanie 5 pokojowe komfortowe górne miasto możliwie od 1-go marca. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 177

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Czteropokojowe
meblami na tanie dwu-jednopokojowe. Adres Kurjer Poznański zdg 23 988

15. POKOJE UMEBL.

Frontowy
Kanałowa 6, — 13. zdg 23 614

Pokój
elegancki dobrym utrzymaniem 90 zł. Focha 76, m. 6. zdg 22 032

Kraszewskiego
11 — 17 jednoosobowy. zdg 23 758

Pokój
wynajmę solidnej pani lub panu. Ul. Młyńska 12 a. m. 6. zdg 23 868

Dworcu
Focha 27, mieszk. 12. zdg 23 875

Różana
4 a. mieszka e 21. zdg 23 996

Spokojna
21 — 6 jedno-dwuosobowy, frontowy. zdg 23 887

Półwiejska
38 a — 17. zdg 23 998

Pokój
swobodny. Św. Marcin 33, mieszkanie 9. zdg 23 999

Duży
frontowy, elektryczność. Grunwaldzka 20 b — 9. zdg 23 989

Pokój
Słowackiego 25, m. 12. zdg 23 914

Pokój
używaniem kuchni. Zielona 3, mieszkanie 5. zdg 23 932

Pokój
ciepły, słoneczny, Fredry 4, II. zdg 23 856

Pokój
z utrzymaniem — bez dla 1—2 klatka schodowa. Kwiatowa 6, 4 p. zdg 23 858

Wały
Zygmunta Augusta 2, m. 4. zdg 23 940

Dwuosobowy
bez pościeli. Śniadeckich 11 m. 7 zdg 23 942

Niekrępujący
Mostowa 30 parter, prawo. zdg 23 949

Niekrępujący
światło elektryczne. Spokojna 25, mieszkanie 9. zdg 24 045

Dwuosobowy
z utrzymaniem, komfort, centralne, inteligentnym tanio. Matejki 58, mieszkanie 5. zdg 24 043

Łąkowa
4 a, mieszk. 9, panom. zdg 24 210

Wielka
7 — 10, łazienką, centralne, telefon, utrzymaniem, bez. zdg 24 207

Frontowy
panu 15, II. Podgórna 2 a, mieszkanie 5. zdg 24 113

Frontowy
Długa 9, mieszk. 4. zdg 24 157

Zaraz
Zygmunta Augusta 10, mieszkanie 11, centralnem. zdg 24 165

Skromny
Matejki 46, mieszk. 17. zdg 24 166

Frontowy
Bukowska 33 m. 2. zdg 24 176

Centrum
1 i 2-osobowy, frontowy, słoneczny utrzymaniem — bez zaraz lub 1. 3. Stary Rynek 10, m. 3. wejście Kurzanoga zdg 24 123

Panu
Rzeczypospolitej 9, m. 14. zdg 24 120

Słoneczny
Kanałowa 7, m 24. zdg 24 200

Wspólny
2—3 osobowy utrzymaniem lub bez. Grottgera 14, mieszkanie 3. zdg 24 196

Pokoje
umeblowane, próżne, Młyńska 13 — 6. zdg 24 190

Strzelecka
3b m. 6 dobrem utrzymaniem bez. zdg 24 063

Pokój
Ratajczaka 9 — 11. zdg 24 061

Niekrępujący
pokój 2 panów lub małżeństwo elektryczność, Przemysława 1—3. zdg 24 056

Dwuosobowy
Długa 3 m. 18. zdg 24 055

Pokój
umeblowany, słoneczny, jednoosobowy i dwuosobowy z elektrycznością korzystnie. Plac Nowomiejski 5, III, wejście ogrodowe, mieszkanie 30. zdg 24 054

Jednoosobowoy
ładny z fortepianem. Skryta 8, mieszkanie 4. zdg 23 638

Pokój
front inteligent wynajmę Skarbowa 8 m. 111. zdg 24 149

Ładny
pokój, balkon, łazienka, centralne Drużbackiej 7 m. 11 (Łazarz). zdg 24 147

Pokój
Józefa 6, parter, prawo. zdg 24 216

Klatka
centralne, telefon. Dębiec, Połud-7a, 5. zdg 24 214

Ładny
niekrępujący solidnemu elektryczność. Św. Józefa 3, mieszkanie 5. zdg 24 042

Jedno-
lub dwuosobowy, słoneczny, — elektr. wygody, utrzymaniem — bez, ewentl. pianino. Przemysłowa 31. m. 4. zdg 23 956

Pokój
od 15 lub 1 wynajmę. Dąbrowskiego 36, m. 21. zdg 23 959

Wrocławska
20, m. 10, I piętro, dwuosobowy z utrzymaniem. zdg 23 961

Plac Wolności
14a, m. 10, pokój frontowy, słoneczny, wszelkimi wygodami, dobrem utrzymaniem. zdg 23 964

Pokój
lub wspólny pannie. Półwiejska 18, m. 17. zdg 23 980

Pokój
Jasna 3, m. 2 zdg 23 977

Pokoik
20 zł. Łukaszewicza 6, mieszk. 5. zdg 23 984

Dwuosobowy
Focha 55, m. 6. zdg 24 026

Centrum
komfort, front, duży, solidnemu panu. Skarbowa 22, parter. zdg 24 020

Pokój
słoneczny, elektryczność, wygodami. Wały Jagiełły 22, m. 8. zdg 24 018

Dwuosobowy
Śniadeckich 18, m 2. zdg 24 019

Korzystnie
Matejki 1, mieszkanie 4. zdg 24 015

Komfortowy
inteligentowi. Ratajczaka 28, I., lewo. zdg 24 014

Frontowy
Rybaki 12, m 24. zdg 24 013

Skromny
pokoik utrzymaniem. Ratajczaka 9, m. 8. zdg 24 012

Pokój
elektryczność Zielona 1, m. 2. zdg 24 011

Pokój
klatki — Gwarna 8 — 12. zdg 24 010

Urzędniczce studentce (dwom)
frontowy, spokojny, słoneczny, ciepły, tanio. Aleje Marcinkowskiego 19—7 zdg 24008

Frontowy
Wielka 11, m. 5 zdg 24 007

Pokój
w lepszym domu. Szewska 20a, mieszkanie 3 zdg 24 006

Dwuosobowy
zaraz. Wielkie Garbary 48, m. 8. zdg 24 003

Wspólny
Romana Szymańskiego 2, mieszkanie 3. dg 965

Pokoik
małżeństwu. Jackowskiego 13 — 13. zdg 24 128

Pokój
frontowy, Kraszewskiego 13 — 7. zdg 24 127

20.—
Kwiatowa 6 m. 6. zdg 24 037

2 pokoje
razem lub oddzielnie możliwe z utrzymaniem do wynajęcia. Plac Sapieżyński 4 m. 4. zdg 24 033

Dwuosobowy
Kanałowa 4 — 9 I. (Park Wilsona). zdg 24 031

Pokój
Pocztowa 12. Szulc. zdg 24 029

Frontowy
Wierzbięcice 27, m. 5 zdg 24 091

Pokoik
Stanio Wały Króla Jadwigi 4a m. 18. zdg 24 065

Przyjezdnemu
na kilkarazowy pobyt miesiącu zupełnie niekrępujący, telefon — elektryczność. Podgórna 4, mieszkanie 4. zdg 24 184

Działyńskich
2, mieszkanie 2. zdg 24 117

Solidnemu
panu 15, II. Podgórna 2 a, mieszkanie 5. zdg 24 112

Pokój
próżny zaraz. Ostrowski, Plac Sapieżyński 8, m. 13. zdg 24 108

Panu
utrzymanie, bez. Poplińskich 5, mieszkanie 9. zdg 24 082

Śródmieście
osobne wejście, front. Ogrodowa 4, mieszkanie 2. zdg 24 081

Pokój
umeblowany, elektryczność, front pościel pożądany. Wały Jagiełły 3, mieszkanie 3. zdg 24 080

Frontowy
pokoik solidnemu panu. Żupańskiego 2, mieszkanie 4. zdg 24 073

Frontowy
słoneczny. Skarbowa 17 — 8. zdg 24 069

Pokój
Kantaka 5, mieszk. 4. zdg 24 212

16. SZUKA POKOJU

Szukam
małego pokoju, pościel własna. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 23 936

Wypłacalny
przyjeżdżający na kilka dni w miesiącu szuka eelgancko umeblowanego, niekrępującego pokoju ewtl. dwóch w śródmieściu. Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 23 979

Pokoiku
niekrępującego kawa herbata 20 zł. pan. Zgł. Kurjer Poznański zdg 24 098

Małżeństwo
poszukuje skromnego pokoju z używaniem kuchni w okolicy Jeżyc zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 083

17. LOKALE

Skład
do wynajęcia. Chwaliszewo 3/4. zdg 24 121/2

Ubikacji
fabrycznej ca. 300 mtr. kw. w Poznaniu poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 23 881

Składu
pokojem zaraz na rzeźnictwo od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 909

Skład
Dąbrowskiego 33, zaraz. Wiadomość: Wrocławska 31, parter, — prawo, godz. 2—4. zdg 23 983

1 — 2
frontowe — duże — biura częściowo umebl. Skarbowa 22, parter. zdg 24 021

Skład
wydzierżawię ruchliwa ulica. — Adres Kurjer Pozn. zdg 24 185

Składu
przyległe 2 pokoje, kuchnia, dobra dzielnica poszukuje. Oferty skład. Lubeckiego 8. zdg 24 090

Ubikacje
z stajniami, szopami, nadające się na większe przedsiębiorstwo do wynajęcia. Zgłoszenia Żak, Różana 14, telefon 76-14. zdg 24 084

2
składy centralne. Masztalarska 7 a, I. p. zdg 24 215

Sklepy
(piwnice) suche, jasne, obszerne, ruchliwau lica, wydzierżawię. — Zgłoszenia restauracja Rzeźni, Grochowe Łąki. zdg 24 158

18. DZIERŻAWY

Ubikacje
przemysłowe śródmieście. Strzałowa 2, mieszkanie 2. zdg 23 896

Dzierżawy tysiącczterysta mórg objęcie 40 000 tysiąc mórg
20 000, osiemset mórg 20 000 siedemsetpięćdziesiąt mórg 20 000; sześćset mórg 7 000; czterysta mórg 6 000; stopięćdziesiąt mórg 3 500; sześćdziesiąt mórg 2 500; trzydzieści mórg 1 000, inwentarzem zabudowaniem Poznańskiem) właściciel wydzierżawi nowak, Poznań, Kramarska 15, telefon 16-89. zdg 23 975

790
nadkompletne inwentarze za 30 000 do odstąpienia. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 947

Szukam
dzierżawy 300 do 400 mórg dobrej ziemi wprost od właściciela. Spieszne zgłoszenia Orędownik zdg 23 567

Wydzierżawię
skład rzeźnicki, bez konkurencji na filję zaraz. Gwiaździsta 32. zdg 23 911/2

Odzierżawię
lokal restauracyjny czynsz 50 od zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 24 039

Wydzierżawię
plac na składnice drzewa, węgla, itp. dobre położenie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 191

Piekarnię
wydzierżawię, objęcie 1 700,— dzierżawa 60,— Otręba, Jarocin, Kilińskiego 2. zdg 24 220

Dzierżawy
majątku zagospodarowanego lub administracji poręczającej poszukuję. Oferty Biuro Ungra Warszawa Senatorska 12 „Dzierżawa" ng 4 904

22. ZGUBY

Biały
szpic, brązowa obroża znaleziony Mostowa 24 m. 10. zdg 24 004

23. ROZMAITE

Weksle
wystawione panu Rotenbergowi, Kalisz, na złotych 500.— i 200.—, płatne dnia 10 i 18 b. m., moim podpisem unieważniam. Wacław Krygeę, Wyrzysk. zdg 23 328

Dziurki
konfekcyjne wykonuje „Haftoplis", Romana Szymańskiego 1. Pg 2082-4 26

Rewolucja cen „Białego Tygodnia"
J. Schubert
Fabryka Bielizny, Dom Płócien, Wrocławska 3. Pg 2 511-4.96

Ciała
swędzenie oraz wszelkiego rodzaju wyrzuty skórne usuwa krem Lain-Age (z kogutkiem). Idealny nieszkodliwy kosmetyk usuwający wady naskórka. ng 4726

Gobeliny
lniane najtaniej „Bazar Wileński, Oddział Poznań, Fredry 6, wejście Wały Jana III 9. zdg 23 869

Płótna lniane samodziałowe
ręczniki, obrusy lniane najtaniej „Bazar Wileński", Oddział Poznań, ul. Fredry 6, wejście Wały Jana III 9. zdg 23 870

Znana
wróżbiarka Adarelli przepowiada przyszłość z cyfr — kart. Podgórna 13, mieszkanie 10, front. zdg 24 002

Do transfuzji
poszukuje się krwiodawcy. Zgłoszenia: Oddz. Wewnętrz. Sanatorjum SS. Elżbietanek, Łąkowa 12. zdg 24 241

Rysunki
budowlane, projekty, wykonuje tanio. Oferty Kurjer Poznański dg 920

Okazja
za przebudowę piekarni oddam ją w dzierżawę bezpłatnie na 2 lata. Zgłoszenia do właściciela: Gliba, Koronowo — Rynek 2, powiat Bydgoszcz. zdg 24 050

Pamiętajcie!
Nowa kolektura — nowe szczęście. Dippel, Plac Wolności 11. zdg 24 059

Poszukuję
pełnej koncesji na wyszynk. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 060

Wróży
chiromantka przyjezdna Strzelecka 31 — 28. zdg 24 144

24. NAUKA

Française
donne leçons á parter 1.— zł. — Offres Kurjer Pozn. zdg 21 041

Szkoła tańców
Mikołajczaka Kledeckiej. Pocztowa 29. Pr 2 515-53.298

Maturzystkę
śiódmioklasistkę poszukuje na pokój utrzymaniem małą dopłatą do korepetycji piątoklasistki. Adres Kurjer Pozn. zdg 24 097

Kursa
prywatne korespondencji, stenografji, polsk. francusk. poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 878

Pomoc żeńska
w lekcjach dla dziewczynek I. gimn. i 4 wstęp. francuskie i matematyka potrzebna za obfite obiady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 044

Młoda
inteligentna panienka, z maturą, prawem nauczania, znajomością niemieckiego i francuskiego, pisząca na maszynie, udzieli korepetycyj w zakresie gimnazjum, przyjmie posadę nauczycielki domowej lub jakąkolwiek posadę biurową. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 047

TEATRY

Poznań, wtorek, 13. 2.

TEATR POLSKI: Dziś — „Waterloo".
Środa, 14. 2. „On i jego sobowtór".
Czwartek, 15. 2. „Hamlet"

TEATR WIELKI Dziś — „Rigoletto", gościnny występ Eug. Mossakowskiego.
Środa, 14. 2. „Kniaź Igor".
Piątek, 16. 2. „Palestrant"

TEATR WIELKI — KONCERTY SYMFONICZNE: Czwartek, 15. 2. Koncert symfoniczny. Dyrygent Dr. Zygmunt Latoszewski. Soliści: Bolesław Woytowicz, fortepian i Augustyn Boczek, flet.

TEATR NOWY: Dziś — „Pieniądz nie jest wszystkiem" po raz 40-ty.
Środa, 14. 2. „Pieniądz nie jest wszystkiem".

KINA
APOLLO METROPOLIS
NASZE KINA PROGRAMY
NAJTANSZE NAJLEPSZE
TEL. 44-56

KINA

Poznań, wtorek, 13. 2.

APOLLO: „Przybłęda".
COLOSSEUM: „Cohn i Kelly w tarapatach".
CORSO: „Wyspa Tajemnic"
METROPOLIS: „Pat i Patachon jako ogrodnicy na pensji żeńskiej".
MOJE: „Romanse cygańskie".
ORZEŁ: „Ślady o Świcie".
OŚWIATOWE T. C. L. — „Mój przyjaciel król" oraz wielki nadprogram oświatowy.
RENAISSANCE: „Sprawca nieznany".
SFINKS: „Madame Butterfley" — Silvia Sidney.
SŁOŃCE: „Katarzyna Wielka".
TĘCZA-Łazarz: — „Naucz mnie kochać".
TĘCZA-Wilda: „Romeo i Julcia".
WILSONA: „Obraza Majestatu".

Szkoła tańców Szczurkówny
Wrocławska 14. zdg 23 910

Za
pomoc w nauce chłopcu dam kolację. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 246

Kursy kroju
szycia, robót ręcznych, warunki bardzo korzystne. Marji Magdaleny 1, mieszkanie 7. dg 822

25. MUZYKA

Strojenia
naprawy fortepianów fachowo tanio. Drygas, Podgórna 10 a. zdg 22 539

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Młodsza i dzielna
stenotypistka, stenografistka (polska i niemiecka), korespondentka (w polskim, niemieckim i francuskim), biegła również w książkowości bankowej — poszukuje posady. Dobre polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 911

Dziewczyna
z dobremi świadectwami samodzielna gotowaniem oraz wszelkich prac domowych szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 640

Bona
władająca niemieckim i angielskim szuka posady. Zgłoszenia do Tow. Pomocy dla Inteligencji, Podgórna 10 a. zdg 23 578

Kucharka
dobrem gotowaniem uczciwa do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 978

Dziewczyna
wiejska z dobrem gotowaniem, pieczeniem ciast, chętna do wszelkiej pracy z dobremi poleceniami poszukuje posługi jako przychodnia lub zastępstwa. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 24 024

Robotnik
szuka posady. Stawi 150 zł kaucji. — Władysław Rosół, Rogoźno. Wybudowanie zd 22 792

Samodzielna
krawcowa szuka pracy po domach i na wyjazd. Oferty Orędownik zd 23 963

Ogrodnik
kawaler szuka posady samodzielnie lub za pomocnika zaraz lub później. Adres Kubiaczyk, Duszniki 156. p. Szamotuły. zd 23 921

Bezrobotny
rozpaczliwem położeniu prosi o jakąkolwiek pracę, zawód podróżujący. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 23 894/5

Prośba
trzy sieroty wieku 22 —19 — 16 lat błagają W. P. o jakąkolwiek posadę gdyż znajdują się w rozpaczliwym położeniu. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 23 890/91

Służąca
do wszystkiego, dobrze polecona szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 864

Posługi
poszukuje od 1. 3. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 938

Posługi
gotowaniem zaraz poszukuję. — Oferty Kurjer Poznański zdg 23 943

Panienka
inteligentna poszukuje posady do cukierni lub jakiegoś składu. — Złoży kaucję. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 944

Starsza
dziewczyna do wszystkiego z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 948

Dziewczyna
uczciwa i czysta z dobrem gotowaniem poszukuje posady od 15 lutego u starszego państwa lub bezdzietnego małżeństwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 951

Buchalter
handlowiec, kawaler lat 28, inteligent, znający wszelkie prace biurowe oraz sprawy kasowe poszukuje posady ewentl. na wieś. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdrg 21 455

Kupiec
podróżujący z kilku tysiącami złotych poszukuje posady w biurze, inkasenta lub tem podobnej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 919

Kuchmistrzyni
poleca się na zastępstwo za małem wynagrodzeniem. Różnowska, Piekary 10. zdg 23 913

Dziewczyna
dobrze polecona z prowincji poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 924

Dziewczyna
z prowincji, zna gotowanie, prasowanie, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 926

Z prowincji
szuka posady, zna szycie, robótki i cośkolwiek gotowania. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 927

Poszukuję
posady do dzieci i lekkich prac. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 931

Kucharka
poszukuje posady od 15. 2. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 853

Rzeźnik — szofer klocowy
dłuższą praktyką, przyjmie posadę najchętniej zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 23 855

Absolwentka
Szkoły Gospodarczej w Kórniku, dwuletnia praktyka, — dobremi świadectwami, kochająca dzieci poszukuje odpowiedniej posady jako wyręczycielka pani domu, najchętniej na wsi. — Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 23 893

Posługaczka
uczciwa poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 851

Przyjmę
posługę. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 993

Dziewczyna
poszukuje posługi zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 23 994

Poszukuję
posługi całodziennej, dwa dni w tygodniu z praniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 997

Poszukuję
posługi na przed południe. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 991

Poszukuję
prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 990

Kierownik drukarni
młodszy, kilka lat na samodzielnem stanowisku, obeznany z pracą redakcyjną poszukuje posady. Łaskawe oferty pod zdg 23 042 do Kurjera Poznańskiego

Ogrodnik
żonaty bezdzietny z długoletnią praktyką w Niemczech i Polsce, obeznany w zakładaniu szkółek, kwiaciarstwie, warzywnictwie i bartnictwie, posiada dobre świadectwa poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 22 448

Dzielna
garderobiana poszukuje pracy. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 871

Bilansista
rutynowany poszukuje posady — ewentl. godzinowej. Prowadzi księgowość w abonamencie. Zakłada, reguluje księgi, ustawia bilanse. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 23 882

Maszynistka
praktyką biurową i komorniczą poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 892

Krawcowa
szyje garderobę damską, chłopięcą, bieliznę poszukuje posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 845

Posługi
z praniem poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 017

Higjenistka
dentystyczna szkołą handlową — szuka pracy. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 009

Praczka
czysta, uczciwa szuka pracy. — Kościelna 10, m. 2. zd 24 126

Posługi
lub prania szuka sumienna uczciwa osoba. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 038

Służąca
poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 030

Uczciwa
posługaczka poszukuje posługi przed południem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 105

Posługi
szukam na przed południe. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 102

Dziewczyna
uczciwa szuka posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 092

Poszukuję
posady do bezdzietnego małżeństwa lub do samotnej osoby od 15 II. lub 1. III. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 067

Dziewczyna
do wszystkiego cośkolwiek gotowaniem od zaraz szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 066

Dziewczyna
z samodzielnem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 182

Posługaczka
uczciwa poszukuje posługi z praniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 183

Dziewczyna
poszukuje posługi na cały dzień. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 086

Poszukuję
posługi do wszystkiego, dobrze polecona. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 116

Panienka
czysta szybka szuka posługi. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 076

Inteligentna
panienka sprytna, córka piekarza poszukuje posady do składu. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 075

Dziewczyna
uczciwa, pracowita, czysta poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznańskiego zdg 24 071

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do wszystkiego do 3 starszych osób od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 070

Dziewczyna
miła uczciwa szuka posady, kochająca dzieci, do wszystkkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 211

Biuralistka
młodsza z niemieckim szuka odwiedniej posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 208

Samodzielna
poszukuje posady do wszystkiego Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 206

Posługi
bez spania poszukuje skromna — uczciwa dziewczyna. Ofetry Kurjer Pozanński zdg 24 188

Elektromonter
uzwajacz, operator kina, poszukuje posady. Łazskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 225

Urzędnik
posiadający kwalifikacje w sprawach podatkowych, sądowych i obliczanie składek socjalnych w myśl nowej ustawy scaleniowej, poszukuje posady za minimalnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 064.

Inteligentna
osobe średniego wieku dobremi świadectwami, obznajmiona z gospodarstwem domowem szuka posady zarządczyni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 053

Kucharka
przyjmie posadę do wszystkiego od 15 lub od 1 Możliwe na wyjazd. Of. Kurjer Pozn. zdg 24 143

Służąca
chętna do pracy z gotowaniem, praniem i prasowaniem sztywnej bielizny szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 617

Dziewczyna
wiejska szuka posady od 15. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 613

Posługę
przyjmę od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zd 23 646

Pielęgniarka
do niemowlęcia poszukuje posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 569

Dziewczyna
uczciwa z dobremi świadectwami szuka stałej posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 581

Krawcowa
akuratna poszukuje posady po domach, szyje tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 584

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 620

Ekspedjentka
branży piekarsko-cukierniczej poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 141

Bilansista
rutynowany 10 lat praktyki w przemyśle i handlu, poszukuje posady ewtl. godzinowej. Prowadzi księgowość w abonamencie 20 zł miesięcznie. Zakłada, reguluje księgi, ustawia bilanse. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 22 384

Dziewczyna
wiejska, pracowita, dobremi świadectwami poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 593

Bezrobotna
biuralistka zgrabna szuka posady bufetowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 594

Starsza
dziewczyna szuka posady od 15 do 2 starszych osób lub 1 za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 585

Skromna
panienka prowincji poszukuje posady lżejszych prac domowych gotowaniem, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 589

Posługaczka
z gotowaniem lub bez szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 591

Poszukuję
posługi na cały dzień z dobrem gotowaniem i dobremi świadectwami. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 717

Młoda
dziewczyna, dobrem poleceniem i gotowaniem, która pracowała tylko w lepszych domach szuka podobnej posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 827

Młoda
dziewczyna ze wsi polecona szuka posady za małem wynagrodzeniem do dzieci albo do lekkiej pracy domowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 876

Lat 30
inteligentny człowiek, lokaj-służący, bez drogi wyjścia, dobre świadectwa i rekomendacje prosi o zaofiarowanie jakiejkolwiek posady, choćby za utrzymanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 919

Młoda
szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 625

Dziewczyna
dobrze polecona szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 626

Poszukuję
posługi od piętnastego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 698

Dziewczyna
do wszystkiego z dobremi świadectwami poszukuje posady od 15. 2. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 738

27. WOLNE MIEJSCA

Książkowa
może się zgłosić na 1—2 godz. dziennie, korespondencja polsko-niemiecka. Mylna 26. zdg 23 618

Agentów
do sprzedania kos po wsiach poszukuje „Żniwo", Lwów Żółkiewska 34. Pg 2 086-72.5

Gospodyni
z lepszego domu, znająca dobrą kuchnię i wszystko co wchodzi w zakres gospodarstwa domowego potrzebna na probostwo. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański pod dg 960

Posługaczka
czysta, uczciwa, z dobrem gotowaniem, prasowaniem od 7—17 godz. Wiadomość Kurjer Poznański zdg 23 879

Mleczarz
obeznany gruntownie z wyrobem kazeiny potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 903

Garderobę
urządzoną, sprzedaża tytoni w restauracji, winiarni na własność do odstąpienia, objęcie 400 złotych. Zgłoszenia „Pawilon", Marszałka Focha 15. zdg 23 872/3

Poszukuję
dobrego węglarza, kaucja 100 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 992

Ekspedjentka
do delikatesów zaraz. Zgłoszenia Półwiejska 30, m. 1, 4—6. zdg 23 861

Marszantka
zdolna potrzebna od zaraz. Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo). zdg 23 946

Służąca
potrzebna. Żupańskiego 4 m. 17. Zgłoszenia od 7 wieczór. zdg 23 721 2

Osoba
mogąca złożyć około 1000 zł kaucji otrzyma stałą posadę w ogrodnictwie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 051

Fryzjerski
pomocnik dzielny, z ondulacją Ostrówek 10/11. zdg 24 107

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. Ogrodowa 2 zdg 24 094

Uczennica
potrzebna. Prasowalnia, Mostowa 37. zdg 24 156

Służąca
potrzebna zaraz. Polna 3, mieszkanie 5. zdg 24 110

Uczeń
fryzjerski utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 118

Urzędnika
gospodarczego, młodszego z praktyką, kawalera poszukuje się do majątku ziemskiego w powiecie gostyńskim od zaraz. Zgłoszenia z referencjami i podaniem warunków proszę kierować do Kurjera Poznańskiego zdg 24 205

Poważna Spółka Akcyjna
przyjmie kilka osób zdolnych do akwizycji. Praca stała, wynagrodzenie wysokie. Pierwszeństwo mają tacy, którzy dotychczas niepodróżowali. Zgłoszenia osobiste przyjmuje kierownik firmy we wtorek i środę w Poznaniu, Plac Wolności 3, mieszk. 8, od 11—1 i 4—6. Pg 2 874-7,18

Dziewczyna
do wszystkiego 15.— Zgłoszenia 4—6 wieczorem. Lipczyńska — Wielka 23 (skład). zdg 23 804

Samodzielna
służąca dobrem gotowaniem, najchętniej z prowincji potrzebne od 1 marca. Zgłoszenia przyjmuje do 20 lutego. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 934

Posadę
korespondenta (ki) stała otrzyma za wypożyczenie 1—3 000 zł. — Spieszne oferty Kurjer Poznański zdg 24 085

Służąca
uczciwa czysta pracowita potrzebna. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 24 072

Dziewczyna
od wszystkiego praniem gotowaniem druga do dzieci. Kościelna 18, piekarnia. zdg 24 [illegible]

Pomocnik
rzeźnicki potrzebny, kaucja 1 000 Oferty Kurjer Poznański zdg 24 124

Uczeń
piekarski potrzebny zaraz. Piekarnia, Plac Świętokrzyski 3 — Kaczmarek. zdg 24 193

Fryzjer
i uczeń potrzebni. Stary Rynek 16/17. rg 1 589

Do
apteki z drogerją poszukuje poleconej siły pomocniczej drogerzystki język niemiecki. Oferty przy wolnem utrzymanie do Kurjera Pozn. dg 968

Dziewczyna
do dzieci z szyciem na prowincję pensja 10. Zgłoszenia tylko środę 3—5, Górna Wilda 15, kolonjalka. zdg 24 169

Dziewczyna
samodzielnem gotowaniem, świadectwami na prowincję, pensja 20 Zgłoszenia tylko środa 3—5, Górna Wilda 15, kolonjalka. zdg 24 170

Potrzebna
bufetowa do obsługi gości. Strzelecka 5. zdg 24 171

28. ROZRYWKA

Cohn i Kelly
w tarapatach. Kapitalna komedja Kino Colosseum Pg 2791-6.62

Miło
zabawimy się dziś na podkoziołku — zatem, do Gabrysia! — Grobla 17. zdg 24 114

W Edenie
wesoły przyjemny podkoziołek. Plac Działowy 11. zdg 24 231

Kino Wilsona, Łazarz
Obraza Majestatu Vlasta Burian zdg 24 204

Kino „Moje"
„Romanse Cygańskie", arcydzieło muzyczno-śpiewne w roli głównej dawno nie widziana Brygida Helm. portj. 948

Kino „Sfinks"
Madame Butterfly
Przedłużamy
wyjątkowo arcydzieło jeszcze dwa dni. portj. 950

Humor zagraniczny

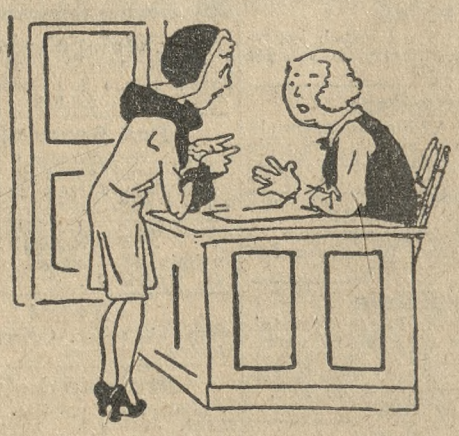

W biurze pośrednictwa pracy.

— Ilu kucharkom dostarcza pani posad tygodniowo?
— Od 40 do 50.
— Doprawdy? to około 2000 rocznie!
— Nie — to są zawsze te same.

Tit — Bits — Londyn). S. F.

Przedpłata na miesiąc luty 1934 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do godz. 11, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200 149.